

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 26 september*§ 2 Interpellation om simhallsbristen i Stockholm (nr 2016:9)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Tack så mycket, idrottsborgarrådet, för ditt svar! Jag ställde för en tid sedan en fråga om simhallsbristen i Stockholm. Ett av de angelägna problem som vi har i och med att Stockholm är en växande stad där många barn föds och som många människor flyttar till är att det är svårt att hinna med att bygga ut idrottsanläggningar, inte minst simhallar, i den takt som kanske egentligen skulle behövas.

Jag undrar hur staden kortsiktigt avser att hantera det problem med kapacitetsbrist som nu uppstår när ganska många hallar behöver renoveras. Och hur ser de långsiktiga planerna för nya investeringar och nya byggnationer ut?

Jag har nu fått svar på dessa frågor. Det är egentligen inte min mening att vara kameral, men som jag räknar och förstår det finns det 18 simhallar i Stockholm och inte 20, som påstås i interpellationssvaret. Nu är flera av dessa under renovering. Ett bad, Liljeholmsbadet, är stängt på grund av säkerhetsrisker. Därav minskar kapaciteten i våra simhallar avsevärt under en period.

Borgarrådet hänvisar till att man under denna period kan bada utomhus. Det finns ett antal utomhuspooler. De fungerar bara under sommarmånaderna, och de är svåra att använda på vintern, men dock. I övrigt hänvisar borgarrådet till att kapaciteten för simskolor ökar just under sommarmånaderna. Detta har man prioriterat. Det är bra. Två år, eller hur lång tid det nu kan ta för att renovera simhallarna, är för stockholmarna i allmänhet inte en så speciellt lång tid. Men för den fem-, sex- eller sjuåring som ska lära sig simma är två eller tre års tid ganska lång tid att vänta om man inte får plats i simskolan.

Min fråga, som jag inte tycker att du riktigt har svarat på men som jag hoppas att du har möjlighet att besvara nu, gäller att det i idrottsförvaltningens investeringsplan för 2015 slås fast att det kommer att behöva byggas minst fyra nya simhallar under de kommande sex åren. Det är vad som framgår av idrottsförvaltningens investeringsplan.

Då är min fråga: Hur ser planeringen för dessa fyra nya simhallar ut? Har det påbörjats ett arbete? Avser borgarrådet att påbörja något arbete för att bygga nya simhallar?

Anförande nr 3

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack så mycket för frågan! Jag är jätteglad att få chansen att prata lite simhallar här i fullmäktige. Faktum är att majoriteten nu genomför den största investeringen i simhallar som har gjorts i Stockholm sedan Eriksdalsbadet byggdes. Det är något som är extremt efterlängtat för att stockholm-

arna ska ha någonstans att simma både i rekreations- och motionssyfte och i det livsviktiga simkunnighetssyftet.

Under mandatperioden kommer vi förmodligen att ha landat i närmare 700 miljoner som läggs på att rusta stadens simhallar för framtiden. Vi befinner oss tyvärr i ett läge där vi innan vi kan peka ut var strategin för fyra eller fler nya simhallar ska vara måste se till att de simhallar som vi har kommer att vara tillgängliga för stockholmarna i framtiden. Det här är ett underhållsarv som vi har. Man borde ha skött simhallarna betydligt bättre tidigare, men givet det läge som vi är i är jag stolt över att vi tar detta ansvar och att vi nu steg för steg renoverar de simhallar som vi har.

Med detta sagt kommer vi också att påbörja investeringen i ett nytt bad – dock ett utomhusbad – på Järvafältet. Vi ser att Järva är det område i staden där man har absolut längst till vatten, både utomhuspooler och strandbad. Samtidigt är det ett område där simkunnigheten är relativt låg, och där finns många människor som inte tar sig så långt på semestern. Här ser vi vilken nödvändig och efterlängtd investering det skulle vara att få till ett utomhusbad på platsen.

Jag skulle såklart också önska att de 700 miljoner som vi nu lägger framför allt på upprustningar i stället gick till nya bad, som stockholmarna längtar efter. Precis som Richard Bengtsson beskriver finns ett behov av fler bad för att möta den ökade befolkning som finns i Stockholms stad. Jag tror dock att det är viktigt att inte sätta framtida fullmäktigeledamöter och framtida stockholmare i den sits som vi har hamnat i, nämligen att man har nyinvesteringar som man inte kan sköta. Vi måste se till att först rusta upp befintliga bad, och när vi börjar komma i mål med dessa nödvändiga investeringar ska vi såklart gå vidare och planera strategin för kommande bad i Stockholms stad.

Anförande nr 4

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Interpellationen handlar om simhallarna i Stockholm. Det finns ett tjugotal, eller närmare bestämt 18 stycken. En del av dem är tyvärr stängda. På Norrmalm, med dess 70 000 invånare, finns inte en enda simhall. Vi har i och för sig Vanadisbadet – ett utebad som för närvarande är öppet men som har varit stängt i långa perioder.

På en punkt håller jag med borgarrådet: Det är dyrt att driva simhallar. Det är förlustprojekt. Var och en inser att man inte kan ta ut de avgifter som egentligen behövs, utan det mesta hamnar på skattebetalarna. De många hundra miljoner som simhallarna kostar är faktiskt ett understöd till simsporten. Om man reflekterar lite närmare ser man att det nog inte finns någon annan sport i Stockholm som har ett understöd som är lika stort. Alla som vill motionssimma – alltså vi vanliga skattebetalare – märker att mycket plats i bassängerna trängs undan av den aktiva simsporten. Men jag är beredd att acceptera detta faktum; jag tror att vi måste göra det. Simmarna kostar dock pengar, och detta kommer simsporten mycket till del.

Norrmalms 70 000 invånare kan som sagt inte simma på hemmaplan. Vi vet att varje bondkommun har en simhall. Inte minst beror det på att Stockholmsområdet genom sina utjämningsbidrag bidrar till detta överflöd på simhallar. Med samma proportioner som finns ute i landet skulle Norrmalm ha haft sju åtta simhallar. Men – och det vill jag poängtera – vi har inte en enda. Jag kan tänka mig att väljarkåren på

Norrmalm inte riktigt motsvarar vänsterblockets önskemål, men de är ju ändå medborgare i Stockholm – dessutom med god skatteförmåga. De har rätt att kräva några simhallar i denna simhallsfråga. Man kan i alla fall begära att borgarrådet och hennes idrottsnämnd samlar sig till ett konkret planeringsarbete som förhoppningsvis utmynnar i ett eller två projekt beträffande simhallar på Norrmalm.

Anförande nr 5

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Tack så mycket, Emilia, för ett mer utförligt svar än det skriftliga! Jag tycker att det var ett väldigt bra svar. Det skingrade en del av de frågetecken som restes när jag läste ditt svar. Det är klart att vi alla vet att underhållsbehoven och renoveringsbehoven är stora. Det har varit en eftersatt fråga sedan lång tid i staden, och nu kräver det mycket resurser. Det är på sätt och vis bra att man prioriterar det.

Jag vill bara meddela att när det gäller Forsgrénsska badet har vi i våra budgetförslag de senaste åren sagt att vi tycker att det ska prioriteras. Vi tycker att det är bra att denna renovering nu sker. Men man måste också tänka framåt – på framtiden. Vi har därför i vårt budgetförslag för i år, 2016, också avsatt medel för att påbörja utredningsarbetet för en ny simhall. Vi tycker att det är ett viktigt arbete, och det är viktigt att det kommer igång. Även om det just nu fordras mycket resurser för att sköta underhåll och renovering av det som finns måste vi tänka fem, sex och tio år framåt i tiden. Det tycker vi är ett arbete som vi borde påbörja snarast. Det borde redan ha skett, och det borde ske inom kort.

I övrigt tackar jag för det utförliga svaret. Det var bra!

Anförande nr 6

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska vara tydlig så att ingen annan kan missförstå diskussionen. Det är klart att det i den långsiktiga investeringsplan som idrottsnämnden och fastighetsnämnden har slagit fast också finns en strategi för var i staden det behövs fler bad. Det är denna plan som kommer att ligga till grund för planeringen av nya bad i framtiden.

Med detta sagt: Nu håller vi på att rusta Åkeshov och Forsgrénsska badet. Bredäng är förhoppningsvis klart nu i dagarna. Näst på tur finns både Vällingby och Västertorp. GIH-badet är också stängt för renovering. Det pågår alltså stora investeringar just nu. Jag tror att det faktum att baden kommer att vara tillgängliga för stockholmarna under årtionden framåt är den viktigaste prioritering vi kan göra i dagsläget. Jag är också stolt över att vi, trots att vi gör dessa stora investeringar, ska fortsätta att göra stora nyinvesteringar i andra idrotter samtidigt. Där har idrottsmiljarden varit en viktig och helt nödvändig förutsättning för att det ska vara möjligt att både göra dessa massiva reinvesteringar och nyinvestera i idrotten i Stockholm.

Tack för frågan! Tack för chansen att tala om den livsviktiga simkunnigheten och badets utveckling i Stockholm!

§ 3 Interpellation om stadens program för upphandling och inköp (nr 2016:10)

Anförande nr 7

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms stad upphandlar årligen varor och tjänster för 11 miljarder kronor. Var och en förstår att hur staden hanterar sina upphandlingar har stora konsekvenser både för medborgarna – brukarna som tar del av våra verksamheter – och för företagande och arbetsmarknadens funktionssätt i stort.

Min interpellation rör stadens program för upphandling och inköp. Jag ställde den i december förra året, så det är ett tag sedan. Sedan dess har fullmäktige behandlat och antagit programmet, och vi har debatterat det i fullmäktige. Det har också kommit tillämpningsanvisningar till programmet som finansborgarrådet hänvisar till i sitt skriftliga svar.

Min fråga, som jag inte tycker att jag har fått svar på och som jag därför vill ställa igen, handlar om hur majoriteten i upphandlande nämnder i praktiken agerar. Upphandlingsprogrammet som sådant beskriver hur Stockholm ska vara en attraktiv partner att göra affärer med och hur kraven som ställs i våra upphandlingar ska präglas av tydlighet. Problemet är, som jag ser det, att verkligheten många gånger ser annorlunda ut. Bara under det senaste året finns exempel på ett antal upphandlingar där majoriteten i de olika nämnderna har velat ställa krav på utförarna som har varit slarvigt formulerade och omöjliga att följa upp. Till exempel har socialnämnden vid ett flertal tillfällen ställt som krav att utförarna ska följa Stockholms stads personalpolicy, tvärt emot vad som påstås i finansborgarrådets svar. Detta är problematiskt eftersom policyn är ganska allmänt hållen för att kunna tjäna som kriterium vid en upphandling, för att inte tala om att den riktar sig till de anställda i Stockholms stad och är skriven just i det syftet.

Ett annat exempel är fallet i Älvsjö stadsdelsnämnd från förra året – det som föranledde min interpellation. Vid sittande möte ställde man då krav på att en upphandling skulle gå till enligt vita jobb-modellen utan att specificera vad denna bestod i. Jag förstår av interpellationssvaret att de frågetecken som finns för vita jobb-modellen, framför allt om hur avtalsuppföljningen ska gå till, kvarstår eftersom det hänvisas till ett pilotprojekt som ska utvärderas framöver.

Det är denna skillnad mellan policydokument och praktik som jag vill ha finansborgarrådets syn på. Därför frågar jag: Är det Karin Wanngårds uppfattning att nämndernas agerande i de här fallen är förenligt med upphandlingsprogrammets krav att kriterierna ska vara tydliga och uppföljningsbara?

Anförande nr 9

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Richard Bengtsson, för interpellationen! Det är viktigt att förtydliga vad tanken med vita jobb-modellen är och hur viktigt det är att göra kloka upphandlingar från stadens sida. Bland annat handlar det om beloppet – hur mycket staden egentligen upphandlar för. Du sade 11

miljarder kronor. Jag har en uppskattning på mellan 25 och 40 miljarder kronor per år som vi upphandlar varor och tjänster för. Det är naturligtvis jätteviktigt att vi gör det här på rätt sätt.

Att göra på rätt sätt handlar enligt min mening om att vi ställer krav på att följa de regler som finns på arbetsmarknaden – det som regleras av arbetsmarknadens parter – att det finns en tydlig kontroll och att det finns en sanktion om man inte följer reglerna när man blir kontrollerad. Detta har inte alltid Stockholms stad varit bäst i klassen på. Därför har vi utarbetat regelverk och lagt till tillämpningsanvisningar. Vad handlar det här om? Det handlar om att göra klart vad det är för regelverk som ska gälla. Då måste man komma överens – arbetsmarknadens parter – i just den upphandlingen. Vad är kärnan i det kollektivavtal som vi ska ha gällande vid just denna upphandling? Det finns inga generella föreskrifter som säger att just detta ska gälla vid varenda upphandling, för det beror på vad man handlar upp.

Med detta sagt är det viktigt att våra nämnder och alla vi som handlar upp i olika nämnder och bolag följer de tillämpningsanvisningar som staden har sagt och skrivit ut ska gälla. Det är naturligtvis min starkaste uppfattning att detta ska vara implementerat fullt ut i staden nu när vi har tagit dessa tillämpningsanvisningar.

Jag ser med oro på att Richard Bengtsson säger att kraven är slarvigt formulerade. Så vill vi naturligtvis inte ha det; vi vill ha en tydlighet i upphandlingen för att det ska bli enkelt för företagen att lägga anbud och enkelt för staden att kontrollera och förstås även sanktionera om vi så måste.

Anförande nr 10

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Vita jobb-modellen har debatterats i fullmäktige vid ett antal tillfällen. Jag bara konstaterar att så länge frågan om hur det ska gå till med avtalskontrollen och uppföljningen inte är klarlagd, vilken den fortfarande inte verkar vara, får man ändå anse att det är ett otydligt och lite slarvigt formulerat upphandlingskriterium att ha med vid en upphandling eftersom det inte går att veta för de företag som eventuellt vill lägga anbud hur det hela kommer att utvärderas.

Vi får väl hoppas att det projekt som Karin Wanngård hänvisar till kommer att ge tydligare krav, och vi får säkert anledning att fortsätta debatten här i fullmäktige vid andra tillfällen.

Anförande nr 11

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag måste för tydlighetens skull få lägga till att vi har sagt att staden ska kontrollera att vi följer det regelverk som vi har slagit fast. Det har vi redan skrivit in i tillämpningsanvisningarna, så det finns alltså med.

§ 5 Interpellation om feriejobb för ungdomar med funktionsnedsättning (nr 2016:12)

Anförande nr 12

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret. Eftersom Hanna Gerdes inte är närvarande i salen tackar jag henne i hennes frånvaro för denna viktiga interpellation i ett angeläget ämne. Jag ska inte förlänga debatten om det inte behövs, men jag tycker att det är bra att frågan lyfts. Om det är någonting vi ser på Stockholms arbetsmarknad är det att unga personer med funktionsnedsättning har svårt att ta sig in. Vi har lång väg att gå för att arbetsgivare ska se alla människor och inte bara se olika hinder i vägen.

Men när det gäller just sommarjobben, som interpellationen handlar om, är jag stolt över det arbete som vi gör. Vi har rekordmånga som har erbjudits sommarjobb två år i rad – nästan 10 000 unga stockholmare. I den prioriterade målgruppen, där unga med funktionsnedsättning ingår, är det 98 procent som får sommarjobb. Så ser det ut även i år. I interpellationssvaret kan vi läsa att det såg ut så förra året, men det ser alltså ut så även i år. Det är bra och viktigt eftersom detta är många ungas första kontakt med arbetslivet, en inblick i vuxenvärlden och en chans att tjäna egna pengar.

Här blir den viktiga diskussionen hur vi går vidare och ser till att detta också blir en långsiktig etablering på arbetsmarknaden. Vi har många insatser på plats. Vi jobbar med individual placement support, supported employment och olika typer av stöd som gör att unga människor ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden och att arbetsgivarna ska kunna känna sig trygga med att anställa personer oavsett olika funktionsnedsättningar eller andra variationer som man kan ha.

Det finns dock mycket kvar att göra, och jag hoppas att vi kommer att kunna ha konstruktiva diskussioner om hur vi ser till inte bara att unga stockholmare får en möjlighet till den första raden på sitt cv och ett sommarjobb utan att de också får chansen till långsiktiga och hållbara lösningar och en etablering på Stockholms arbetsmarknad.

§ 7 Interpellation om inskränkningar av det fria skolvalet (nr 2016:14)

Anförande nr 13

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 14

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Tack så mycket för svaret, vill jag först och främst säga till skolborgarrådet Olle Burell. Jag tycker ändå att det kvarstår en hel del frågetecken. Frågan har varit uppe förut, och den grundar sig i att det finns tveksamheter och oklarheter kring den styrande majoritetens syn på valfriheten och rätten att välja skola.

Just denna interpellation tar sin utgångspunkt i ett uttalande som gjordes av skolborgarrådet i Dagens Nyheter tidigare i år, den 12 januari, apropå en diskussion om den gemensamma gymnasierregion som finns i Stockholms län och lokalfrågan där. Olle Burell säger då i Dagens Nyheter: "Ett tänkbart alternativ är att göra undantag för de tre mest populära nationella programmen". I mina öron låter det som att den högst ansvariga i den styrande majoriteten för skolfrågor verkligen överväger inte att begränsa det fria skolvalet och rätten att välja gymnasium lite grann utan att avsevärt beskära valfriheten för oerhört många elever – de tre mest populära nationella programmen.

Det finns en oro bland högstadiel elever och bland niondeklassare och deras föräldrar. Socialdemokraterna har inte direkt någon historia av att vara valfrihetens främsta försvarare och det fria skolvalets största vänner. Därför är det ännu viktigare att vara tydlig och sätta ned foten. Utbildningsförvaltningen gör det från tid till annan. I sin senaste rapport skrev de att valfriheten uppskattas av Stockholms elever och att den ses som självklar av dem. Det skulle ses som en kontroversiell inskränkning om man gjorde det som Olle Burell talar om, skriver man.

Det finns ett stort behov av klargörande: Kommer Stockholms stads elever och deras föräldrar att fortsatt kunna se fram emot att välja skola? Är den rättigheten självklar även för det rödgrönrosa styret?

Anförande nr 15

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Tack, Markus Nordström, för en artig men något tjatigt framställd fråga! Om Markus Nordström kunde ha tid att läsa Dagens Nyheter den 13 januari kunde man tänka sig att han kanske hade haft tid att läsa också uppföljande artiklar där jag fick möjlighet att förtydliga det hela. Detta har jag sagt också i denna talarstol: När jag sade "tänkbart alternativ" borde jag ha sagt "ett av de alternativ som tjänstemännen beskriver i sitt tjänsteutlåtande men som naturligtvis inte är aktuellt för oss är" etcetera. Jag ville vara lite mer demokratisk än så och låta nämnden titta på det.

Det är dock helt klart för alla som hänger med i hela debatten att vi inte har några som helst planer på att inskränka gymnasierregionen. Tvärtom – vilket också framgick längre ned i denna artikel – är vår självklara inställning att intensifiera vårt samarbete med övriga kommuner i denna gymnasierregion. Det ger våra ungdomar i Stockholms stad och i 25 ytterligare kommuner – till och med 26 eftersom en ligger

utanför Stockholms län – en fantastisk möjlighet att välja mellan många bra skolor med god kvalitet.

Markus Nordströms kollega borgarrådet Brinck liksom borgarrådet Lotta Edholm, ledamoten Ingegerd Akselsson le Douaron och undertecknad ingår i KSL:s gymnasieberedning. Vi hade så sent som i förra veckan ett bra möte där vi nu allihop tillsammans tar del av fakta kring elevströmmar och elevernas valmönster. Vi kan se att många är beredda att åka väldigt långt. En del väljer gymnasieskola utifrån att de vet vilket program de vill gå. De väljer då det programmet på tre olika skolor. Andra vet vilken skola de vill gå på, och då väljer de tre olika program på samma skola.

Vi – eller jag ska naturligtvis bara tala för mig själv – känner att det finns all anledning efter detta möte att gå vidare på den väg som vi har påbörjat. Stockholms stad ska göra en offensiv satsning på utbyggnad av gymnasiekapacitet med målet att erbjuda fler av de ungdomar som vi har det primära ansvaret för, nämligen de som bor i Stockholms kommun, att få sitt förstahandsval. Om vi inte gör någonting på gymnasiesidan kommer det att bli ännu trängre på alla våra gymnasieskolor, i synnerhet de som är mest populära. De som är mest populära ligger i första hand i Stockholms innerstad men också i lägen som är lätta att ta sig till och från för ungdomar från hela regionen. Det är också där vi ser framför oss en utbyggnad av gymnasiekapaciteten. Om vi kommer i land med projektet Murmästaren, alltså gamla länsstyrelsen, kommer vi i ett slag att lyckas utöka den kommunala gymnasiekapaciteten med 13 procent, vill jag minnas, alltså 2 200 platser. Då kanske hälften kommer våra egna elever till del.

Anförande nr 16

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Tack för Olle Burells inlägg, även om jag tror att det kommer att finnas anledning att återkomma återigen till frågan om det fria skolvalet och rätten att välja skola! Spontant låter det ganska bra när Olle Burell står här i talarstolen och säger de här sakerna. Men vi vet att det finns starka krafter som är emot det fria skolvalet och rätten att välja skola. Vi vet att det finns partier i den styrande majoriteten, för den delen, som konkret vill verka för ett avskaffande av det fria skolvalet. Det känns därför inte särskilt betryggande att lägga frågan i den styrande majoritetens händer så att de får ta ansvar för inte en avveckling av valfriheten utan snarare en utveckling av den.

Det finns många olika faktorer att ta hänsyn till när man ska skapa en bättre skola, när man ska bygga en bättre stad och så vidare. En hel del skulle man säkert kunna kompromissa om, och en hel del kanske man till och med ska kompromissa om. Men ibland måste man också sätta ned foten och bestämma sig. Är valfrihet, i det här fallet rätten att välja skola, en sådan faktor som man är beredd att begränsa på olika sätt? Eller ser man det till och med som en förutsättning för en bra skola? Jag tror att den synen avslöjar en del om vilken inställning man har till elevers och föräldrars rätt att välja.

Fortsättningsvis, när det uppkommer praktiska utmaningar – för man ska inte sticka under stol med att det absolut finns sådana när det kommer till utveckling av den gemensamma gymnasieregionen i Stockholm – måste ingången vara att lösa dessa utmaningar på ett sätt där systemen anpassas efter den valfrihet som elever och föräldrar har. Praktiska utmaningar får aldrig bli en förevändning för att rulla tillbaka

valfriheten i den här frågan. Här tror jag att det är oerhört viktigt att vi alla som står upp för elevers och föräldrars rätt att välja skola är tydliga.

Anförande nr 17

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Tack, Markus, för ännu ett inlägg där jag kan instämma i mycket. Jag vet att det är oppositionens lott att hela tiden försöka se saker som man misstänker finns bakom det som vi säger eller döljer sig bakom det vi säger och att måla någon på de här väggarna. Jag tycker dock att väggarna i Rådssalen är för fina för att måla någon på.

Markus Nordström och jag borde glädjas åt att det i dessa utvecklingsfrågor finns en stor samsyn. Jag skulle vilja säga att det är få över huvud taget i denna sal som kan vara emot 90 procent av det som Markus sade. Det handlar alltså om att vi ska använda det planeringsinstrument som vi har som kommun – att ta vårt ansvar. Vi talar nu om gymnasiesidan; det är det som din interpellation handlar om, eller hur? Det fria skolvalet är oinskränkt. Det är oerhört viktigt att vi helt enkelt möter upp med viktiga satsningar.

Jag vill upprepa vad som händer om vi inte gör någonting i den här Rådssalen för att skapa budgetutrymme och investeringar för att bygga nya gymnasieskolor och bygga ut de befintliga. Vi ska också hitta kreativa, långsiktigt hållbara och ansvarsfulla lösningar som att hyra in oss på Hantverkargatan, som vi vill göra, i fastigheter som ägs av privata fastighetsägare. Det gör att vi kan undvika att i onödan dra på staden en ökad låneskuld. Om vi inte gör dessa satsningar kommer det bara att leda till att våra egna elever och många andra ute i övriga kommuner blir besvikna när de inte får sitt förstahandsval, sitt andrahandsval eller sitt tredjehandsval. Därför måste vi utöka kapaciteten.

Vi har en unik situation nu när elevkullarna vänder uppåt. När vi gör de här satsningarna är det inte ett hot mot någon. Det är ingen av våra konkurrenter på den så kallade gymnasiemarknaden som behöver känna sig rädd för att vi ska sno elever. Här handlar det om att vi som Stockholms stad, andra kommuner och fristående aktörer inom gymnasiesidan tillsammans har en uppgift att lösa för att skapa fler skolplatser för gymnasieelever.

Jag är själv helt övertygad om att dessa skolplatser ska förläggas till platser som det är lätt att ta sig till och från. Vi vill inte att våra gymnasiestudenter ska behöva ödsla bort en massa tid på pendeltåg och tunnelbana i onödan. Vi vill att det ska vara lätt att ta sig till skolan och lätt att komma därifrån. Jag tror också att det finns – vilket vi ser i sökmönstren – en logik bakom att vissa platser är mer populära än andra. Det handlar om att det finns saker runt omkring. Det kan vara ett köpcenter, en biograf, en idrottsanläggning och så vidare. Det är därför jag också talar om gymnasiekluster, vilket jag tror är en bra sak för oss här i Stockholmsregionen att utveckla.

§ 8 Interpellation om införandet av s.k. traineejobb i Stockholm (nr 2016:15)

Anförande nr 18

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är inte lätt att tacka för svaret eftersom borgarrådet har lyckats med att inte ge svar på någon av mina frågor.

Jag upprepar frågorna. Hur många traineejobb fanns det i Stockholm den 1 januari och den 30 juni, och hur många kommer det att finnas den 31 december i år? Vad är anledningen till att man väljer en tidigare misslyckad reform som modell för att minska ungdomsarbetslösheten? Är traineejobb ett effektivt sätt att minska ungdomsarbetslösheten? Hur ser borgarrådet på risk för snedvridning av konkurrensen och kvalitetsförsämringar inom stadens verksamheter?

Jag förstår att jag inte får svar på frågorna av den enkla anledningen att det inte fanns några enkla traineejobb i Stockholm den 1 januari eller den 30 juni och att det inte kommer att finnas några den 31 december. Det är märkligt eftersom man i valrörelsen hade traineejobben som sitt stora flaggskepp med löfte om 32 000 i landet. I dag, efter två år med Stefan Löfven i spetsen, finns 125 traineejobb eller 0,4 procent av de utlovade jobben. I Stockholm höjde Socialdemokraterna sina röster, och Karin Wanngård lovade 600 traineejobb inom 100 dagar. Efter halva mandatperioden kan jag inte se något traineejobb. Var finns alla dessa jobb? Ni sade också i valrörelsen att 90-dagarsgarantin var det viktigaste vallöftet. Varken i tertialrapport I eller II uppnår majoriteten målsättningen att inom 90 dagar erbjuda jobb, utbildning eller praktik till alla ungdomar som är arbetslösa.

Ordförande! Allt detta påminner mig om den gamla folksagan om mästare skräddare, där en herre hade en bit tyg och besökte sin skräddare för att få en rock uppsydd. Ni minns säkert hur denne herre varje lördag återkom till skräddaren och hela tiden fick krympande besked om vad tyget räckte till. Det bidde ingen rock, inga byxor, ingen väst, ingen mössa, inga vantar och ingen tumme. Den sista lördagen den tålmodige herren slutligen återvände för att få sin vara fick han beskedet: Det bidde ingen tumme. På frågan om vad det då bidde blev svaret: Det bidde ingenting. Precis så skulle man kunna beskriva vallöftet om 32 000 traineejobb som skalades ned successivt efter valet och till slut bidde just ingenting.

Sensmoral: Ibland kan det vara bättre att erkänna sina misstag.

Anförande nr 20

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan rörande ungdomsarbetslösheten! Det är verkligen ett ämne som det just nu är roligt att tala om. De senaste två åren har vi haft en ungdomsarbetslöshet i Stockholm som har minskat med 44 procent, och detta efter en majoritet som lämnade efter sig en högre ungdomsarbetslöshet än man hade när man tillträdde 2006.

Jag förstår att det som moderat är svårt, när alla lösningar heter skattesänkning, skattesänkning och skattesänkning, att förhålla sig till en majoritet som anpassar

åtgärderna efter verkligheten. När vi tillträdde 2014, och inför valet då, var ungdomsarbetslösheten rekordhög. Arbetslösheten var hög även bland unga med gymnasieutbildning. Därmed utformades löftet om traineejobben.

Det vi ser i dag är att vi genom att rusta människor för arbetsmarknaden och på en växande arbetsmarknad i stället har en situation där de personer och ungdomar som står utanför arbetsmarknaden är de som saknar gymnasieutbildning. Då är det självklart för oss att de stora satsningarna inte läggs på dem som har jobb. Då måste vi i stället se till att skapa förutsättningar för dem som inte har gymnasieexamen att ta sig in på arbetsmarknaden.

Därför har vi tillsammans med Arbetsförmedlingen genom samarbetet Delegationen för unga ungdomskontrakt som gör att ungdomar parallellt med att de kan ha arbete eller praktik får läsa in sin gymnasieexamen. De får möjlighet att gå in i bristyrkesutbildningar och möjlighet att långsiktigt etablera sig på arbetsmarknaden med bibehållen försörjning under studietiden. Vi har gjort enorma satsningar på komvux med 3 000 fler platser för att de personer som inte har sin gymnasieexamen ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden. Detta ger resultat. Som jag sade har vi sett en 44-procentig minskning av ungdomsarbetslösheten de senaste två åren. Det är klart att om man rustar ungdomar för arbetsmarknaden har de också chans att etablera sig där.

Jag vill vara tydlig med vad som står i mitt svar, och jag ska nu läsa innantill ur det: Uppskattningar visar att det skulle röra sig om ett femtiotal traineejobb under året. Det är alltså betydligt färre än vi trodde under 2012–2013, när traineejobben lanserades, eftersom arbetsmarknaden ser annorlunda ut. Jag har svarat på precis den fråga som ställs i interpellationen, så det går att läsa innantill i svaret.

Jag vill avsluta med att säga att 90-dagarsgarantin var ett svar på det förbud mot åtgärder som den tidigare alliansregeringen hade. Nu får alla den dag de kommer in på jobbtorg stöd, utbildning, praktikjobb, jobb eller förberedande insatser. I den meningen uppfylls 90-dagarsgarantin från dag 1.

Anförande nr 21

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ser alla här och förstår att vi inte heller i kväll får några direkt konkreta svar. Ett femtiotal, sägs här att det står i svaret när det gäller antal traineeplatser i Stockholm. Det var 600 på 100 dagar som var löftet, om vi försöker erinra oss.

Arbetslösheten sjunker i hela staden. Det ska vi vara glada för allihop. Borgarrådet talar i svaret om en god konjunktur, men den goda konjunkturen kom ju inte på grund av majoritetsskiftet i valet 2014. Trenden till den goda konjunkturen kom redan 2012–2013, enligt Arbetsförmedlingens siffror. 2014 och 2015 blev därför goda år. Ungdomsarbetslösheten har också minskat, redan sedan 2011 och 2012. Den fortsatte att minska 2013, och den gör det fortfarande.

Pressmeddelandet från Arbetsförmedlingen hösten 2014 löd därför: Ungdomsarbetslösheten i Stockholm och Stockholms län fortsätter att minska – lägsta siffran i hela landet. Så skrev alltså Arbetsförmedlingen. Att ensidigt satsa på utbildningen löser inte problemet med att så många lågutbildade inte väljer fortsatt utbildning.

Dessutom bör vi kanske komma ihåg att resultatet för 2015 när det gäller arbetslöshet kan tillgodoräknas de gynnsamma reformer som var kvardröjande under hela 2015 på grund av att ni på riksplånet tvingades anta alliansbudgeten eftersom ni inte fick igenom er budget i riksdagen. Jobbskatteavdrag, fullt ROT och RUT och sänkta arbetsgivaravgifter för unga var några av alla jobbskapande alliansreformer som fortsatte under 2015 trots majoritetsskiftet.

Dessutom såg Alliansen i Stadshuset till att komplettera arbetsmarknadspolitiken lokalt med särskilda insatser för de ungdomar som stod långt ifrån arbetsmarknaden. Aim, Merit, Filur med flera insatser ger fortfarande positiva siffror för Stockholm. Tacka sjutton för att arbetslöshetssiffrorna sjunker i staden! Jag kan inte se något nytt från er sida hittills, utan ni använder er av de insatser som kom till under Alliansen. I vissa fall döps dessa insatser till och med om för att ge sken av att det sker ett nyskapande från majoriteten. Det gäller till exempel Fokus ung, där ni bakar undan Alliansens Aim, Merit och Filur – alla framgångsrika insatser. Visstidsanställningar som kom till under Alliansen döps om till Stockholmsjobb, och så vidare.

Men var finns nu alla era utlovade traineejobb i Stockholm? Det var 600 på 100 dagar. Väljarna måste få ett svar.

Anförande nr 22

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Självklart ska väljarna få ett svar. Jag tror att det är tydligt för de flesta. I dag har vi en ungdomsarbetslöshet på ungefär 4 procent, och vid valet 2014 hade vi en ungdomsarbetslöshet på 7 procent. Det är klart att det är ganska stor skillnad. När Alliansen lämnade makten i Stockholm hade man också minskat platserna i komvux med 1 000 stycken från det att man tillträdde trots att vi hade en situation efter lågkonjunktur med många människor som stod långt från arbetsmarknaden och personer som inte fick möjlighet att karriärväxla och att läsa bristyrkesutbildningar därför att man tyckte att arbetsmarknadspolitik och utbildning inte var någonting att satsa på.

Det här har vi precis motsatt åsikt om. Det gäller att rusta människor för den arbetsmarknad vi har. Om vi har en positiv konjunktur och en stark arbetsmarknad gäller det att människor får chansen att ta de jobb som finns. Det är också därför vi satsar på komvux och på bristyrkesutbildningar och ger unga människor möjligheter till utbildningskontrakt så att de kan ta sig in på arbetsmarknaden.

Det gör mig dock glad att höra ifrån den andra talarstolen att Moderaterna gärna vill ta kredd för Stockholmsjobben, får det tar jag till intäkt för att ni inte kommer att försöka skära ned i dem i kommande budgetar såsom ni gjorde i år. Detta är en framgångssaga för Stockholm: Vi ser till att människor får möjlighet att gå från försörjningsstöd ut i jobb eller från att vara långtidsarbetslös ung ut i arbete.

Det arbete som vi gör med att rusta människor genom utbildning, se till att människor får prova på arbetsmarknaden och får möjlighet att arbetsträna och få sin första viktiga erfarenhet på arbetsmarknaden är också någonting som vi kommer att fortsätta med under de kommande två åren. Men vi kommer också att utöka det arbete som vi har påbörjat med en uppsökande verksamhet för unga utanför. Arbetslöshetssiffrorna är *en* verklighet, men sedan har vi också ungdomar som inte syns i statistiken och som jag vill få in i ordinarie system. Vi ska se till att ingen ung

människa i Stockholm startar sitt vuxenliv i sysslolöshet. Här har vi också tusentals ungdomar som ska ha rätt till det stöd och de insatser som vi har så att vi kan fortsätta denna framgångsrika väg med att minska ungdomsarbetslösheten både i siffror och ute i våra stadsdelar.

Tack för frågan, och välkommen att vara med i arbetet!

Anförande nr 23

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Arbetsmarknadsutsikterna för unga med gymnasieutbildning är goda, säger borgarrådet i sitt svar. Det blir lite av en helomvändning under galgen. Ni visste ju att arbetsmarknaden var god för gruppen unga med gymnasieutbildning redan sedan 2012–2013, enligt Arbetsförmedlingens siffror. Det är ju den målgruppen traineejobben vänder sig till. Varför då i hela fridens namn konstruera senare traineejobb i mängder som en lösning för att nå en målgrupp som alltid har haft lätt att få jobb på vanlig arbetsmarknad? Ni kände väl till definitionen på era egna traineejobb när ni kom med förslaget i valrörelsen?

Detta är inte bara ett brutet vallöfte, utan det är en felsatsning. Detta gjorde man trots att man hade facit i hand på hur arbetsmarknaden såg ut långt före valet. Saken blir inte heller bättre av att traineejobb ska bekostas av medel som kommer från höjda arbetsgivaravgifter för unga. Unga som har haft riktiga jobb på en arbetsmarknad som har styrts av efterfrågan och tillväxt blir nu utan jobb. Det handlar om ca 20 000 ungdomar i länet, varav de flesta i Stockholm.

När det gäller Delegationen för unga i arbete har regeringen satsat flera hundra miljoner kronor för att inrätta denna. Det är en delegation som reser runt och dricker kaffe och umgås med kommunledningarna i landet för att informera om vilka arbetsmarknadspolitiska åtgärder som finns. Det är ett ovanligt dyrt kringresande och en dyr åtgärd för att försöka skrapa ihop några traineeplatser här och var, och ändå lyser de med sin frånvaro.

En sådan utskälld reform som 100-dagarsgarantin får man leta efter. De kommuner som tidigare anslöt sig till denna reform fick ut färre ungdomar i arbete än de kommuner som valde att inte ansluta sig. Nu döper man bara om reformen till 90-dagarsgarantin; annars är det samma gamla reform. Med den ena handen höjer ni arbetsgivaravgiften för unga på riksnivå med 19 miljarder, och med den andra lägger ni ut 20 procent eller mer av dessa ökade intäkter till kommunen för att bekosta insatser med historiskt bevisat begränsat resultat. Förutom utebliven uppfyllelse av vallöftet om traineejobb klarar majoriteten uppenbarligen, men det är tveksamt, inte av vallöftet om 90-dagarsgarantin i staden, enligt de två senaste tertialrapporter som jag har tagit del av från arbetsmarknadsförvaltningen.

Eftersom vi inte här i kväll kan få några utförligare svar än dem vi har fått förefaller det ganska glasklart att majoriteten inte kommer att kunna leva upp till något av dessa två vallöften.

Anförande nr 24

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Yvonne Fernell-Ingelström vill återigen prata rikspolitik i kommunfullmäktige. Jag kan förstå det utifrån aspekten att ni inte verkar

ha några nya egna förslag på hur vi ska hantera den ungdomsarbetslöshet som fortfarande finns kvar. Vi hör återigen krav på skattesänkningar, skattesänkningar och skattesänkningar. Den medicinen testade ni under åtta år, och nu har vi ställt om till en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar unga människor för arbetsmarknaden.

Det som är viktigt, och det som var vårt vallöfte, är att få ned ungdomsarbetslösheten. Och det är precis det vi gör.

*§ 13 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Ansvar för staden*

Anförande nr 25

Dennis Wedin (M): Ordförande! Jag tror att många stockholmare har blivit bestörta över förra veckans graverande avslöjanden i lokalpressen om det som har skett i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och stadsdelsförvaltning. Utifrån att 16 anonyma källor från förvaltningen berättar om förmåner som kan ha getts och politisk censur över vilken fakta som nämnden ska få se är det lätt att konstatera att situationen länge har varit ohållbar. Det är allvarliga uppgifter som inte är värdiga Stockholm.

Vi är nu två år in i mandatperioden, och jag måste utgå ifrån att stadens högsta ledning har fått signaler om detta löpande. Jag undrar därför hur du, Karin Wanngård, som ansvarigt borgarråd för stadsdelsnämnderna har följt situationen och vilka åtgärder som du och majoritetens ledning här i Stadshuset har vidtagit.

Anförande nr 26

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande! Tack så mycket, Dennis Wedin, för frågan! När det kommer oroväckande information, som det som faktiskt har skett i Spånga-Tensta, tar jag det på fullaste allvar. Det parti som den här personen tillhör har tagit det på ännu större allvar och även uppmanat personen i fråga att avgå. Det stöder jag till fullo. Om inte det är att ta ansvar vet jag nog inte riktigt vad ansvar är.

Anförande nr 27

Dennis Wedin (M): Ordförande! När det gäller det här med ansvar var det vi moderater i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd som i torsdags visade ledarskap och som drev igenom en oberoende utredning. Detta var på vårt initiativ – inte på ditt och inte på Miljöpartiets initiativ. Rimligen visste ni redan innan uppgifterna nådde medierna att situationen i Spånga-Tensta var ohållbar. Och garanterat visste ni det efteråt. Ändå var det Moderaterna som i torsdags fick börja reda ut er oreda.

Jag kan avslöja att det dessutom verkar vara på flera håll som majoriteten har en tumultartad situation. I Skärholmens stadsdelsnämnd har stadsdelsdirektören blivit tvungen att inom kort hålla ett *obligatoriskt* möte med majoritetens ledamöter för att berätta om gränsdragningen mellan politiker och tjänstemän.

Min fråga till finansborgarrådet med tanke på detta är: Kan hon i dag säga att det garanterat inte finns fler exempel som Spånga-Tensta där ledande politiker från majoriteten inte kan göra en korrekt gränsdragning eller bidrar till en osund kultur? Ja eller nej?

Anförande nr 28

Borgarrådet Wanngård (S): Jag kommer aldrig att kunna garantera att alla politiker sköter sig. Det kommer jag aldrig att kunna garantera i mitt eget parti, och det kommer jag aldrig att kunna garantera i någon annans parti.

Tyvärr dyker det ibland upp ärenden och frågor som vi måste hantera och som vi måste gå vidare med. Men att du på något sätt skulle ställa mig till svars för alla

politiker – alla 800 fritidspolitiker som vi har i den här kommunen – tycker jag är att gå lite för långt. Jag vet att jag är väldigt trygg i mitt ansvar för staden och i ledarskapet som finansborgarråd. Jag är också trygg i att de partier som sitter i majoriteten hanterar sina politiska företrädare och gör allt de kan för att säkerställa att demokratin ska fortgå och fortsätta att verka.

Anförande nr 29

Dennis Wedin (M): Det handlar nu om era ledande företrädare. Det är under Karin Wanngårds ledarskap som ledande förtroendevalda från majoriteten inte känner till gränsdragningen mellan politiker och tjänstemän. Det är under Karin Wanngårds ledarskap som detta allvarliga övertramp inte verkar få några konsekvenser, och det är under Karin Wanngårds ledarskap som det krävs moderater för att en krisnämnd ska besluta om en oberoende utredning.

Du är finansborgarråd, men det är alltså vi som nu tar ledarskapet. Efter den skandalvecka som har gått vore det rimligt att Karin Wanngård inför samtliga ledamöter här i Rådssalen, inför alla Stockholmare och framför allt inför alla som bor i Spånga-Tensta skulle visa att rätt ska vara rätt. Jag blir knappast övertygad av svaren angående hur den politiska majoriteten säkerställer att deras förtroendevalda följer regler, praxis och lagar.

Därför vill jag föreslå finansborgarrådet att hon tillsätter en fullständig och oberoende utredning för samtliga stadsdelsnämnder här i staden. Vågar du göra detta och återkomma till fullmäktige i frågan?

Anförande nr 30

Borgarrådet Wanngård (S): Vi kommer alltid i den här salen att få hantera vissa individärenden och vissa politiker som inte sköter sig. Det är tråkigt. Det har även Moderaterna varit med om. Jag tycker att det är lite lågt av Dennis Wedin, som har haft ännu högre uppsatta politiska företrädare som inte har skött sig. Det här är ett ansvar som vi tar tillsammans. Vi står upp för demokratin, och vi kämpar för detta varje dag. Skärp dig!

Fråga nr 2. Situationen i Spånga-Tensta

Anförande nr 31

Ann-Katrin Åslund (L): Vi har nyss hört om situationen i Spånga-Tensta. 16 källor har berättat i medierna om en ordförande som har utövat påtryckningar i individärenden och strukit oönskade stycken i tjänsteutlåtanden. Nio chefer har sagt upp sig – flera utan att ha haft ett nytt jobb.

Finansborgarrådet och kommunstyrelsens ordförande är ytterst ansvarig för stadsdelarna. Jag tycker inte att jag har fått svar tidigare när det gäller vilka åtgärder du har för avsikt att vidta med anledning av de uppgifter som har framkommit i medierna. Som du säkert inser är situationen i Spånga-Tensta ohållbar.

Vilka åtgärder tänker du vidta, och vad gör ni med en ordförande som vägrar att avgå? Du är ändå ytterst ansvarig.

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag har svarat på frågan: Det som sker i Spånga-Tensta är helt oacceptabelt. Man får aldrig på det sätt som har framgått i medierna efterforska källor till försörjningsstöd eller efterforska vem som får försörjningsstöd och inte. Det är också helt oacceptabelt att lägga sig i den specialistkompetens som tjänstemännen står för. Jag stöder till fullo Miljöpartiets uppmaning till ordföranden att avgå. Det är självklart att jag gör det.

I diskussionen framstår det som att jag som finansborgarråd på något sätt skulle kunna avsätta politiker. Det kanske ni önskar från Liberalerna, men den funktionen har inte finansborgarråd. Det gör att jag har agerat som person och som individ i detta oacceptabla fall. Men till syvende och sist är detta en ordförande som tillhör Miljöpartiet, och Miljöpartiet hanterar denna fråga.

Anförande nr 33

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Jag tolkar det som att när man i förhandlingar har delat upp stadsdelarna mellan sig och Spånga-Tensta har haft otur att få denna ordförande tycker inte du att det är någonting som du behöver bry dig så mycket om. Redan 2008 talade jag med Miljöpartiets gruppleddare om att det fanns problem, och då var ni ändå i opposition. Är inte du ledaren för majoriteten i Stadshuset? Jag kanske har missuppfattat det, men jag trodde att du var den samlande ledaren för majoriteten i Stadshuset.

Jag skulle också vilja fråga dig: Vill du påstå att du inte har fått signaler från dina lokala ledamöter i Spånga stadsdelsnämnd under ganska lång tid om att det har varit stora problem?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): När det gäller denna fråga om Spånga-Tensta specifikt stöder jag till fullo partiets uppfattning om att denna ordförande bör avgå. Det är vad jag juridiskt sett kan göra. Jag kan inte avsätta någon formellt sett som har ett innevarande mandat. Jag kan inte det, utan jag får agera på mitt sätt utifrån att denna person bör avgå från sitt politiska uppdrag. Det är helt riktigt så som jag gör.

Jag är också beroende av att följa kommunallagen. Det ska jag liksom alla andra göra. Det gör jag också i min roll som finansborgarråd. Jag tror inte alls att du har missuppfattat situationen. Situationen är oerhört allvarlig, och det är inte en situation som vi på något sätt är nöjda med. Den är till för att hanteras, och den är också till för att lösas. Det är det vi jobbar med.

Anförande nr 35

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Varje år i december väljer vi på nytt till nämnder i staden. Jag råkar veta att det fanns propåer från både Socialdemokraterna och miljöpartister lokalt redan förra året. Ändå har man valt att utse samma person en gång till. Detta är alltså inte något nytt val och inte något nytt problem. Jag vill påstå att ni har haft insikt om detta problem tidigare och valt att blunda för det.

Min fråga kvarstår. Det är alldeles förfärligt, men man kan misstänka att det råder olika slags kommunallagar i våra ytterområden och inne i stan. Det vore som sagt

alldeles förfärligt. Men ni accepterade ju detta också under förra året. Varför gjorde ni ingenting då?

Min sista fråga är: Tycker du att den här personen, som inte bara har det här uppdraget utan också flera andra betydande uppdrag, bör ha kvar sina uppdrag? Bör han åtminstone inte ta time out under tiden som en utredning pågår?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ska vara jättetydlig i den här frågan. Jag tycker att personen i fråga ska avgå. Det här är en fråga för hans parti. Det partiet heter Miljöpartiet, och de hanterar frågan.

När det gäller själva saken – att detta har skett – ser jag allvarligt på det. Det är väldigt olyckligt, och det är oacceptabelt. Det ska inte på något sätt vara så att någon politiker efterforskar vem eller vilka som har fått försörjningsstöd. Det får man inte göra. Lagstiftningen är superklar. Man får inte ens vara med och besluta om personer som man över huvud taget anar att man känner till namn. Lagstiftningen är glasklar, och den ska följas.

Om någon vill misstolka det jag säger om detta är det fritt att göra det. Men jag tror att vi är helt överens: Detta är oacceptabelt, och det ska åtgärdas.

Fråga nr 3. Det lär förekomma bad med så kallade burkinis i Stockholms simhallar. Hur ser borgarrådet på bruket av burkinis i Stockholms simhallar? Skall detta vara tillåtet?

Anförande nr 37

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Frågan som gäller muslimska kvinnors användning av en speciell form av soldräkt eller baddräkt i offentliga miljöer, så kallade burkini, har diskuterats mycket i medierna på sistone. Jag ska inte här komplicera frågan om vad som är lämpligt på vanliga allmänna badplatser utomhus – jag poängterar *utomhus* – eller anlägga politiska, religiösa eller psykologiska förklaringar på bruket av burkini i dessa miljöer. När det gäller Frankrike har vi en speciell religionslagstiftning som har betydelse i sammanhanget.

Därför vill jag göra min fråga enkel och okomplicerad – en ja- eller nej-fråga. Jag frågar därför borgarrådet hur hon ser på användningen av burkini i Stockholms simhallar. Ska det vara tillåtet?

Anförande nr 38

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Generellt tycker inte jag att vi som förtroendevalda politiker ska besluta över hur folk ska klä sig. Men det finns sammanhang där kläderna är viktiga av olika skäl. I simhallar finns det en förklaring till att man också styr vad människor har på sig. Det handlar om trivsel, trygghet och hygien. Jag ska läsa innantill vad reglerna för badkläder i Stockholm säger: Alla som badar ska ha badkläder som är av material avsett för bad och som täcker könet. Det är viktigt för hygien och för trivsel.

Så länge burkinina är utformade i material som är avsett för bad får man ha dem precis som man får ha andra typer av badkläder och vådräkter för att simma och motionera i våra simhallar.

Anförande nr 39

P e r O s s m e r (SD): Jag får säga att när det gäller Emilia Bjuggren är det sällan man får ett klarläggande svar. Det fick jag inte nu heller. Vad jag kan förstå kan man vara klädd hur som helst. Man kan helt enkelt syssla med klädsim i stor utsträckning, bara man har rätt typ av material.

Jag tror inte på detta. Min fråga är betingad av hygieniska skäl. Jag vet hur reningsanläggningarna på exempelvis Eriksdalsbadet ser ut. Det är stora maskinella anläggningar. Min och många uppfattning är att vi inte ska tillåta att folk ser ut hur som helst och som det behagar dem. Allmänt klädsim ska inte tillåtas för vare sig män eller kvinnor. Jag tycker kanske också att det här är en fråga för miljö- och hälsoskyddsnämnden, kanske till och med för Socialstyrelsen.

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag kan självklart också ha åsikter om hur folk klär sig, men jag tycker inte att det därför är min rätt att i fullmäktige fastslå hur du eller andra får se ut för mina åsikters skull. I det här fallet handlar det om att det är viktigt för hygien i simhallarna att man har badkläder i rätt material. Det är den begränsning som vi har. Det var ett tydligt svar på din fråga. Om burkinina är utformad i badmaterial är de tillåtna, precis som alla andra badkläder.

Anförande nr 41

P e r O s s m e r (SD): Jag tycker att du ger ett felaktigt svar som leder till väldigt underliga slutsatser om hur man ska vara klädd. Ska man varje gång undersöka om det är rätt material? Hur ska det vara, egentligen? Hur får man se ut? Jag måste säga – och jag tror att det finns en allmän uppfattning om detta – att vi avvisar sådana tankegångar. Det finns hygieniska skäl – hygieniska skäl som gör att man ska duscha och ta av sig badbyxor och baddräkt exempelvis. Jag ska inte ge mig in på kulturella skillnader där, men det skulle vara intressant. Synen på detta skiljer sig faktiskt åt både hos män och kvinnor, märker man om man tittar på det.

Jag tycker att detta är beklämmande. Svaret är alltså att vi kommer att se burkini och en massa klädsimmare etcetera. Jag tycker inte att det är acceptabelt. Självfallet kan du som borgarråd och idrottsnämnden som styr över ordningen på simhallarna säga: Så här ska det vara – punkt slut.

Anförande nr 42

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det finns absolut saker att göra när det gäller hur människor är klädda i badhusen. Det handlar framför allt om att se till att män inte behåller andra typer av kalsonger under sina badbyxor, vilket förekommer ibland.

I övrigt låter det som att de var ett tag sedan Per Ossmer var på Stockholms badhus, för burkini är inte något nytt inslag. Det är någonting som en del har valt att ha i några år i våra simhallar, inte minst i simskolorna. Jag tycker att så länge alla som är i våra badhus bär kläder som är anpassade för bad är det inte min eller någon annan

politikers sak att lägga sig i den exakta utformningen av kläderna. Det måste vara individuellt att avgöra vilken typ av badkläder man känner sig bekväm i.

Fråga nr 4. Stockholms företagsklimat

Anförande nr 43

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! 2014 plats 22, 2015 plats 48 och 2016 plats 96 – det är placeringarna för Stockholms stad i Svenskt Näringslivs rankning av företagsklimatet i Sveriges kommuner. Ett snabbt sluttande plan, skulle man kunna säga. Dessutom: Av alla parametrar som finns är det attityden till företagande som har gått ned. Vi känner till bostadssituationen, att det är svårt att få arbetskraft och allt det där. Men attityden till företagande har alltså dragit ned resultatet.

Karin Wanngård säger enligt medierna att det egentligen inte spelar någon roll. Det går så bra för Stockholm att det egentligen inte spelar någon roll vad vi har för attityd till företagande. Jag undrar lite grann om detta verkligen är Karin Wanngårds uppfattning. Ska vi inte i stället bejaka alla initiativ till företagande, alla som vill driva företag och företag som växer?

Anförande nr 44

B o r g a r r å d e t W a n n g å r d (S): Ordförande! Enligt rankningen är allting med attityderna till företagande politikernas och mediernas fel. Det är ganska spännande, för när jag diskuterar företagande i den här salen eller när jag möter företagare skulle jag nog inte påstå att någon politiker är emot företagande.

Det som rankningen verkligen sticker ut med är just placeringen av Stockholm. Låt oss titta på hur det faktiskt går för Stockholm. En moderat företrädare var uppe här i interpellationsdebatten och erkände att vi har en ungdomsarbetslöshet som är all time low. Vi har den lägsta arbetslösheten i landet. Vi har flest nyföretagande i Stockholm. Man vill bilda företag, och man vill växa. Vi ligger två efter Silicon Valley när det gäller flest unicorns i Stockholm. Det går väldigt, väldigt bra för Stockholm. Allt fler företag vill växa och utvecklas.

Ihop med detta ligger vi i världstopp i PwC:s internationella rankning av storstäder. Vi ser att Stockholm rankas som en av världens mest hållbara städer. Vi ligger trea när man rankar 100 städer i världen. Det är fantastiskt! Jag har uppfattningen att vi politiker gillar företag. Jag gör det. Jag vet hur viktigt det är för att Stockholm ska växa och att det därmed ska gå bra för hela Sverige.

Det går bra för Stockholm. Men om du vill prata ned Stockholm, så varsågod!

Anförande nr 45

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Herr ordförande! Nej, jag vill verkligen inte prata ned Stockholm. Jag vill att borgarrådet ska förstå att om man inte tycker att man behöver ha ett gott mottagande av företag kommer de att flytta någon annanstans. Vi har en stor förvaltningsorganisation i Stockholm, och vi har massor med olika typer av företag. Men vi har också vandrарhemsbåten Gustaf af Klint, som fick lägga ned för att staden inte kunde fixa tillstånden. Vi har haft en parklek som staden stängde trots att den var välfungerande. Diverse vård- och omsorgsverksamheter tas

tillbaka från företagare till kommunen. Det är sådant som skapar en dålig och försämrad attityd till företagande, borgarrådet.

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ja, eller så kan man se Stockholm i siffror. Ungdomsarbetslösheten har sjunkit med 44 procent under de senaste två åren. Vi kan se att antalet nystartade företag har ökat med 6,5 procent de senaste åren. Vi kan se att Stockholm får vara det goda exemplet runt om i världen när det gäller hur bra vi är på miljö, hur bra vi är på nyföretagande och hur mycket vi växer. Så kan man också titta på Stockholm.

Om du hakar upp dig på Svenskt Näringslivs kommunrankning och tror att det är sanningen om Stockholm ber jag dig att öppna ögonen och titta på statistiken. Det går bra för Stockholms företag.

Anförande nr 47

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Det här är en rankning som har pågått i tiotals år och som är väldigt viktig för både kommunerna och för företag när de bestämmer var de ska etablera sig. Nyföretagandet ökar. Ja, men sedan då? Vad händer när man ska anställa den första, när man ska ha ett nytt tillstånd och när man får straffavgifter för att man inte kommer in med en uppgift exakt rätt dag? Stockholm ligger jättedåligt till.

Jag vill att Stockholm ska komma tillbaka uppåt i rankningen. Jag vill inte som borgarrådet Wanngård vara jättenöjd med att vi snart ligger på den nedre halvan av Sveriges kommuner oavsett vad borgarrådet säger om alla siffror för ungdomsarbetslösheten. Det ska också framgå att vi har en bra inställning till företagande. Det är majoritetens ansvar.

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag har en oerhört positiv inställning till företagande. Det är företagen som skapar jobb. Vi som politiker lägger fram en arbetsmarknadspolitik för att matcha företag med jobb. Det är fantastiskt, och det är det som funkar.

Jag vet inte riktigt om jag vill komma högt på den där rankningen. När vi låg högt på Svenskt Näringslivs rankning hade vi en skyhögt ungdomsarbetslöshet. Då hade vi en hög arbetslöshet i Stockholm, och vi visste att det var färre företag som startade i Stockholm. Om det är det som krävs för att ligga högt på Svenskt Näringslivs rankning är det inte värt det. Jag vill ha låg ungdomsarbetslöshet. Jag vill matcha människor till jobb. Jag vill ha en hög sysselsättningsgrad och många nya företag. Om det kostar låg rankning kan jag leva med det.

Fråga nr 5. Effekterna av höjda tomträttsavgälder

Anförande nr 49

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Förslaget om kraftigt höjda tomträttsavgälder har skapat oro bland många invånare i vår stad. Nu börjar det bli allt tydligare hur de nya avgifterna kommer att slå. Det är helt uppenbart att hyresgäster kommer att bli hårt drabbade.

Våra bostadsbolag har nyligen gett sina remissvar, där de har uttryckt en stor oro för vilka konsekvenser detta kan komma att få för nyproduktionen. En lägenhet i innerstaden kan få en högre hyra med uppemot 1 000 kronor per månad. Lönsamheten i flera projekt riskerar att gå förlorad när markpriserna höjs, och detta i ett läge då bolagen har problem att uppnå målen för antalet markanvisningar. Det finns onekligen all anledning att vara orolig för vad de nya avgälderna kan få för konsekvenser för stadens hyresgäster och i förlängningen för stadens bostadsmål.

Jag vill därför fråga borgarrådet Livh vad hon anser att göra för att förhindra en sådan här utveckling.

Anförande nr 50

Borgarrådet L i v h (V): Tack för frågan, Erik, även om det kanske vore bättre att ha den här debatten när vi har ett färdigt förslag! Det är lite konstigt att diskutera ett förslag som är ute på remiss och där vi fortfarande inte ens har sammanställt remisserna och absolut inte kommit med det nya förslaget.

Jag tycker som bostadsborgarråd att det är väldigt bra att våra bostadsbolag ger sin syn på saken och att de redovisar vilka konsekvenser detta får för våra bolag. När alla remisser har kommit in ska vi såklart förhandla om det slutgiltiga förslaget. Jag tycker att bostadsbolagen har mycket kloka synpunkter, inte minst när det gäller avgälderna i nyproduktion.

Erik! Du tycker väl precis som vi att man ska revidera avgifterna. Det har man ju alltid gjort i Stockholms stad typ vart tionde eller vart tolfte år. Du menar väl inte att vi inte ska fortsätta med det? Sedan, när vi har fått in alla remisser och när vi har tittat på förslaget, ska vi se till att vi får fram ett förslag som är så bra som det bara är möjligt både för kommunala bostadsbolag och för andra bolag.

Anförande nr 51

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Problemet är den chockhöjning som ni har aviserat. Ni ska genomföra en stor höjning under en mycket begränsad period och under en mycket begränsad tid. Nu låter det som att detta är ett förslag som ni har fått någonstans ifrån och sedan skickat ut på remiss. Jag vill minnas att Valeskog har varit ute och försvarat denna höjning med frenesi och nästan sagt att det är nödvändig av en massa olika anledningar, inte minst för stadens ekonomi, att göra detta. Så nog är detta ett förslag som ni vill genomföra.

Sedan är frågan om ni verkligen kommer att klara av att genomföra det med tanke på den kritik som nu riktas. Det är jag mer tveksam till. Det är klart att det blir väldigt märkligt när ni genomför projekt, som exempelvis Stockholmshus, som ni säger att ni gör för att minska hyresnivåerna och håller ett så högt tonläge i valrörelsen om alltför höga hyror och säger att ni ska se till att hyrorna minskas. Och sedan vill ni genomföra ett förslag med rejält höjda tomträttsavgälder som kommer att leda till högre hyror. Då kan man ju undra: Tycker ni att hyrorna är för låga i Stockholm?

Anförande nr 52

Borgarrådet L i v h (V): Som sagt, Erik: Vi reviderar avgifterna var tionde år. Det kommer vi att göra även nu. När alla remissförslag har kommit in och när vi har en

överblick över alla förslag kommer vi att återkomma med ett förslag. Avgifterna kommer naturligtvis att se olika ut i olika delar av staden. Det är inte heller klarlagt.

Jag håller med om det som bostadsbolagen säger när det gäller det som de är kritiska mot och hur detta slår på nyproduktionen. Den kritiken håller jag med våra bostadsbolag om, och jag hoppas att vi kan förhandla så att det ser annorlunda ut.

Jag välkomnar dock som sagt denna debatt när vi har ett färdigt förslag.

Anförande nr 53

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Vi måste ju i fullmäktige kunna diskutera förslag som är ute på remiss. Annars blir det ganska fånigt, tycker jag. Olika förslag som ni skickar från majoriteten går ut på remiss. Det är inte så att ni är helt neutralt inställda till alla förslag som går ut på remiss, utan det är klart att ni har en inställning från majoriteten. Sedan är det verkligen bra att ni lyssnar på remissinstanserna. Och jag ska komma ihåg att Ann-Margarethe Livh nu har sagt i fullmäktige att du inte tycker att det ska få denna påverkan på nyproduktionen. Det ska jag verkligen komma ihåg när jag ser beslutet, så får vi se om Vänsterpartiet får igenom det i förhandlingarna med Valeskog och den övriga socialdemokratin.

Det är väl uppenbart att läget kommer att få en allt större betydelse för hyran framöver, och det är intressant att just Vänsterpartiet verkar vara berett att gå med på det med tanke på den retorik som har varit före valet.

Anförande nr 54

Borgarrådet L i v h (V): När det gäller läget, hyressättningen och hyrorna är jag olycklig över att de privata fastighetsägarna har lämnat de diskussionerna. Nu lever vi i ett vakuum när det gäller en rättvis hyressättning. Det är otroligt mycket viktigare för att få fram rättvisa hyror i Stockholm än de här tomträttsavgälderna.

Jag skulle vilja att du försöker påverka de privata fastighetsägarna att återvända till de här diskussionerna, för det är viktiga diskussioner. När sedan de privata fastighetsägarna förhoppningsvis kommer tillbaka och vi får en diskussion om en rättvis hyressättning kommer frågan om tomträttsavgälderna att ingå i diskussionen.

Fråga nr 6. Det fria skolvalet

Anförande nr 55

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Ordförande! Vi fick en chans till att diskutera och debattera det fria skolvalet, Olle Burell. Alla som lyssnar får också ytterligare en chans att försöka förstå vad det egentligen är som gäller på den andra sidan – hos den styrande majoriteten.

Skolborgarrådet Olle Burell har återigen varit ute i medierna, och återigen är det Dagens Nyheter, och intervjuats. Han säger så här som svar på en fråga från DN som lyder: Det låter som att du gärna skulle skrota skolvalet? Svaret från Olle Burell lyder: Tyvärr är alla partier livrädda för att stöta bort medelklassen. Ingen vågar föreslå ett rejält omtag.

Vad är det för syn? Att stöta bort medelklassen – det är som ett citat hämtat från en SSU-kurs i Bommersvik och inte från ett skolborgarråd i Stockholms stad.

Min korta och enkla fråga till Olle Burell är: Vad menar skolborgarrådet när han säger att alla är livrädda för att stöta bort medelklassen?

Anförande nr 56

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Markus Nordströms fråga och reaktion på citatet är ett bevis på det jag anade. Moderaterna säger sig i det här fallet vilja sätta sig ned med personer som jobbar i skola, som forskar i skola och som har något slags fördjupad analys av läget, och diskutera hur man ska göra det hela bättre framöver. Men de har ändå inte den intellektuella kapaciteten att se att vi har vissa problem som vi tillsammans måste ta tag i. Det gör vi inte genom att stå i den här talarstolen och ställa kritiska eller insinuanta frågor till varandra, utan det gör vi genom att sitta ned.

Vi har i Stockholm en situation där vi lägger stora resurser på skolan. Vi är bland de kommuner som lägger mest resurser på skolan. Ändå kämpar vi, vilket du också har skrivit i din interpellation, med att en tiondel eller kanske en femtedel av eleverna har sådana problem att vi har svårt att få dem att lyfta trots att vi satsar mycket pengar.

Då är det viktigt att vi från det här huset talar internt men också sträcker ut händer till andra aktörer på den så kallade skolmarknaden. Det gör jag. Jag diskuterar med fristående skolor hur vi tillsammans ska försöka hitta ett bättre sätt att oss an en gemensam utmaning – den som staten har gett oss möjlighet till att tillsammans sköta genom att kommunen men också andra kan vara huvudmän. Att då inte kunna åtminstone i en analysfas diskutera de olika komponenter som vårt skolsystem är uppbyggt av menar jag inte är tillräckligt intellektuellt, kreativt och faktiskt respektfullt för de stora utmaningar som vi har.

Jag är självklart för att alla elever ska kunna ha så många valmöjligheter som möjligt. Vi måste dock kunna kombinera det med att vi också har en skola för alla.

Anförande nr 57

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Vi är självklart överens om att vi måste förbättra skolorna i Stockholms stad och att många Stockholmsskolor måste höja sina kunskapsresultat. Det hoppas jag att vi alla är överens om.

Men Olle Burells svar i DN-intervjun var på frågan: Det låter som att du gärna skulle vilja skrota skolvalet? Detta velande och tvekande om det fria skolvalet måste man börja ställa sig frågor om. Vad säger det för någonting? Det första det säger är att Socialdemokraterna är rädda för att sätta ned foten. Vad tycker Socialdemokraterna? Vad tycker den styrande majoriteten? Varför säger man i så fall inte det rätt ut – det som Feministiskt initiativ har gått ut och tydligt sagt om att man vill skrota det fria skolvalet? Och hur ser man på värdet av valfrihet och hur uppskattat det är av elever och föräldrar? Det ses som en självklarhet av elever och föräldrar i dag. Ska det få fortsätta att vara kvar eller inte, och hur ser man på att man har en samarbetspartner i den styrande majoriteten som tydligt vill skrota det fria skolvalet?

Anförande nr 58

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Vi lever i ett tvåtredjedelssamhälle eller kanske i ett trefjärdedelssamhälle, eftersom Sverige är lite bättre än många andra länder i västvärlden när det gäller välfärd. Den stora faran och det otäcka med

sådana samhällen är att vi är en stor grupp, en stor medelklass, i samhället som har det bra. Vi ser hela tiden till att vi får så mycket valmöjligheter som möjligt och att vi kan åtnjuta så mycket av välfärden som möjligt utan att orka reflektera över att vissa inslag i de här systemen som är bra för en stor majoritet kan vara skadliga för andra.

Det är uppenbart att vi behöver diskutera tillsammans hur vi kan få med alla på vagnen. Vi vill ha ett samhälle som håller ihop. Det som kanske skiljer oss mest åt – Markus Nordström som moderat och mig som socialdemokrat – är att jag inte står ut med de här bevisen på att det är så många elever som halkar efter. Då måste vi på ett intellektuellt och avspänt sätt i diskussionen kunna diskutera hur det ska se ut framöver.

Anförande nr 59

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Ordförande! Moderaterna har en skolkommision som arbetar och som tar vara på allt och vänder på alla stenar. Vi ska alltid vara öppna för detta, och jag tycker att alla politiker ska ha denna ingång. Men man måste också bestämma sig för vad man är beredd att rulla tillbaka och inte. Och vad säger det om vad man anser i det här fallet om värdet av valfrihet? I DN-intervjun säger du också att du välkomnar att Socialdemokraterna och Moderaterna tar matchen i stället för att lämna över frågan till småpartier. Bara det kanske avslöjar en hel del om hur man ser på sina samarbetspartner, som jag frågade om tidigare.

Tyvärr pratar de bara om mer marknad, säger Olle Burell i intervjun. Men det du kallar för marknad kallar vi andra valfrihet och elevers och föräldrars rätt att välja skola. Vem ska bestämma det om inte elever och föräldrar? Jag vet inte bättre än enskilda föräldrar. Olle Burell vet inte bättre än enskilda föräldrar. Det är inte politikens roll att ta makt från medborgarna, utan vi ska skapa goda förutsättningar för alla skolor att vara bra skolor.

Anförande nr 60

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det är inte vi i den här salen som bestämmer om lagstiftning som gäller för skolområdet, utan vi förhåller oss till den lagstiftning som gäller. Det gör jag också.

Mitt sätt att tillsammans med mina vänner och kamrater i den styrande majoriteten ta oss an uppgiften att vara skolhuvudman – Stockholms stads uppgift som vi har tagit på oss – är att försöka se till att alla barn, oavsett var i staden de bor, ska kunna lita på att det finns en bra skola nära hemmet, en bra kommunal skola. Det är det enda vi kan styra och medverka till fullt ut. Alla vi som sitter i den här salen har ett ansvar i skolsystemet primärt för de skolor som vi själva bedriver.

Jag tycker att det är allvarligt om vi inte kan komma till en situation där vi slutar att vara företrädare för den ena eller den andra gruppen. Jag kan uppfatta dig som en trojansk häst för friskolesidan snarare än att du tar ditt ansvar för att Stockholms stad själv ska kunna ha en riktigt bra verksamhet och i god samverkan med andra aktörer se till att alla barn har en bra skola i Stockholm.

Fråga nr 7. Tomträttsavgälder

Anförande nr 61

Björn Ljung (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi har nyligen lyssnat till en frågestund som handlade just om tomträttsavgälderna och deras effekter och konsekvenser för de kommunalägda bostadsbolagen när det gäller att de ska kunna bygga till hyror som är möjliga för någon över huvud taget att betala.

Det är nämligen så illa att de kommunalägda bostadsbolagen Familjebostäder, Svenska Bostäder och Stockholmshem själva har skrivit i ett remissvar till Stadshus AB att om den här chockhöjningen av avgifterna genomförs kommer bolagen att ha svårt att bygga i attraktiva lägen till hyror som någon – över huvud taget *någon* – vill eller kan betala.

Hur ser bostadsborgarrådet på det här?

Anförande nr 62

Borgarrådet Livh (V): Nu har jag redan svarat på den frågan, men jag svarar gärna Björn en gång till.

För det första: Jag ser fram emot en debatt när förslaget är färdigt. För det andra: Jag tycker att det är utmärkt att våra kommunala bolag kommer med remissvar. De får gärna vara tuffa, och de får gärna vara starka. Vi ska ta med deras åsikter i den slutgiltiga bedömningen.

Jag tycker att det är intressant att ni går så i taket över de här avgifterna. För tio år sedan reviderades avgifterna förra gången. Då gick ni också i taket, men ni sänkte inte avgifterna med en enda krona under de åtta år som ni styrde. Jag funderar, Björn Ljung: Kommer det att bli likadant den här gången? Ni står här och orerar över ett förslag som ännu inte är färdigt. Hur kommer ni sedan att hantera detta? Kommer ni kanske att sänka avgifterna om ni skulle komma till makten, vilket ni som tur är inte kommer att göra?

Det är konstigt att ni har högt tonläge när ni diskuterar men ändå inte gjorde ett smack för att förändra detta när ni kom till makten.

Anförande nr 63

Björn Ljung (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! De som lyssnar till detta skulle kunna skratta, som jag gör. Du låter precis som du brukar göra, Ann-Margarethe Livh. När du tar ansvar som borgarråd är vi andra bara högljudda och negativa kritiker. Det här är demokratins spelregler. Jag är orolig som vice ordförande i Stockholmshem. Vi ska bygga i attraktiva lägen, och det har vi planerat för. Men vi kommer att få svårt att hyra ut. Du vill att hyrorna ska vara lägre så att fler kan ha råd att bo.

Nej, det här är en bluff. Det är en dubbelbluff. Jag vill bara säga till dig, Ann-Margarethe Livh, att du kanske ska komma ihåg att vi rabatterade tomträttsavgälden för hyresrättsproduktion och halverade den för studentlägenheter under vår tid. Det du säger är alltså inte riktigt korrekt, och du kanske kommer ihåg fel. Så tolkar jag dig i alla fall.

Anförande nr 64

Borgarrådet L i v h (V): Jag tolkar det nog som att *du* kanske kommer ihåg fel, speciellt eftersom ni inte gjorde ett smack för att sänka avgifterna när ni väl kom till makten.

Det som de kommunala bolagen nu påpekar starkast och som jag själv känner en oro för är det som gäller nyproduktionen. Där tror dock inte jag att du är så himla orolig, Björn Ljung, för du och ditt parti vill ju ha marknadshyror. Det är det allvarliga problemet här i Stockholm: marknadshyror både i nyproduktion och generellt på bostadsmarknaden.

Anförande nr 65

B j ö r n L j u n g (L): Nu har Ann-Margarethe Livh så dåligt minne att jag nästan får börja kalla henne för någon som far med osanning. En fri hyressättning i nyproduktionen talar Liberalerna om, och ingenting annat. Det är ingenting annat, Ann-Margarethe Livh. När det gäller fri hyressättning i nyproduktion säger jag att bostadsbolaget Stockholmshem anser att med denna avgiftshöjning går det inte ens att med fri hyressättning få hyresgäster. Det är det som är allvarligt i det här. Detta kommer inte att leda till en mindre bostadsbrist, utan det kommer att leda till ökad bostadsbrist.

Det vi kan konstatera, ordförande, fullmäktige och åhörare, är att när vänstermajoriteten kommer till makten har de ingen möjlighet att skapa kapital på annat sätt än att höja skatter, avgifter och tomträttsavgälder. Vi låter i stället kapitalet i Stockholm vara levande och skapa intäkter. Ni gör slut på pengar. Ni har ingen möjlighet att göra annat än att höja avgifter. Detta är ett sätt att öka bostadsbristen och ingenting annat.

Anförande nr 66

Borgarrådet L i v h (V): Då tycker jag, Björn Ljung, att du ska svara på frågan: Tycker inte du att vi ska revidera tomträttsavgälderna som vi har gjort i Stockholm stad i princip ända sedan fullmäktige började? Tycker du inte det? Om du inte tycker det är det väl lämpligt att ni kommer med ett förslag på hur ni vill ha det och inte bara kritiserar ett förslag som fortfarande inte är ett färdigt förslag. Vi i majoriteten kommer att sätta oss ned med alla remissvar, och vi kommer att försöka få fram ett förslag som är så bra som möjligt och så rättvist som möjligt över staden och som möjliggör ett fortsatt byggande.

Det kommer inte att kunna genomföras med er marknadshyrespolitik, Björn Ljung. Men det kan vi göra.

Fråga nr 8. Kommer det att byggas nya modulhus för nyanlända i Stockholm?

Anförande nr 67

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Ordförande, ledamöter! Nu när Stockholms kommun blir påtvingad av staten att ta emot 2 800 flyktingar kommer de att behöva bo någonstans. Er lösning har blivit modulhus. En dom från mark- och miljödomstolen nu i somras har emellertid rest frågor om huruvida detta verkligen är en framkomlig väg. Sakfrågan gäller att om ett bygge kräver förhållandevis kostsamma markåtgärder finns det inte förutsättningar att bevilja tillfälligt bygglov, menar mark- och

miljödomstolen. Andra tekniska och praktiska hinder har också rests, och allt markarbete för modulhusen har nu avstannat.

Frågetecknen har varit många, och jag vill nu be bostads- och demokratiborgarrådet Ann-Margarethe Livh om en färsk lägesrapport. Kommer det att byggas modulhus för nyanlända i Stockholms stad?

Anförande nr 68

Borgarrådet L i v h (V): Först och främst vänder jag mig mot begreppet ”påtvingas”. Stockholms stad ska liksom alla andra kommuner i Sverige solidariskt ta emot våra nya svenskar. Därför behöver vi självklart såväl bostäder som skola och en infrastruktur för de nya stockholmarna.

Svaret på din andra fråga är ja. Vi kommer att bygga modulhus. Vi för diskussioner med länsstyrelsen, och vi tror att de kommer att sluta positivt. Så ja, vi kommer att bygga modulhus, och vi kommer att välkomna våra nya stockholmare.

Anförande nr 69

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Det ska inte ske på bekostnad av de tidigare invånarna. Allting kostar pengar, och ingenting är gratis. Vi har inte planekonomi här, som kamrat Livh tycks tro, utan en marknadsekonomi som gäller för det svenska samhället och naturligtvis för Stockholms stad.

Vi företräder kommunens invånare, och vi är skyldiga att förvalta skattemedel på bästa sätt. Modulhusen är en väldigt dyr lösning. Göteborgs stad presenterade tidigare en kostnad för modulhus: 1,5 miljoner kronor per styck. Enligt Boverket bor 2,1 person per lägenhet, vilket innebär att vi kommer att behöva minst 1 334 stycken modulhus. Om vi räknar lågt behöver vi 1 000 modulhus, vilket innebär en kostnad på 1,5 miljarder skattekrönor. Om vi räknar högt är det 2 miljarder.

Husen är väl redan beställda och måste betalas, byggda eller inte byggda. Eller hur, borgarrådet?

Anförande nr 70

Borgarrådet L i v h (V): Jag blir lite upprörd här. För det första: Jag skulle rekommendera Sverigedemokraterna en grundkurs i ekonomi och matematik. Jag förstår inte hur du kommer fram till de där siffrorna. För det andra: Vi talar inte om människor och pengar. Vi talar om människor som har flytt från krig, som har fått sina barn mördade och som inte klarar av att leva i krigsdrabbade länder. Vi pratar inte kronor och ören. Jag vägrar att föra den diskussionen i den här talarstolen.

Vi kommer att bygga moduler, vi kommer att se till att vi får skolor och vi kommer att ta emot våra nya stockholmare – punkt slut.

Anförande nr 71

M a r g a r e t a H a g l u n d (SD): Hur vet du att de är flyktingar? 90 procent av dem kommer utan id-handlingar, och de har passerat många säkra länder emellan. De kanske borde ha stannat i sådana som har bättre tillgång till bostäder.

Nej, om du hade haft lite råg i ryggen hade du sagt nej till Migrationsverkets tvång eftersom bostadssituationen för oss stockholmare är fullständigt kaos. Det står

542 000 personer i bostadskön, och det förmedlades 12 000 lägenheter förra året. Det försvann 30 000 personer från kön, men det fylldes upp med 37 000 nya. Vi är skyldiga att prioritera Stockholms medborgare först och främst när det gäller boendet och förvalta deras inbetalda skatter. Vilka prioriterar ni? Prioriterar ni Stockholm eller är ni statens lakejer?

Gör om och gör rätt! Om ni inte gör det nu kan jag lova att Sverigedemokraterna kommer att göra det efter nästa val.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i v h (V): Jag har inga illusioner om hur Sverigedemokraterna kommer att driva frågan. Er politik är avskryvård, och vi tar avstånd från den. Inget av modulbyggena och det som vi kommer att göra kommer att innebära att vi tar någonting från den ordinarie bostadskön. Det är därför vi bygger modulhus.

Jag skulle önska en sak. Jag var förra sommaren i flyktinglägren nere i Syrien. Jag skulle vilja att du var där i minst två veckor och fick se hur de här människorna har det. Det är förfärligt. Jag avskyr er politik, och jag klarar knappt av att stå här och debattera.

Fråga nr 9. Stadens rättor

Anförande nr 73

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill ställa en fråga till Borgarrådet Helldén. I förra veckan kunde vi läsa i tidningarna om rättinvasionen på Östermalm. Men även i den övriga staden har anmälningarna om rättor ökat med 30 procent. Stadens skadedjurssamordnare beskriver situationen på Karlaplan som fruktansvärd. Man kan också läsa i tidningarna att det viktigaste vapnet i rättbekämpningen, det effektiva rättgiftet, har tagit slut. Det har man inte kunnat använda sedan juni 2015. Nu ser vi resultatet av bristen på rättgift. Nytt rättgift och betesstationer sätts ut, men det kommer att dröja innan vi får alla dessa på plats.

Mina frågor till ansvarigt borgarråd blir: Hur arbetar ni med att hantera rättinvasionen, och vad är ditt svar till medborgarna som ser stadens parker fyllas av rättor?

Anförande nr 74

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Mitt svar till dig och till stockholmarna är att vi ska göra vad vi kan för att se till att man kan känna sig trygg i staden och inte behöva vara rädd för de rättor som finns där. Vi kommer alltid att ha rättor i en stad och där det finns människor; det kommer vi inte ifrån. Däremot ska man känna sig trygg och säker och inte behöva uppleva att det är mycket rättor som springer runt.

Vad vi kan konstatera är att det är mer rättor i vår stad. Våra skadedjursbekämpare konstaterar också detta, precis som massmedierna och du har gjort. Vi har haft problemet med att vi inte har haft något direkt effektivt motmedel mot rättorna sedan den leverantör vi har haft inte hade kvar licensen på det rättgift som vi har beställt. Bland annat detta, tillsammans med att vi har mycket mildare vintrar och en extremt

lång och varm sommar bakom oss, påverkar råttillväxten. Detta gör att vi måste lösa det här på något sätt.

Vi har därför lämnat in en ansökan till Kemikalieinspektionen om att få tillstånd, det vill säga att leverantören ska få tillstånd, så att vi kan få tillbaka rättgiftet. Kemikalieinspektionen har då sagt att de ska snabbbehandla frågan eftersom det är en fråga av allmänintresse när det blir så mycket råttor. Jag hoppas att detta snart är ett minne blott – eller det kan jag inte säga eftersom vi alltid kommer att se råttor i staden. Men jag hoppas att det i alla fall inte ska vara i den omfattning som vi ser just nu.

Anförande nr 75

J o n a s N a d d e b o (C): Tack, Daniel, för ditt svar! Jag känner kanske inte riktigt att du är tydlig och har tillräcklig styrka i det här och att du är övertygad om hur vi ska lösa situationen.

Den minnes gode här i salen kommer ihåg att Centerpartiet redan har varnat för situationen då majoriteten har minskat på stadsmiljöresurserna. Du, Daniel, stod i talarstolen och sade att det inte kommer att ske någon förändring i stadsmiljön när ni drar ned 70 miljoner på stadsmiljöresurserna och att detta inte skulle vara någon ambitionsminskning.

Nu ser vi att vi har överfulla papperskorgar, mer skräp på våra gator och mer saker för våra råttor att äta. Jag skulle nog ändå vilja hävda att det är en ambitionssänkning och att vi nu ser resultatet av majoritetens politik. Jag tycker inte att det känns bra, och jag tycker att vi behöver öka ambitionen på stadsmiljöarbetet.

Anförande nr 76

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag skulle vilja säga att det inte räcker med att hävda, utan man måste också ha belägg för det man påstår.

Vi har inte dragit ned på någonting när det gäller hanteringen av stadens arbete med sopor och andra saker. Däremot har vi blivit av med medel som har funnits i form av den typ av gift som behövs. Vi har varmare vintrar. Den klimatförändring som troligtvis är orsaken till det här gör att det blir mer skadedjur. Vi har pengarna, 6 miljoner totalt, för skadedjursbekämpning. Dessa pengar behövs, och de används på ett bra sätt.

Alla måste vi dra vårt strå till stacken, det vill säga att vi inte får slänga mat – en korv eller vad som helst – på marken så att vi göder rättorna. I detta arbete håller vi dessutom nu på och byter ut soptunnor så att vi kan hantera de stora mängder av framför allt take away-lådor som ställer till det i staden.

Anförande nr 77

J o n a s N a d d e b o (C): Daniel! Självfallet kan jag inte ställa dig till svars för att rättgiftet inte längre får användas. Men när jag har varit i kontakt med stadens skadedjurssamordnare beskriver han en rättsituation som utgör ett hot mot folkhälsan och att situationen håller på att glida staden ur händerna. Självklart oroas jag av situationen, och jag vet att också medborgarna på Östermalm gör det.

Vad ser ni för andra vägar framåt när det gäller att hitta innovativa sätt för att jobba med att få bort råttorna? Jag kan ta ett exempel. I den bostadsrättsförening där jag bor har vi råttgiljotiner i våra rör. På det sättet kan vi döda uppåt 50 råttor i månaden. Det är en väldigt dyr men väldigt effektiv anordning. Vad har staden för idéer för hur man skulle kunna öka det här? Råttgiftet är en del, men finns det också några innovativa lösningar för att minska antalet råttor i staden? Jobbar ni med innovation?

Anförande nr 78

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Har vi några råttinnovationer – eller invasioner, eller hur det nu var? Vad som händer är att Stockholm Vatten har jobbat hårt med att se till att råttorna hålls tillbaka i rörledningarna, avloppssystemen och så vidare. De är effektiva när det gäller detta. Men det gör också att råttorna är någon annanstans. De är smarta djur som då väljer att befinna sig någon annanstans. Vi får troligtvis alltså upp fler råttor på marken på grund av att de är så effektiva. När de väl är uppe på marken måste vi helt enkelt hantera dem på något annat sätt.

När det gäller innovation på området finns de soptunnor som vi nu ställer ut. Det är Bigbelly, som de heter, som komprimerar avfallet. Det kan alltså rymmas mycket mer avfall i dem, och det är inget problem med tömningsrutinerna. De är också rattsäkra. Jag har läst att man i många andra länder håller på att diskutera om man kan använda kolsyreis, kväve och andra saker för att ge sig på råttorna. Vi har inte riktigt kommit dit, men det är klart att vi ska titta på allt vi kan göra så att stockholmarna känner sig trygga och säkra.

*§ 18 Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning för år 2015 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bih. 2016:2)
(Utl. 2016:133)*

Anförande nr 79

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! För en tid sedan fick vi höra att Sverigedemokraterna inte kan läsa, och nu fick vi höra att vi inte kan någonting om matematik eller ekonomi. Därför får jag be om ursäkt att jag är lite sifferniss och råkar ha en gammal civilekonominriktning på redovisning och finansiering. Jag har därför intresserat mig och tittat på några siffror, men för att inte förskräcka er ska jag väl säga allra först att Sverigedemokraterna tillstyrker det beslut som kommunfullmäktige föreslår.

Däremot har jag en eller två synpunkter, och det gäller Stiftelsen Strindbergsmuseet. I förvaltningsberättelsen står att det är negativt kapital, och det är tråkigt. Vad jag reagerar emot är dock att det är en helt ordinär revisionsberättelse, helt enkelt en standardberättelse som man har tagit från trycket. Jag vill påstå att när man har en sådan situation ska revisorernas syn på det negativa kapitalet framgå av revisionsberättelsen och inte bara av styrelsens förvaltningsberättelse.

Det är det ena. För att avsluta lite positivt har jag med intresse och nöje tagit del av Stiftelsen Stockholms Sjöfartshotells berättelse om historien där, inte minst eftersom jag av olika anledningar ofta besöker det gamla sjömanshemmet som ligger alldeles i närheten. Jag konstaterar dels att det är en intressant historia som det var kul att läsa, dels att Stiftelsen Stockholms Sjöfartshotell är mycket väl konsoliderad, och det är tillfredsställande.

Anförande nr 80

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! I egenskap av revisor i Stiftelsen Strindbergsmuseet, utsedd av Stockholms stads kulturnämnd, vill jag bara kort kommentera det som nu Per Ossmer nämnde om det negativa kapitalet i just Stiftelsen Strindbergsmuseet.

Det är helt korrekt att det är på det här sättet. Vi har vid revisionsmötet med auktoriserad revisor ihop med de två förtroendevalda revisorerna diskuterat den här frågan och kommit fram till att vi inte anmärker på situationen i den här revisionsberättelsen men kommer att följa frågan väldigt noga under 2016.

Vad som inte står häri är att stiftelsen besitter en stor tillgång som inte finns upptagen i balansräkningen, och det är innehavet av en bostadsrätt på Drottninggatan i Stockholm. Det känner vi oss trygga med, för vi vet att den betingar ett stort värde om situationen skulle bli värre.

Auktoriserad revisor, ihop med oss, följer alltså detta under året, och vi kommer att ta upp frågan igen vid nästa revisionsträff.

Anförande nr 81

P e r O s s m e r (SD): Jag är nöjd med svaret och kan konstatera att det i förvaltningsberättelsen står om den här bostadslägenheten som betingar ett ganska

stort värde, förmodligen tiotals miljoner. Jag är nöjd med att man kommer att följa det här, för det är inte bra med negativt kapital.

*§ 20 Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för tiden
1 januari 2017–31 december 2017 (Utl. 2016:135)*

Anförande nr 82

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande, ledamöter! Jag är ny här i församlingen och vet inte hur saker och ting går till, men när jag tittar på listan med bordlagda motioner känns det som om vi ligger ganska ordentligt efter i programmet. Jag undrar därför om vi verkligen kommer att hinna med alla ärenden på de 17 sammanträdesdagarna före valet 2018. Två dagar går bort också.

Jag bara ställer frågan. Ni kanske har haft sådant här förut, men spontant tänker man att det borde vara några extra sammanträdesdagar för att beta av alla de här motionerna till exempel. Interpellationslistan är ju också lång. Men det här kanske ni vet bättre än jag.

Anförande nr 83

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har petat in ett extra sammanträde med anledning av det och utökat antalet sammanträden nästa år med ett extra sammanträde, just för att beta av motioner och interpellationer. Den tidigare talaren känner mycket väl till att det ju beror på hur mycket debatten sätter fart. Ibland tar en enda interpellation hela interpellationstimmen, ibland tar en motion flera timmar och ibland går det desto fortare. Det är alltså väldigt svårt att bedöma, och i sådana fall får man öppna upp för extra sammanträden som endast behandlar motioner och interpellationer.

Vi försöker att göra en bedömning och hoppas på en fri debatt med högt i tak.

§ 21 Avyttring av Gasnätet Stockholm AB och Stockholm Gas AB, dotterbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad (Utl. 2016:136)

Anförande nr 84

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ska inte bli långvarig. Det har delats ut ett särskilt uttalande från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänstern och Feministiskt initiativ på bordet. Jag vill därmed bara betona att vi vill ha med ett särskilt uttalande till fullmäktiges protokoll i detta ärende. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 23 Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad (Utl. 2016:138)

Anförande nr 85

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi behöver andrum. Det var det mantra som regeringspartiernas och andra partiers företrädare upprepade gång efter annan under vintern och våren. Så stängdes gränserna, och de som flyr för sina liv och verkligen behöver andrum stängdes ute och nekades sin rätt att söka asyl.

För inte behöver vi andrum! Vi behöver pragmatiska lösningar på de utmaningar som uppstår när människor som är i nöd behöver vår hjälp, när människor som flyr undan krig och förtryck söker sig till Sverige och Stockholm för att skapa sig ett bättre liv. 65 miljoner människor är på flykt i världen. Hälften av dem är barn. Vi ska inte stänga flyktingar ute. Vi ska hjälpa dem som vill komma hit att nå sin fulla potential.

Ordförande! En av de viktigaste förutsättningarna för att komma i innanförskap, skapa sig ett nätverk, lära sig språket och över huvud taget ha ett fungerande liv är att få ett jobb. Därför är det så oroväckande att Stockholm nu rasar i Svenskt Näringslivs näringslivsrankning, för det är ju företagen som skapar jobb. Kan eller vill inte företagen etablera sig i Stockholm är det förödande. Det spelar ingen roll att Stockholm går bra nu om vi inte kan möta den ökande arbetskraften med fler företag som skapar fler jobb. Då mörknar framtiden betydligt, Karin Wanngård!

Ordförande! Det är oroande att de barn som kommer till Stockholm och som staden har ansvar för inte får den omsorg och utbildning som de behöver och har rätt till. Större insatser från socialtjänsten, fler utbildningstimmar, fler jour- och familjehem och ett större mänskligt engagemang för dessa barn som ofta är traumatiserade är därför nödvändiga. Det är vårt ansvar som vuxna att hjälpa dem att bli fungerande och välmående barn som kan växa upp till goda vuxna. Alliansen har i sin reservation i kommunstyrelsen lagt fram flera förslag som kan bidra till detta.

Ordförande! Centerpartiet vill se fler bostäder i kollektivtrafiknära lägen, fler höga hus och fler kreativa lösningar som ger större möjlighet att bygga i staden. Det behövs för alla, nyanlända såväl som femte generationens stockholmare. Då duger det inte att bara jobba med de kommunala bolagen. Staden måste också samarbeta med de privata fastighetsägarna. Tillsammans skapar vi en levande stad.

Slutligen: Det var den socialdemokratiskt styrda regeringen som tillsammans med Sverigedemokraterna stängde Sveriges gränser. Jag hoppas att den socialdemokratiskt styrda majoriteten i Stockholm visar sina vänner i S och MP att det går att lösa utmaningarna utan att stänga människor ute. Vi ska inte skicka människor i döden – vi ska välkomna dem med öppna armar! Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

U l l a H a m i l t o n (M): Ordförande! Det här är ett intressant och väldigt viktigt ärende. Framför allt är det intressant mot bakgrund av vad som *inte* står i ärendet.

Stockholms stad är en av de kommuner i landet som har den största andelen fristående förskolor, fristående grundskolor och fristående gymnasieskolor. Trots

detta står det inte ett enda ord om just dessa aktörer i detta ärende. 125 grundskolor i Stockholms kommun är fristående, 142 är kommunala. Vi har också väldigt många elever som går i fristående gymnasieskolor.

Helsingsborgs kommun har gjort så att de har bjudit in alla aktörer, oberoende av om de är fristående eller kommunala, för att informera om hur de kommer att jobba med nyanlända för att se till dels att nyanlända elever får möjlighet att faktiskt välja skola, vilket man har rätt att göra i Sverige, dels se till att alla är med på vagnen.

Jag tycker att det är otroligt beklagligt att Sveriges största kommun agerar på ett sätt så att man i princip inte gör det möjligt för fristående verksamheter att hjälpa till i detta otroligt viktiga arbete. Jag har exempel på friskolor som har hört av sig till staden för att de har velat hjälpa, och de får inte ens ett telefonsamtal tillbaka. Det är faktiskt under all kritik.

Jag skulle därför verkligen vilja höra om finansborgarrådet tycker att det är ett bra sätt att agera när det gäller att kraftsamla så att alla som kan och vill bidra ska kunna göra det på det här området. Det finns ingen som helst anledning från stadens sida att sätta sig på sina höga hästar och säga att man ska sköta allting själv. Tvärtom borde man öppna famnen och öppna upp för att se till att alla olika aktörer runt om i staden har möjlighet att bidra i det viktiga arbete vi har framför oss och framför allt se till att de unga människor som kommer hit också får möjlighet att göra det som många andra Stockholmsungdomar gör, nämligen välja skola.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Jag hade väl kanske förväntat mig ett svar till föregående talare, men jag kommer väl upp i stället.

Allianspartierna har lagt en reservation i kommunstyrelsen, och det handlar om flera delar. En sak som jag tycker är viktig för majoriteten att fundera på en vända till är hur man gynnas av en överklagandeprocess som man riskerar om man inte läser vad vi har sagt. Även om vi har en ganska bred enighet i den här salen kring hur vi ska lyckas få fram ett antal modullösningar måste man ju ändå titta på hur upphandlingsarbeten och sådant går till. Detta har vi påpekat för er vid ett antal tillfällen, och när ärendet har behandlats i exploateringskontoret och exploateringsnämnden har vi lyft upp en risk för att LOU inte följs i sammanhanget.

Vi har påpekat att detta måste utredas, men det har man inte gjort. Risken är därför att vi med dagens ärende i stället hamnar i en överklagandeprocess som handlar om huruvida specialarbeten för markförberedande åtgärder direktupphandlas i stället för att man följer LOU. Jag hoppas att majoriteten tänker på detta, även om vi säkert inte får en förändring av beslutet i dag.

Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 88

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Det är just den enighet som Joakim Larsson hänvisar till som vi också tycker är oerhört viktig. Självklart kommer vi inte att bryta

mot lagstiftningen. LOU är en sådan lagstiftning som vi självklart kommer att hålla oss till.

Vi kommer att följa den juridiska processen noggrant, så jag tror inte att Joakim behöver vara orolig.

Anförande nr 89

Borgarrådet L a r s s o n (M): Risken med den typen av uttalanden är att jag blir ännu mer orolig, Karin Gustafsson, därför att det är just exploateringskontoret som har påpekat detta i sitt remissyttrande. Ni berör det inte över huvud taget under ärendets hantering, och vi är alltså tvungna att lägga det i vår reservation i kommunstyrelsen.

Det tycker jag är onödigt. Jag tycker att det är bättre att man svarar på remissinstansernas synpunkter under resans gång. Det är kanske inte i huvudsak Karin Gustafssons ansvar, men de delar som kan börja provas juridiskt framöver kommer att förlänga den här tiden ännu mer. Det tycker jag är väldigt olyckligt, för de här behöver komma på plats – det är vi överens om.

Anförande nr 90

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Ordförande! Vi ska inte bara välkomna människor på flykt hit – vi ska även välkomna dem hem! Det bästa sättet att lyckas göra Stockholm till det nya hemmet för våra medmänniskor är ett samlat grepp om frågan och gemensamt ansvar för våra medmänniskor och utvecklingen i staden. Det handlar om tidiga insatser i skolan så att barnen klarar sig väl. Samhällsorientering och det civila samhällets betydelse välkomnas varmt. Det är insatser som gör långsiktig skillnad.

En av nycklarna till samhället är kontakten med det svenska, att lära känna svenskar och att lära sig svenska. Det görs bäst den naturliga vägen, det vill säga genom vardagssamtal med grannen, i lokalbutiken, helt enkelt i vardagen. Därför är det extremt viktigt hur människor bor. Det är viktigt att modulbostäderna blandas upp och innehåller bostäder för exempelvis studenter. Vi vill inte bygga upp kolosser som förvandlas till ghetton. Det främjar varken integrationen eller stadsbilden. En lyckad integration kräver en uppblandning av människor där man får mötas och bli en del av sitt nya hem.

Därför yrkar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Anförande nr 91

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Närmare 65 miljoner människor är på flykt i världen i dag – 65 miljoner människor som är tvungna att lämna sina hem och fly för att söka trygghet och fred. 65 miljoner människor på flykt! Det är fler människor än hela den franska befolkningen. Varje minut lämnar 24 personer sina hem för att fly från krig och förföljelse. Det är hisnande siffror.

Under förra året sökte sig rekordmånga människor till Sverige och till Stockholm. I vår stad blev Centralen ett nav i mottagandet av människor som lämnat sina

hemländer för att söka fred och trygghet. På Centralen mötte personal från staden, organisationer och frivilliga stockholmare familjer, män, kvinnor och barn för att bereda dem tak över huvudet, möjlighet till vila och återhämtning och, kanske allra viktigast, trygghet.

Som stockholmare var jag oerhört stolt över de insatser som gjordes under dessa månader. Nu går vi in i ett helt annat skede i mottagandeprocessen. Vi ska tillsammans med resten av landet ta ansvar för att möta ett stort antal av dem som kommit till vårt land och vår stad för att etablera sig här. Vi ska möta nya stockholmare och ge förutsättningar för dem att etablera sig och skapa ett liv. Barn ska få nya kompisar i skolan, och föräldrar ska lära sig svenska och etablera sig på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden.

Jag är helt övertygad om att det här kommer att vara bra för vårt land och för vår stad. Men det vore naivt att inte se att vi står inför en rad utmaningar. I en stad där bostadsbristen är svår krävs särskilda lösningar för behovet av boende. I en stad där antalet skolbarn ökar krävs särskilda lösningar för att alla barn och ungdomar ska få en bra utbildning.

För att alla de nya stockholmarna som kommer till vår stad ska bli våra nya grannar, våra nya arbetskamrater, våra barns och barnbarns skolkamrater krävs en bred politisk samsyn i frågan, och det är jag övertygad om att majoriteten i den här salen är överens med mig om. Majoriteten i den här salen är också överens med mig om *hur* vi ska möta dessa utmaningar. Inte minst visas det i det särskilda uttalande som Moderaterna och Liberalerna i Norrmalms stadsdelsnämnd lägger med en uppmaning till nämnd och förvaltning att vara SHIS behjälpliga i letandet efter lämpliga lösningar för bosättningar i Norrmalm. Det är politik när det är som allra, allra bäst!

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 92

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag tänkte bara komma med en liten reflektion här. Jag håller absolut med Karin Gustafsson. Hon nämnde till exempel att det var ungefär 60 miljoner som är på flykt. Då känns det väl också naturligt att man driver en politik som hjälper så många som möjligt. Bland annat UNHCR säger att om man vill hjälpa människor så hjälper man i närområdet. Då hjälper vi också dem som är i störst behov av hjälp.

Jag har en fråga också. Du, Karin, nämnde till exempel att det krävs vissa särskilda lösningar på bostadsmarknaden, i skolan och så vidare. Kan du berätta lite mer – vad är det för särskilda lösningar du tänker på?

Anförande nr 93

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag tror att Martin Westmont, som har varit på alla de informationsmöten som har varit avseende modulbostäder och där gjort inlägg för att verka som en vanlig medborgare och inte som en kommunpolitiker, vet alldeles utmärkt vad jag menar.

Det handlar om lösningar där vi i bostadsbristens Stockholm behöver titta på alternativ. Det handlar om modulbostäder. Det handlar om servicehus. Det handlar

om att vädja till stockholmarna att kunna bidra med sina hus, med sina lägenheter, med sina rum. Det handlar om mycket, och det handlar om att vända på alla stenar för att möta de stockholmare som kommer.

Men jag inser att Martin Westmont inte är särskilt intresserad av det utan tror att man hjälper människor på plats. Det är väldigt naivt.

Anförande nr 94

S t i n a B e n g t s s o n (C): Karin kommer att få lite olika repliker här, märker jag.

Jag blir glad över att Karin betonar hur många som är på flykt. Det gjorde jag också i mitt anförande. Siffrorna är horribla; så är det. Men Karin, det var ditt parti som stängde gränsen. Jag tror på riktigt inte att Karin Gustafsson tycker att det var ett bra beslut, och därför hoppas jag att oavsett vilket beslut som ni tar i dag så kommer du, Karin, att använda det som ett verktyg för att övertyga din regering om att öppna gränserna igen.

Anförande nr 95

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag tänker inte ha någon asylpolitisk debatt här, och jag tänker heller inte recensera den sittande regeringen. Jag är helt övertygad om att det arbete som vi har att göra här i Stockholm, det måste vi göra och det måste vi göra gemensamt.

Sedan vore det naivt av mig att hävda att det inte är svårt. Men då krävs ännu större enighet i den här salen. Det ställer ännu högre krav på oss som är förtroendevalda och som tillhör de demokratiska partierna att ta ett ansvar för att se till att de som kommer till vår stad får det så bra som möjligt och får så goda förutsättningar som möjligt. Detta är jag övertygad om att vi klarar, även om jag inser att det kommer att bli tufft.

Anförande nr 96

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, kommunfullmäktige, stockholm-are! Få samhällsfrågor är så angelägna som hur Sverige välkomnar människor till vårt land och ger dem bästa möjliga start på tillvaron här, hur vi ser till att människor ska kunna komma ut i jobb och utbildning så fort som möjligt, hur vi ska få människor att känna sig välkomna och hur vi ska ge barn och unga goda möjligheter att landa, leva och utvecklas.

Det arbete vi gör lägger grunden för människors nya liv i Sverige och här i Stockholm. Det avgör vilka möjligheter människor har att vara med och bidra till att fortsätta bygga Sverige starkt, för Sverige blir starkare av att människor kommer hit till vårt land. Det är min fasta övertygelse.

Det handlar om att ta till vara människors potential, för de människor som kommer hit vill inget hellre än att bli en aktiv del av samhället och få en chans att börja jobba eller studera. När jag träffar ensamkommande barn som med stora umbäranden har tagit sig hela vägen till Sverige på egen hand är det svårt att inte imponeras av deras drivkraft, kunskaper och vilja att stå på egna ben. När jag träffar nyanlända stockholmare frågar de hur de kan få ett arbete så fort som möjligt. En ung man från

Syrien som jag träffade nyligen berättade att han var arkitekt och att han redan under sina första dagar i Sverige tog reda på hur han kunde validera sin utbildning. Numera har han både uppehållstillstånd och en validerad arkitektexamen i handen och har flyttat hit till bostadsbyggandets Stockholm. Han vill inget hellre än att vara med och bidra.

Den drivkraften som jag såg hos honom, det var starkt, och hans drivkraft förpliktigar. Den förpliktigar oss att göra allt vi kan från statens och kommunernas sida för att ta till vara hans potential. Det är därför som det här ärendet är så oerhört viktigt.

Jag skulle särskilt vilja lyfta fram några delar i ärendet. Vi ska arbeta vidare med att tillföra medel till Info Stockholm som bildades i våras inom socialförvaltningen. Här finns socialsekreterare och samhällsvägledare som ska ge nyanlända ett gott välkomnande och svar på alla de frågor som de behöver svar på. Vi ska fortsätta att stärka överförmyndarnämnden som inte alltid har tagits om hand som den borde. Gode män ska få utbildning och bättre stöd. Handläggningen ska förstärkas.

Vi ska utveckla våra insatser för ensamkommande barn och unga som vistas i vår stad och i riskmiljöer. Ungdomsjouren gör ett mycket viktigt uppsökande arbete, och vi ska även etablera ett nära samarbete med civilsamhället för att bättre möta den här gruppen. Varje barn är värdefullt. Inget barn ska fara illa eller falla mellan stolarna. Vi ska stärka samarbetet med civilsamhället som är en avgörande kraft för att skapa ett gott välkomnande av de människor som kommer till vår stad.

Tillsammans, över partigränserna, med allt det engagemang jag ser finns i hela den här salen, ska vi leverera ett så gott mottagande som möjligt. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 97

U l l a H a m i l t o n (M): Ordförande! Det där låter ju jättefint, men då har jag en fråga till borgarrådet Lindhagen. Du säger att vi ska jobba för att stärka samarbetet med civilsamhället. Som du kanske hörde tidigare ställde jag en fråga till finansborgarrådet. Den har hon inte har något svar på, verkar det som. Men borgarrådet Lindhagen kanske har ett svar på hur hon tycker att ni från majoriteten ska jobba för att se till att de fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som finns i den här staden blir delaktiga i detta arbete. 36 procent av alla förskolor är ju fristående förskolor.

Anförande nr 98

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Hela kärnan i det här ärendet handlar om att skapa en starkare intern organisation som kan hålla samman de olika insatser som görs i staden så att man lättare kan ta till vara det engagemang som finns runt om i staden. Genom att anta detta ärende har vi därmed också lagt grunden för en bättre infrastruktur för att på olika sätt jobba med det mottagande som vi har. Jag är övertygad om att vi ännu bättre i framtiden kommer att kunna ta till vara det engagemang som finns.

Jag tycker att det som Ulla Hamilton lyfter upp om alla de skolor och förskolor hon mött som vill vara med och bidra är fantastiskt, och jag delar helt och fullt uppfatt-

ningen att vi måste göra allt vi kan från kommunens sida för att ta till vara det engagemanget.

Anförande nr 99

K a d i r K a s i r g a (S): Ordförande, kommunfullmäktige, stockholmare! Jag skulle kunna prata om hur bra det här är för tillväxten, för ekonomin eller om olika kompetenser som kommer att bidra till vårt samhälle när vi har en skriande brist på olika arbetskraft i Sverige och speciellt i Stockholm.

Men det är inte det jag ska göra. Det jag ska prata om är vilket fantastiskt land och vilken fantastisk stad vi lever i. Stockholm är en magisk stad, och jag är glad över att bo här. Men alla har inte samma tur eller samma chans som jag, och i dag har vi nästan vant oss vid att höra hur människor åker över Medelhavet, en livsfarlig färd i ihoptejpade flottor och riskerar sina liv för att fly från det helvete som lagt sig över deras städer – Aleppo, Damaskus, Mosul. Vi känner till det. En resa över Medelhavet är att chansa med sitt liv, men om de stannar kvar är de döda.

Du kommer att få nya grannar. Du kommer att få nya människor att lära känna. Vi har nyfikna människor som vill lära känna oss. Det är viktigt att vi visar kärlek, att vi visar att Sverige inte är kallt som Medelhavet. Det är också viktigt att komma ihåg att Sverige inte är en isolerad ö. Stockholm är framför allt inte någon isolerad ö. Vi hör ihop med omvärlden. Det som händer i omvärlden påverkar oss.

Jag har själv varit på olika flyktingförläggningar, en av dem i Farsta, och där träffat många nyanlända. De har varit tacksamma och glada över att ha tagit sig till Sverige, till tryggheten. Jag har träffat unga ensamkommande nyanlända som har framtidsvisioner, som vill göra någonting i Sverige, som vill bidra till samhället.

Det här utredningsuppdraget är precis vad detta handlar om: att ge i uppdrag till förvaltningarna att komma fram med bra lösningar. Det är absolut viktigt att vi har ett samarbete med föreningslivet, med civilsamhället och arbetslivet, det vill säga näringslivet, och med övriga förvaltningar som samverkar. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 100

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Kadir Kasirga nämner att det är bra för tillväxten. Det vore intressant att veta vad han har för belägg för det. Det kommer väldigt mycket sådana här uttalanden utan att man kanske direkt kan visa hur det är bra för tillväxten i Stockholm.

Jag skulle också vilja fråga om inte Kadir Kasirga på något sätt håller med om att det ändå finns begränsat med resurser. Någon gång kanske man måste tänka att nu har det kommit väldigt mycket människor hit till Sverige, så det kanske är dags att se även de människor som vill komma in i det svenska samhället. Det finns ju jättemånga ute i förorten som inte känner sig sedda eftersom ni bara har ett fokus hela tiden, och det är att det ska komma hit fler och fler.

Någon gång måste man ju se verkligheten: att resurserna är begränsade och att vi också måste ta hand om de människor som kommer till Stockholm. Håller inte Kadir Kasirga med om det?

Anförande nr 101

K a d i r K a s i r g a (S): Först och främst vill jag säga till Martin Westmont att jag är väldigt stolt över att vi i Sverige har tagit emot 160 000 människor som har flytt från krig, som har korsat gränser och Medelhavet. Det är jag väldigt stolt över. Vi har lyckats med något som många inte har lyckats med, och det är vi stolta över.

Jag är särskilt stolt över att vi i Stockholms stad har ambitionen att skapa goda förutsättningar för de nyanlända så att de snabbt ska komma in i samhället. Jag håller med om att det är viktigt att vi även hjälper människor på flykt i närområdena, och det gör vi också. Det gör vi via FN och EU, och det behöver inte betyda att vi ska utesluta att välkomna folk till Sverige och det svenska samhället.

Glöm inte att det som gör Sverige fantastiskt är Sveriges solidaritet, och det är den vi ska värna om och vurma för – solidaritet med människor som flyr från kriget.

Anförande nr 102

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det är roligt att få prata för den här majoriteten och de flesta av partierna i salen kring den här frågan. Det är också roligt att lyssna på de allra flestas inställning.

Jag är nämligen väldigt stolt över att Stockholm är en stad som verkligen har tagit ansvar i den här frågan, att Stockholm var en stad som ställde sig upp för ett år sedan när civilsamhället, tjänstepersoner, socialtjänsten och alla möjliga tillsammans hjälpte till när det behövdes, dygnet runt, för att ta emot flyende personer som kom till Stockholm.

Jag är också stolt över att sitta i socialnämnden med en socialförvaltning som har visat en enorm handlingskraft i arbetet, både vad gäller mottagandet när folk jobbade dygnet runt men också i efterföljande arbete.

Det är klart att vi behöver jobba på många fronter för att välkomna nya stockholmare, men tänk också vad roligt det ska bli att tillsammans få arbeta med de här sakerna! Vi jobbar på med bostäder, med skolan, med socialtjänsten och med mottagande av ensamkommande. Vi jobbar med en omställning som jag kanske inte är så glad över med nya ersättningsnivåer, men där socialförvaltningen också tar ett väldigt stort ansvar i planering och omsättning av hur det här ska bli.

Jag vill egentligen bara säga att det här arbetet är stort, vi kommer att göra det tillsammans och jag tror att vi kommer att lyckas väldigt bra med att välkomna våra nya stockholmare!

Anförande nr 103

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! När man läser utlåtandet med de många olika förslagen ser man omedelbart att vi har en vänstermajoritet här i Stockholm. Vad som förvånar, eller kanske inte förvånar, är att det så kallade oppositionsblocket håller med om allt. Man kan möjligen hitta några nyansskillnader, men det är allt. Till och med i det som man kallar reservationer hejar man friskt på majoriteten. Bara ett exempel från Norrmalms stadsdelsnämnd: Där beklagar moderater och liberaler att det inte byggs fler modulboenden där. Det är lite underligt. Jag tror inte att det motsvarar majoriteten av Norrmalms invånare.

Kommunstyrelsens förslag är bra på det sättet att det inte är fråga om något hymlande. Det är fråga om en total mobilisering av stadens förvaltningar och tjänstemän, allting ett uttryck för ganska underliga tankegångar och missuppfattningar om den verklighet vi lever i. Man frågar sig hur mycket tid, kraft och pengar det kommer att läggas på de planer som gestaltas i utlåtandet. Något resultat blir det väl, men jag tror att berget enbart kommer att föda ett antal råttor.

Det är ju ingen hemlighet att vi sverigedemokrater ställer oss avvisande till den hämningslösa invandringen. Det är bättre att kalla det en folkvandring. Vi är konsekventa, och därför ställer vi oss också avvisande till de planer som Stockholms invånare nu kommer att utsättas för.

Det är också så att många av dem som kommer hit kommer att ta i anspråk stadens resurser. De kommer, om administrationen fungerar, att avvisas. Det talas i hela landet om 60 000 personer.

Av det här utlåtandet är det svårt att få fram kostnader. Vi vet att från staten kommer en schablonersättning om 125 000 per person, och det är ju ganska mycket. Det tas alltså inte från kommunalskatten utan från staten, vilket är en klen tröst. Men vi vet också att i andra fall är det klart att kommunen får stå för kostnaderna, och de kostnaderna kommer alltmer att läggas på kommuninvånarnas axlar, vilket kommer att märkas i kommande budgetar.

I dagarna har det blivit känt att det blir ett stopp i vart fall tillfälligt för byggandet av modulhus. Det är ju bra i och för sig, men vad jag kan beklaga är att det inte heller blir några lägenheter för studenter. Men man får ta det onda med det goda.

Jag har en annan fråga som jag kommer att återkomma till i ett senare anförande, och det är kommunens skolpaviljonger. Till dess vill jag bara säga att Sverigedemokraterna yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 104

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Vi var många som var förskräckta för ett år sedan när vi såg den katastrof som utspelade sig framför våra ögon. Då menar jag inte katastrof i form av att våra förvaltningar tyckte att det var besvärligt, att våra skolor var fulla eller att vi inte hade tillräckligt med bostäder, utan jag menar naturligtvis den riktiga katastrofen – den som innebär att människor får fly från sina hem, lämna sina ägodelar kvar och bege sig till en annan världsdel. Jag tycker att vi ska ha lite perspektiv när vi diskuterar de här frågorna.

Stockholm har alltid varit en stad dit människor från alla delar av världen har tagit sig, också människor från alla delar av Sverige, ska man väl tillägga. Väldigt många av oss i den här salen är ju inte stockholmare från början och inte jag heller. Vi är en stad av invandrare. Själv har jag invandrat från Västerås, men väldigt många har också invandrat från andra delar av världen.

Detta gör Stockholm till en av världens mest attraktiva städer. Vi växer snabbast i Europa just nu. Vi har en fantastisk tillväxt. Delvis beror den naturligtvis på att människor med annan bakgrund än den vanliga vågar ta sig hit och söka lyckan här. Men till det kommer också människor som faktiskt är här ofrivilligt för att de tvingas

fly. Dessa människor måste vi göra det allra bästa för att hantera. Vi måste förbättra integrationen, vi måste förbättra våra skolresultat, men i grund och botten är det bra att människor söker sig just hit och inte till andra delar av landet eftersom det är här jobben finns. Det är här som det finns störst möjligheter att skapa sig ett bra liv och bli en del av Sverige.

Men vi har också problem. Det största problemet är ju bostäder, och jag är väldigt bekymrad över de signaler som nu kommer, att vi inte kommer att få sätta upp de här modulhusen för att det ironiskt nog tydligen är så att vi gör för mycket markarbeten för att det ska fungera. Det verkar helt tokigt, men så är det tydligen.

Min förhoppning är nu att lagstiftningen snabbt kan ändras på det här området så att Stockholm också får en bra möjlighet att hjälpa dessa människor till ett bra boende. Min förhoppning är också att vi kan använda modulbostäder i högre utsträckning till exempel när det gäller ungdoms- och studentbostäder.

Med detta vill jag yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 105

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Jag vill säga att Lotta Edholm gav en väldigt bra beskrivning av Stockholm. Jag kommer själv från Värmland och invandrade till Stockholm. Jag håller verkligen med om beskrivningen av Stockholm som en internationell stad. Vi ska veta att allt fler städer i Europa, speciellt huvudstäderna, är internationella städer. Titta på London, titta på Paris och New York! Ni kan titta överallt. De är internationella städer, och även Stockholm är nu en internationell stad vilket jag är väldigt glad för.

Jag begärde ordet med anledning av Lotta Edholms oro angående bostäder. Jag ska inte säga att det är lätt. Det är det inte. Våra modulhus är jag helt övertygad om att vi kommer att få igenom efter en process med länsstyrelsen. Men vi har också en del andra alternativ. Till exempel har vi tagit en del från Micasa, alltså sådana bostäder som ska byggas om och som inte kan användas nu. Vi tittar även på andra alternativ, och jag är optimistisk inför att vi ska klara boendesituationen för de 2 800 som kommer nu i år.

Anförande nr 106

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är klart att om inte Stockholm klarar det så kommer ingen att klara det. Så är det naturligtvis, och jag tror också att vi klarar det, men jag är bekymrad över att vi har en lagstiftning som är alltför stelbent. I dag finns det undantag för naturkatastrofer i plan- och bygglagen som gör att man kan åsidosätta vissa regelverk. Självklart borde lagstiftningen ändras så att det också kan gälla flyktingkatastrofer, tycker jag, och det verkar som om regeringen kanske börjar fundera i de banorna, vilket är positivt.

Anförande nr 107

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Lotta Edholm talar här om perspektiv. Du och jag och våra partier är helt överens. Vi vill hjälpa människor som är på flykt, som flyr från krig. Men jag har bara enkel fråga till dig: Flyr man från krig när man kommer till exempel från Danmark och Tyskland? Det är ju det dessa människor gör.

Anförande nr 108

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag tror att man flyr till de länder där man tror att det finns störst möjlighet att skapa sig ett bra liv. Det finns väl inga flyktingar som av egen fri vilja vill bosätta sig i till exempel Ungern med det styre som är i dag eller i Grekland där människor blir misshandlade på gatorna, där det inte finns tak över huvudet över huvud taget, eller på en ö i Medelhavet där man inte kan försörja sig, där det knappt ens finns vatten och än mindre mat och utbildning till barnen.

Man söker sig till de länder där man vet att det finns en utvecklingsmöjlighet. Det skulle jag också göra. Om jag var i den situationen som många är i Syrien i dag så skulle jag försöka, för mina barns skull i varje fall, att söka mig till ett land där det finns utvecklingsmöjligheter.

Detta står ju inte mot att hjälpa till på plats också, och det gör Sverige naturligtvis. Men vi måste ändå dra vårt strå till stacken, och jag anser att Stockholm har bättre möjligheter att göra det än någon annan kommun i Sverige.

Anförande nr 109

R i c k a r d W a l l (-): Föregående talare Lotta Edholm gavs utrymme att berätta om sin bakgrund, så då hoppas jag att detsamma gäller för mig.

Vi vet ju alla att Stockholm grundades för en väldans massa år sedan, nästan 1 000 år sedan. Det var någonstans borta i Birka som man slängde i en stor stock som sedan fick driva, och så kom den i land på Riddarholmen. Från Birka skickade man ut en båt som skulle leta efter stocken, och i den där båten satt ett gäng karlar. En av dem var min farfars farfars farfars farfars farfars far, så jag är alltså förvisso inflyttad men ändå mest urstockholmare av alla här i salen.

Nåväl! Vi socialkonservativa tycker om att börja med att skaffa oss en bild över situationen och sedan bygga politiken på ett gediget kunskapsunderlag. Nu tittar jag i häftet på s. 74 och läser reservationen av Joakim Larsson och Lotta Edholm. Så här har Joakim och Lotta skrivit: "Stockholms stad har, till följd av den blocköverskridande migrationsöverenskommelsen i riksdagen, ett ansvar att ta emot asylsökande. Vi anser att staden ska ta detta ansvar och säkra goda mottagandeförhållanden..." bla bla bla.

Här har alltså Lotta och Joakim fångat upp kärnan i problemställningen, men du, Joakim, och du, Lotta, hade kunnat formulera det här på ett mer stringent och mer rättvisande, beskrivande sätt. Så här skulle meningarna, enligt min mening, till exempel ha kunnat lyda: Stockholms stad har, till följd av den blocköverskridande överenskommelsen i riksdagen, ålagts en skyldighet att ta emot asylsökande. Därav följer ett ansvar som vi anser att staden ska ta emot genom att bla bla bla och säkra välkomnande mottagandeförhållanden.

Nu kom jag av mig så att det blev pannkaka av alltihop. Jag bara står här och jönsar, va? Jag gör så här att jag går och trycker in mig en gång till i stället.

Anförande nr 110

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Rickard Wall efterlyser mer av stringens. Jag tycker att hela det här inlägget visar på att det är mer stringens av Rickard Wall som skulle krävas.

Anförande nr 111

R i c k a r d W a l l (-): Lotta Edholm utnyttjar sin 38-åriga erfarenhet som politiker till att vara snabb i replikerna, vilket jag efter mina 38 dagars erfarenhet av politiken inte är. Visst, jag erkänner att jag står här och snurrar ibland. Det erkänner jag. Men om vi får 24 timmar och ska sätta ihop en text tror jag faktiskt inte att Lotta Edholm slår mig på fingrarna!

Anförande nr 112

U l l a H a m i l t o n (M): Ordförande! Jag är glad över att Åsa Lindhagen tycker att det är viktigt att stärka samarbetet med civilsamhället. Uppenbarligen tycker Miljöpartiet också att det är viktigt att involvera de fristående verksamheterna i detta viktiga arbete. Finansborgarrådet har dock fortfarande inte uttalat vad hon tycker, till exempel om hon tycker att det är tråkigt att det inte finns någonting med i det här ärendet kring de här frågorna.

Förra året kom 70 000 barn mellan 0 till 18 år till Sverige. Friskolorna i Sverige brukar kritiserar för att man inte vill ta emot, eller att man inte tar emot, nyanlända eller asylsökande elever. Just för att illustrera att det finns ett stort intresse drev vi på från Friskolornas riksförbund, som jag är vd för, för att man skulle åstadkomma en lagändring så att det ska vara möjligt för friskolor att kunna ta emot elever trots kö. Denna lagändring kommer riksdagen att rösta för i den här veckan, och från början av november blir det förhoppningsvis möjligt för friskolor med kö att ta emot nyanlända eller asylsökande elever.

Därför tycker jag att det är väldigt tråkigt att den majoritet som vi har i stadshuset i dag inte över huvud taget verkar intresserade av att se till att alla hjälps åt för att ge de här människorna som kommer hit från förfärliga förhållanden, mestadels från krigshärjade områden, en bra start i Stockholm. En bra start behöver inte nödvändigtvis innebära att man får en plats på en kommunal skola, utan det kan också innebära att man har möjlighet att välja ett annat alternativ. Men uppenbarligen är vänstermajoriteten, möjligtvis med undantag av Åsa Lindhagen, inte intresserade av att ge den här möjligheten. Jag skulle vilja veta varför finansborgarrådet inte har tagit med den här möjligheten i ärendet, och jag förväntar mig ett svar på frågan.

Anförande nr 113

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Jag vill tacka Ulla Hamilton för att hon lyfte fram det glädjande faktum att den här lagändringen kommer på plats. Från den 1 november kommer alltså alla skolor i Stockholms stad att kunna hjälpas åt med den här uppgiften.

Sedan vet jag inte riktigt vilka väderkvarnar Ulla Hamilton slåss emot. Jag är ordförande i det branschråd som jag tror att Lotta Edholm förtjänstfullt inrättade för kontakter mellan fristående och kommunal skola. Jag har på ett flertal möten med företrädare för de stora koncernerna men även små utförare gett en fullständig insyn i Stockholms stads arbete med Start Stockholm. Jag har berättat om Sprintarbetet på

gymnasiesidan, hur vi jobbar och hur vi försöker sprida den här uppgiften på alla kommunala skolor. Vi välkomnar på alla sätt att fristående utförare också deltar i detta.

Anförande nr 114

Ulla Hamiltson (M): Då undrar jag varför det inte står ett ord om detta i ärendet. Det vore rätt självklart att lyfta upp den typen av frågor. I stället är det helt fokuserat på vad staden ska göra, och det är väl en i stor utsträckning bra beskrivning. Men det kvarstår det som jag sa, och jag tror inte att Olle Burell var i salen när jag nämnde att man inte ens blir återkontaktad när man försöker få kontakt med staden för att diskutera hur friskolor och staden tillsammans ska kunna se till att det blir så bra som möjligt när det gäller att ta emot nyanlända elever.

Anförande nr 115

Tina Kratz (V): Ordförande! Jag vill för Vänsterpartiets räkning säga att vi med glädje välkomnar möjligheten att ta mot alla dessa nyanlända nya stockholmare. Med det här dokumentet lägger vi en bra grund för att detta arbete kommer att bli framgångsrikt för hela staden. Vi har nu en möjlighet att ge dessa människor en ny chans efter en lång tid på flykt. Arbetet kräver att stadens alla verksamheter och förvaltningar samarbetar, och precis som vi såg förra hösten finns också ett stort engagemang hos många stockholmare att på olika sätt hjälpa till.

Jag tycker att det är glädjande att höra, både i detta ärende som det är framskrivet och här i debatten, att en majoritet av oss i salen överlag är överens om att det här är en gemensam insats som vi tänker genomföra. Det är viktigt att vi skapar bra förutsättningar för att samarbetet kan ske och utvecklas. Det här kommer att utveckla Stockholm. Vår stad kommer att få många nya invånare som kommer att bidra med mycket. Deras kompetenser och erfarenheter kommer att bli värdefulla för oss alla.

Det kräver dock att vi fortsätter arbetet med att utveckla möjligheterna att kombinera utbildning och arbetsmarknadsinsatser. Det säger jag som sitter i arbetsmarknadsnämnden. Utbildning och arbete är ju nyckeln för att etableringen ska bli framgångsrik på ett långsiktigt plan. Det är glädjande att jobbtorgen också får ansvar för ensamkommande som kan behöva särskilda insatser för att komma ut i eget arbete eller studier när gymnasiet är färdigt.

Tillsammans och i samverkan kan vi fixa det här!

Anförande nr 116

Borgarrådet Burell (S): Jag tycker att det här är ett väldigt viktigt ärende, och jag ber att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Det har tidigare sagts här i debatten att det kunde ha skrivits mer om det som utbildningsnämnden i Stockholm gör. Det kan jag hålla med om och får ta på mig en del av skulden till att så inte har blivit fallet. Men det här ärendet handlar huvudsakligen om behovet av ökat samverkan mellan olika delar av stadens organisation, alltså olika förvaltningar och nämnder, och som tidigare sagts i ett replikskifte här är det så att utbildningsnämnden själv för den verksamhet som vi ansvarar för, nämligen Stockholms stads egen kommunala skolverksamhet både på grundskolenivå och på gymnasienivå, har genomfört en enorm kraftansträngning för

att, trots att vi inte visste det i den senaste verksamhetsplanen och budgeten, klara av en stor tillströmning av nya elever i alla åldrar men framför allt högre högstadieåldern och i gymnasieåldern.

I reservationen från Alliansen siktar de egentligen bara in sig på att klaga på den åtgärd vi gjorde för att beta av en stor mängd elever som riskerade att inte alls hinna in i gymnasiets Sprintverksamhet. Vi drog ned antalet timmar efter kontakt med Skolinspektionen, och nu i efterhand kan vi konstatera att vi är i kapp. Dessutom får vi, åtminstone muntligt, någon slags antydan till beröm av Skolinspektionen för att vi grejade det här och nu är i fas. Utöver detta har vi tät kontakt med fristående skolor och med deras företrädare i branschrådet, där vi, som jag sade i ett tidigare replikskifte, har haft ett antal dragningar av vår ansvariga enhetschef som ser till att vi verkligen får fart på den här verksamheten och att den fortsätter.

Jag har inte suttit i något källarutrymme eller i något glastorn och inte haft kontakt med företrädare för olika verksamheter – tvärtom försöker jag att ägna en stor del av min tid åt att vara ute i skolor, både fristående och kommunala skolor. Ingen gång då och inte heller i denna sal – Ulla Hamilton och jag träffas ju också regelbundet här – har jag fått mig till livs att det skulle vara så som det står i en tweet som Ulla Hamilton just har skickat, det vill säga att vi skulle motarbeta friskolor i det här samarbetet och inte vilja att även friskolor fick förmånen att jobba med nyanlända elever.

Nu kommer det ju en lagändring till stånd som, hoppas vi, kommer att införas i höst och som gör att alla på ett annat sätt kan ha möjlighet att låta elever gå förbi kön, som det ju är fråga om med fristående skolor. I den kommunala skolan har vi inte kö på det sättet, men vi har skolor som är väldigt populära så att det är fullt. Även på dessa skolor i hela staden har vi sett till att det numera finns nyanlända elever. Jag hoppas verkligen att friskolor också vågar ta diskussionen med föräldrar som kanske tycker att det går ut över dem.

Anförande nr 117

M a r t i n W e s t m o n t (SD): En del av beslutsärendet handlar ju just om hur man ska kunna ta hand om alla de här barnen och ungdomarna som kommer till Stockholm. Jag tänkte då citera en doktorand i folkhälsovetenskap vid Karolinska institutet, Peter Pagels, som säger så här: ”Stora, gröna skolgårdsytor bidrar till att öka skolbarns hälsostatus i form av ökad fysisk aktivitet och hälsosam solexponering under vår och höst.”

Man kan alltså säga att öppna skolgårdsytor är bra för barnens hälsa. Men fastän forskningen säger att det är dåligt att man bygger igen barnens skolgårdar fortsätter ni rödgröna ändå att driva på en politik där ni vill bygga igen barnens skolgårdar. Vad tycker Olle Burell om det? Hur långt får det gå?

Anförande nr 118

Borgarrådet B u r e l l (S): De insatser vi gör för att åstadkomma en utökning av kapaciteten när det gäller skolplatser, vilket var på gång och nödvändigt redan tidigare, sker varsamt och med hjälp av sakkunniga arkitekter och stadsplanerare som, tillsammans med vår förvaltning och andra skolor framöver, hittar bra lösningar som gör att man kan åstadkomma både bra inomhusmiljöer och bra utomhusmiljöer.

Vi vet alla att vi bor i en stad där det är ständig kamp om utrymmet. Om jag hade haft barn och velat att de skulle ha enorma skolgårdar skulle jag flytta hem till Dalarna igen. Där är skolgårdarna jättestora. Men det finns uppenbarligen många som har valt att bo i Stockholm där det finns lite mindre utrymme och ändå är glada och nöjda med det valet.

Vi försöker som sagt var att göra det här på ett bra sätt, och hittills har det fungerat väldigt fint.

Anförande nr 119

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag tycker att Olle Burell gör det väldigt enkelt för sig när han antyder att det inte var något stort problem med att de här gymnasieeleverna faktiskt inte fick den undervisning de hade rätt till. I dag är lagstiftningen sådan att de ska ha minst 20 timmar i veckan, vilket naturligtvis är väldigt, väldigt lite. Egentligen borde det vara 40 timmar i veckan, såsom de flesta av oss arbetar, men Stockholms stad med Socialdemokraterna i spetsen drog ned den här rättigheten till 17 timmar, och det är klart att det är jättedåligt för de eleverna.

Jag anser att man gjorde det alldeles för snabbt och utan att ha uttömt alla de möjligheter som skulle ha kunnat finnas, till exempel genom kontakter med studieförbunden där vi visste att det fanns kapacitet i form av andra lokaler som staden kan hyra in sig i. I stället valde man det enklaste och billigaste, nämligen att skära ned på antalet timmar. Jag tycker att det är bedrövligt, och det riskerar att straffa sig i längden.

Anförande nr 120

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag undrar när Lotta Edholm någon gång ska bli trött på sin egen klagolåt. Vi hade naturligtvis kunnat sitta och utreda det här fortfarande och inte gett dessa elever, som nu har fått möjlighet att få 17 timmar i veckan plus andra aktiviteter som vi har gjort med hjälp av andra organisationer, någon utbildning. Då hade de fortfarande stått i kö.

Nu har de fått komma in i den här verksamheten och är en del av ett mycket sinnrikt och bra system där man efter att ha varit på Sprintgymnasium – i Liljeholmen och i Skärholmen där vi har startat ett nytt – sedan får komma till språkintruktionsklasser på gymnasieskolor runt om i Stockholm. Vi har också utökat deras möjlighet att ta emot genom att tillföra paviljonger som gör att man kan möblera om lite i skolan så att man ska kunna gå även där.

Det är mycket bättre, vill jag hävda, än att bara sitta och klaga eller fundera även nu. Vi har alltså löst det här, och jag tycker absolut att jag kan dra på mig en liten anmälan om det vore så. Lotta Edholm har ju själv sagt att staten borde ändra på olika regler som inte är tillräckligt liberala. Det här var ett pragmatiskt och bra sätt att göra det.

Anförande nr 121

U l l a H a m i l t o n (M): Ordförande! Det hade varit ganska enkelt för finansborgarrådet att gå upp och tala om att det var ett misstag att det inte stod någonting i ärendet om att man kan samarbeta med fristående verksamheter. Eftersom det inte stod någonting om fristående verksamheter i ett ärende med en så viktig inriktning

för arbetet i hela staden är det ju lätt att tro att man inte är intresserad av ett sådant samarbete.

Nu har skolborgarrådet sagt att så är det inte alls, utan tvärtom välkomnar ni ett samarbete. Jag tycker att det låter alldeles utmärkt, och jag utgår också från att ni kommer att informera alla barn och föräldrar om att det finns ett fritt skolval i Stockholm så att de har möjlighet att välja en fristående skola eller en kommunal skola, precis på det sättet som sker i många andra kommuner runt om i landet.

Anförande nr 122

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag vill bara säga att jag är tacksam över att ha ett finansborgarråd som lät mig som ansvarig få beskriva det här, trots att jag råkade vara utanför salen när frågan ställdes. Jag är glad att jag fick göra det – tack, snälla Karin! Det är gott ledarskap, tycker jag.

Jag tycker så här att jag tar med mig den här hemläxan som Ulla Hamilton ger mig och skickar med en hemläxa i retur. Det är naturligtvis viktigt att du utifrån din tunga position som vd för Friskolornas riksförbund verkligen medverkar till att alla friskolor i hela Stockholm, oavsett hur många tusen de har i kö, för det finns dem som har det, ser till att avsätta 5 procent eller mer för nyanlända elever. Om ett eller två år kan vi se hur det blev med den saken; jag hoppas verkligen att det kan bli så. Det skulle vara välgörande för integrationen i staden.

Anförande nr 123

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! Jag är ledsen, men jag måste ändå trötta er lite med nutidshistoria. Vid ett möte i fullmäktige den 25 januari i år – det är inte så länge sedan – hade Sverigedemokraterna genom medierna fått veta att man planerade en mängd skolpaviljonger. Utbildningsnämnden hade behandlat frågan i mitten av januari, och det var ett väldigt hyschande kring det hela. Det var till och med så att man mörkade protokoll när Sverigedemokraterna började gräva i frågan och ville få fram fakta.

Vid frågestunden den 25 januari ställdes frågor till ansvarigt borgarråd Olle Burell om man i skolnämnderna kunde göra så och om kommunfullmäktiges beslutanderätt när det gällde skolpaviljongerna. Vi menade då att kommunallagens 3 kap. 9 § hindrade detta, och det finns också vissa värdegränser. Hela frågan skulle alltså upp på kommunfullmäktiges bord.

Olle Burell var lite triumfatorisk när han sade att den ekonomiska frågan hade lösts genom att man delade upp kostnaderna portionsvis och på så sätt slapp behandla det i fullmäktige. Man hade kommit på en smart lösning.

Vi överklagade. Frågan drevs i förvaltningsrätt och kammarrätt, och vi ville ha ett så kallat interimistiskt förbud. Det fick vi inte. Det skulle alltså vara uppenbart felaktigt, men processen fortsatte naturligtvis, dock inte särskilt meningsfull, eftersom man ju under tiden hinner bygga de här paviljongerna. Sverigedemokraterna återkallade därför sitt överklagande.

Nu kommer jag till själva poängen: Stadsledningskontorets jurister har inte alls hållit med Olle Burell. Nu läser man, och det är ju inte alls oväntat, här i utlåtandet på s. 85

följande att ett hyreshöjande belopp om 80,7 miljoner kronor med nuvarande regler endast kan godkännas av kommunfullmäktige. Nu är det kanske möjligt att dessa 81 miljoner kommer att godkännas av fullmäktige i dag, men, och det är ju det viktigaste i sammanhanget, vi kan konstatera att utbildningsnämndens avsiktliga kringgående av regler och lagstiftning alltså kommer på skam.

Anförande nr 124

Borgarrådet B u r e l l (S): Det finns många skäl till att jag är glad över att Per Ossmer och hans partikamrater inte ansvarar för väsentliga delar av vår stads verksamhet – inte någon, för att vara mer exakt.

Vi har jurister och andra sakkunniga som ser till att vi som är ivriga att få saker gjorda gör det på rätt sätt, och är det någon som betvivlar det går det att anmäla, överklaga och så vidare. Utifrån detta känner jag mig helt trygg i att det vi har vidtagit när det gäller att öka skolkapaciteten generellt är oerhört viktigt och angeläget.

Jag är också glad över att kunna tala om att Sisab som förra året slog rekord i investeringar kommer att slå nytt rekord i år. Vi behöver öka våra investeringar, inte bara med 80 miljoner här och där, utan det handlar om hundratals miljoner och kanske någon miljard på sikt för att vi ska kunna bygga ut den här skolstaden så att alla elever, oavsett hur länge de har funnits i Sverige, ska få plats.

Anförande nr 125

P e r O s s m e r (SD): Det var egentligen inget svar eller någon utläggning med anledning av det jag sa, utan vad jag uppfattade är att ändamålen helgar medlen. Ni hade väldigt bråttom, och då åsidosatte ni vad som gällde. Ni gjorde en chansning, och det kan man säga att ni har lyckats med. Det går alltid att bygga och trotsa lagstiftningen, därför att det är ju ingen som kommer att riva de paviljonger som är byggda. Man kan konstatera att fel har begåtts, och det sägs också indirekt, eller kanske till och med väldigt tydligt, som jag sa, att nuvarande regler gör att det här bara kan godkännas av kommunfullmäktige.

Jag ville visa på det här. Jag är inte kommunrevisor. Hade jag varit det är detta en sådan där självklar fråga som man hade tagit upp.

Anförande nr 126

S t i n a B e n g t s s o n (C): I flera repliker har vi hört Sverigedemokraterna säga att vi genom UNHCR ska hjälpa på plats. Det är deras ständiga mantra, och det har ju redan besvarats av UNHCR. De säger, och i det här fallet är det UNHCR:s Europachef Vincent Cochetel som säger det, att vi även måste visa solidaritet i Europa. Han fortsätter: Om UNHCR får mer resurser i Libyen eller Jordanien kommer det knappast att påverka hur många som söker sig till Europa.

Redan 2011 sade Hanne Mathisen, som då var UNHCR:s talesperson i Norden och de baltiska länderna: Det ena utesluter inte det andra. Båda delar är lika viktiga. Vi ska dessutom ha i åtanke att de flesta närområden har mycket sämre ekonomi än vad Europa har för att kunna hjälpa flyktingar. Jag vill understryka att den hjälp flyktingar får på plats aldrig kan utesluta att de ska få hjälp i Europa.

Jag undrar därför: Är det inte dags för Sverigedemokraterna att sluta använda UNHCR som ett slagträ och börja ta ansvar i Sverige och Stockholm?

Anförande nr 127

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Bara ett klargörande: Det är ju så här, Stina Bengtsson, om du inte visste det, att i dag tar man pengar från biståndet. Man tar pengar som ska gå till mat, rent vatten och nödvändiga mediciner till människor i närområdet för att rädda livet på dem för att bekosta den invandring vi ser i Sverige och i Stockholm.

Det är inte humant. Vi driver en human politik, och det är jag stolt över.

Anförande nr 128

S t i n a B e n g t s s o n (C): Martin Westmont har verkligen missförstått vad ordet ”humant” betyder om han tror att han tillhör ett parti som är humant.

Vi hjälper folk på plats, vi hjälper folk i Sverige och det räddar liv. Rätten att söka asyl är att rädda liv, men det kanske inte Martin Westmont riktig förstått.

Anförande nr 129

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): På förekommen anledning, och då menar jag så klart inte Stinas inlägg nyss, tycker jag att vi behöver lyfta frågan om hur vi arbetar tillsammans med att motverka rasism och främlingsfientlighet i Stockholm. Det tar sig tyvärr stora uttryck i Stockholm i dag. Vi såg i Farsta bara för någon vecka hur man hade bränt ett kors utanför ett asylboende. Det är så att man häpnar. Man tror inte att det är sant, men det är det. I går kunde vi läsa i tidningen om hur huliganer jagar ensamkommande flyktingbarn på stan i syfte att misshandla dem.

Även här inne har vi alldeles nyss hört prov på rasistiska och främlingsfientliga åsikter, så jag vill verkligen uppmana oss alla att i varje sammanhang och vid varje tillfälle stå upp för det arbete som den här staden gör och mot rasism när helst den visar sig.

Anförande nr 130

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag börjar med att i övrigt yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, men jag vill komma med två förslagspunkter till. De har delats ut, men den första att-satsen har jag korrigerat lite grann så att den lyder så här: Kommunfullmäktige föreslås besluta att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda hur anvisade nyanlända i högre utsträckning kan fördelas över staden utifrån någon modell som bygger på väljarnas röstningsmönster i valet 2014.

Orsaken till denna att-sats är rent generellt ganska självklar. Det är viktigt att människor som kommer som nyanlända känner sig välkomna, och då är det klart att de ska placeras och bo i en omgivning där människor är mer entusiastiska. I själva verket borde alla bo hemma hos Anna Rantala Bonnier. Ja, ni förstår poängen.

Sedan är det faktiskt så att det svenska samhället välkomnar med den ena handen och avvisar med den andra. Det är inte någon välkomnande approach, och det kommer att

få betydelse för Stockholms arbete med att ta hand om dessa människor. Vi kommer att få se stor frustration, problem och så vidare.

Det som faktiskt har hänt var inte minst att statsministern i september förra året skrek ut över världen: Kom hit! Kom till Sverige! Här är det bidrag, här är det generösa asylregler bla bla bla!

Detta hörsammades av människor: Jamen då så, vad kul, då sticker vi till Sverige! Och så bara två månader senare och mindre ändå så vänder man på en tvärhand! Nu ser vi varje vecka tecken från den socialdemokratiska ungdomsministären i Rosenbad hur de vrider åt tumskrubarna och kommer med den repressivare åtgärden än den andra. Det senaste man nu har kommit på är ett finurligt sätt att skicka tillbaka så kallade ensamkommande flyktingbarn. Man ger dem tillfälligt uppehållstillstånd tills de fyller 18 år, och när de fyllt 18 år så skickas de ut. Det är en praxisändring.

Nu har vi alltså mängder av människor som kommer att drabbas av det här och som kommer att känna sig frustrerade. Vi socialkonservativa ser till varje enskild individ, och så här behandlar man inte människor. Jag ska återkomma och fortsätta skälla på er.

(O r d f ö r a n d e n : Det ärende vi i dag har på bordet heter *Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad*. Det handlar om boendelösningar för nyanlända, utredningsuppdrag avseende arbetsmarknadsrelaterade och samhällsorienterande aktiviteter för ensamkommande ungdomar, utredningsuppdrag avseende kombinerad gymnasie- och vuxenutbildning och slutligen uppdrag om förstärkt utbildning och stöd för gode män med mera. Det är det vi nu debatterar.)

Anförande nr 131

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Ordförande, kära stockholmare, kära ledamöter! Det finns ett berömt citat av Desmond Tutu från apartheidtiden i Sydafrika: Om du är neutral i en situation av orättvisa har du valt sida – förtryckarens sida. Man kan likna det vid en elefant som har sin fot på musens svans. Om du säger att du är neutral kommer musen inte att uppskatta din neutralitet.

Jag är glad att Sverige i denna Sydafrikas svåra stund valde att inte vara neutrala utan valde sida, där andra stater i dag med skam kan se tillbaka. Jag är glad som stockholmare att välja att stå på Alan Kurdis sida – den lilla killen som drunknade i Medelhavet, den sexåriga tjejen som grävdes fram i förrgår i Aleppo av frivilligorganisationen Vita hjälmar som hjälper i Syrien, eller Ahmed som alltid kommer att ha ångest över att han satt sin fru och sina barn i den här båten över Medelhavet. I dag är de döda.

Jag har aldrig kunnat tänka mig, när flyktingar står där i sanden i öknen i Syrien eller Dadaab i norra Kenya med ökensanden slående mot ansiktet, att pigment och mentala gränser gjorda av människor eller bomullssedlar med siffror på ska styra ifall ditt livs nöd och din hunger ska accepteras eller inte.

Vi ska komma ihåg att vi människor inte väljer om vi drabbas av krig, svält eller hunger. Det är inget vi kan råda över, precis som dessa nya invånare som kommer till Stockholm inte heller kan råda över detta. Vi kunde inte det för hundra år sedan när

vi emigrerade i stora antal till USA. Det kan inte heller dessa göra. Vi ska välkomna dem.

Moder Teresa sa: Not all of us can do great things. But we can do small things with great love. Det bästa man kan göra för människan är att rädda liv. Tack vill jag säga till alla socialtjänstemän som jobbade febrilt i socialtjänsten! Tack till alla tjänstemän som jobbade på utbildningsförvaltningen! Tack till alla stockholmare! Tack till Rädda Barnen! Tack till Röda Korset! Tack till moskén på Södermalm! Tack till kyrkan på Södermalm och alla frivilligorganisationer som öppnade dörrarna vid Centralen! Tack till Refugees Welcome i Stockholm! Tack, alla stockholmare, och tack, alla skattebetalare!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 132

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag stod här och höll mitt anförande. Efteråt kommer ordförande och säger till mig att nu ska ni hålla er till ärendet. Sedan låter ordförande Nassir Abdullahi Ali stå här i två minuter och prata om Sydafrika och massor av saker som inte har med saken att göra.

Eva-Louise Slorach har tagit en diskussion med mig innan sammanträdet att vi ska sköta oss. Du, vad du nu heter, klarar inte ditt jobb! Du klarar inte objektiviteten! Du hackar på mig och låter andra från vänstersidan få breda ut sig hur mycket de vill! Du förstör samtalstonen här! Jag försökte vara medgörlig, Eva-Louise Slorach, men din kollega förstör allting! Om det blir pannkaka här – du klarar inte din uppgift!

(O r d f ö r a n d e n : Rickard Wall, du begärde en replik på ett anförande. Efteråt tänkte jag säga exakt samma sak som jag sade till dig. Men du har ingen rätt att stå här och skälla på mig. För övrigt heter jag Margareta Björk. Nu ber jag dig att gå ned och sätta dig.)

Anförande nr 133

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag måste bara gå upp och säga att jag är så oerhört glad över det engagemang som finns i salen. Det ger hopp och tillförsikt.

Jag är stolt över att vara en del av Stockholms kommunfullmäktige. Vi står här i dag, över partigränser och blockgränser, och pratar om hur vi kan skapa ett så bra mottagande som möjligt. Från i stort sett alla partier vill vi välkomna människor hit till Stockholm och ge vuxna en chans att bygga trygghet för sig och sina barn och ge barnen trygghet.

Joakim Larsson påtalar vikten att vi bygger fler modulbostäder och att vi tar ansvar för detta. Det är bra. Det är viktigt. Tack, Joakim!

Lotta Edholm lyfter fram att Stockholm har bäst möjligheter av alla kommuner att ge människor möjligheter att skapa sig ett nytt liv. Det är klokt sagt.

Stina Bengtsson pratar om att välkomna så många vi bara kan till Sverige och Stockholm. Jag kan inte hålla med dig mer, Stina!

Så har vi Ofelia Namazova som tar upp flera viktiga aspekter kring hur vi kan skapa ett så bra mottagande som möjligt.

Det här samtalet ger mig hopp och tillförsikt att vi tillsammans, över partigränser och blockgränser, med det här stora engagemanget som finns i den här salen, kan jobba med kraft för att välkomna människor till vår stad på ett så bra sätt som det bara är möjligt. I den här salen sitter politiker som tar ansvar för vår stad, och det tycker jag bådär gott inför framtiden.

Anförande nr 134

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag vill säga att jag instämmer med Åsa Lindhagen: Jag tror nog aldrig att det har varit tydligare att det finns en opposition i Stockholms stad, och det är Sverigedemokraterna. Det är jag väldigt stolt över, och det kommer också väljarna att bli informerade om.

Jag har en fråga som jag undrar över. Man kan ju inte bortse från att det finns en klumpsumma. Resurserna är begränsade. Om man ska ge till en grupp måste man ta från en annan. Med andra ord ställer ni grupper mot varandra. Vad är Åsa Lindhagens åsikt kring det? För att kunna göra alla de stora satsningar som ni har i det här beslutsärendet måste ni ju ta från de äldre, från våra ungdomar och så vidare. Hur ställer sig Åsa till detta? Är det inte problematiskt?

Anförande nr 135

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Vad är du stolt över, Martin? Är du stolt över att du inte vill välkomna människor till vår stad som har flytt från helveten på jorden – barn som inte har någonstans att ta vägen? Vi kan se bilder varje dag på hur fruktansvärt de här människorna har det, och jag tänker också när Martin pratar om att vi har begränsade resurser, att de människor som kommer till vårt land också är resurser. Vilka är det vi har ute i äldreomsorgen som tar hand om våra gamla? Vilka är det som är ute i skolan och ger stöd till våra elever att utvecklas och lära sig mer? Vilka är det som tar hand om oss när vi hamnar på sjukhus och är sjuka?

Det finns människor runt om i vårt land som är med och bidrar överallt. En del av dessa människor har kommit från andra länder och är med och stärker vårt land. Vi har människor från Balkankriget på 90-talet som har kommit och som finns runt om i Stockholm och som är med och bidrar och stärker vår stad varje dag.

Det är min syn på att människor kommer hit till vårt land: att de kommer och gör vårt land starkare!

Anförande nr 136

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag vill yrka bifall till mina två att-satser. Den första att-satsen handlar om att vi ska anstränga oss för att de här människorna ska mötas av en välkomnande attityd och därför placeras i en så positiv omgivning som möjligt.

Sedan är det det som jag saknar i handlingsplanen, det vill säga en konsekvens. Det ska inte vara de tvära kast som politiken har karaktäriserats av den sista tiden. Det ska vara en konsekvent och ansvarsfull politik. Men som sagt, man kanske inte ska

begära mer av ungdomarna på den socialdemokratiska borgarrådsbänken. Det syns inte, men jag är även äldre än Jan Valeskog!

Den andra att-satsen handlar om mitt förslag för de nyankomna som är 16–17 år. Nu vill man få in dessa i det vanliga ungdomsgymnasiet så fort som möjligt i så stor omfattning som möjligt. Då är tanken med den här att-satsen att nej, ungdomsgymnasiet är nog trots allt inte rätt plats för dem utan ta det lite i lugn och ro och låt dem få gå på komvux i stället. Redan från att man fyller 18 år är man berättigad att få gå på komvux, så det är ett annat förslag. Det är betydelsen av denna att-sats – att föra dem till komvux.

Jag yrkar alltså bifall till mina två att-satser och i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 137

Borgarrådet L i v h (V): Jag ville egentligen bara gå upp för att yrka bifall eftersom vi tydligen inte har gjort det under debatten. Men jag vill samtidigt säga att jag är oerhört tacksam för den enighet vi ändå har i den här salen när det gäller att vara öppna mot de människor som kommer för att bli våra nya stockholmare.

Vi har väldigt hårda debatter här ibland. Vi kallar varandra en del saker. Men i den här grundläggande, mänskliga, humanitära frågan har jag hört från bägge sidor fantastiska saker för att motta våra nya stockholmare, och det är jag väldigt, väldigt glad för. Jag vill tacka för det – tack!

§ 24 Sommarlovsentreprenörer (Utl. 2016:63)

Anförande nr 138

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ser fram emot nästkommande debatt, så jag nöjer mig med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 25 Ett breddat utbud av feriejobb (Utl. 2016:64)

Anförande nr 139

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Sommarjobben är en otroligt prioriterad fråga för majoriteten här i stadshuset, eftersom sommarjobbet är många ungas första möte med arbetslivet och ger viktiga referenser för framtiden, en inblick i hur det är att ha ett jobb och inte minst erfarenheten att tjäna egna pengar. Tack vare den satsning som har gjorts för att stärka sommarjobben i Stockholm har nu två år i rad nästan 10 000 unga stockholmare erbjudits möjligheten att sommarjobba i vår stad, i våra verksamheter och med vissa samarbetspartners.

Jag är glad att även Liberalerna tycker att det är viktigt att vi försöker bredda utbudet av sommarjobb till fler än de verksamheter som vi själva i staden har möjlighet att skapa, för det är viktigt med kvantitet. Men det är också viktigt med kvalitet, och det är viktigt att vi kan erbjuda så många olika erfarenheter som möjligt så att man på bästa sätt kan ge unga människor chansen att pröva nya saker. Vi har därför också gett arbetsmarknadsförvaltningen i uppdrag att utreda hur staden på ett bättre sätt kan samverka med externa aktörer för att hitta fler platser. Självklart ska det här göras inom lagens ramar. Vi kan inte finansiera arbetskraft till privata företagare, och därför måste vi hitta andra sätt att erbjuda sommarjobb utanför stadens verksamheter.

Ett sådant exempel som jag tycker är väldigt lyckat är det samarbete som vi har haft med delar av kommunikationsbyråerna i Stockholm. För andra året i rad har vi genomfört Stockholm Open, och i år var det 300 unga stockholmare som fick utföra arbete på kommunikationsbyråer men på uppdrag av sina stadsdelsnämnder för att bidra med nya perspektiv till stadens arbete. Vi har också sett till att ett trettiotal unga stockholmare genom Startup Stockholm har fått möjlighet att inom ramen för sitt sommarjobb testa på hur det är att driva eget företag och utveckla en idé till affärsverksamhet.

Den här typen av flexibla lösningar gör att vi på ett okej och sjyst sätt ger unga människor chansen att testa andra delar av arbetsmarknaden – för vissa delar av arbetsmarknaden som man aldrig i sin vardag kommit i kontakt med. Det vill vi fortsätta med, och vi välkomnar att även oppositionen stöder den utvecklingen och ser till att vi får ännu fler sommarjobb för Stockholms ungdomar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 140

J a n J ö n s s o n (L): Jag börjar med att yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen. Jag gläder mig också åt att så många av remissinstanserna inte minst i ytterstadens stadsdelsnämnder har ställt sig positiva till den här motionen. Det är både många allianspolitiker och rödgrönrosa politiker runt om i staden som har ställt sig bakom förslaget.

Det är viktigt att framhålla att den har två att-satser. Det första förslaget går ut på att staden ska stödja fler feriejobb i privata företag, och här finns mycket riktigt en lagstiftningsmässig problematik. Samtidigt kan vi konstatera att det finns flera kommuner, inte minst de rödgrönstyrda kommunerna Botkyrka och Södertälje, som har lyckats hitta bra samarbeten med privata företag. Inte minst Miljöpartiet brukar

välkomna sociala företag, och det finns stora möjligheter för staden att samarbeta kring feriejobb i just de här företagen.

Det andra förslaget som finns i motionen har vi dock makt över själva, och det går ut på att mer aktivt låta förvaltningarna byta feriejobbsplatser med varandra så att ungdomar får bredare referensramar och erfarenheter från andra delar av staden än just den egna stadsdelen. Det förslaget berörs inte i borgarrådets svar, men många av remissinstanserna, inte minst Rinkeby-Kista, har sett poängen med det här och även min egen stadsdel Skärholmen.

Det borde gå att lösa enkelt genom att stadsdelarna och förvaltningarna helt enkelt byter platser med varandra motsvarande det antal de har till sitt förfogande.

Nu hörde vi från borgarrådet Emilia Bjuggren att hon nog egentligen tycker att den här motionen är ganska bra. Det skulle därför vara intressant att höra lite mer om hur man skulle kunna åstadkomma det här utbytet av platser mellan olika förvaltningar i staden. Jag tänker att det inte finns någonting kontroversiellt i det, och jag tror att det skulle gagna både integration och möjligheterna för ungdomar att få intressanta sommarjobb.

Anförande nr 141

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber om ursäkt att jag inte har skrivit ut det. Anledningen till att det inte är kommenterat är att det redan i dag är möjligt att göra detta. Precis som Jan Jönsson efterfrågar uppmuntrar vi redan stadsdelarna att byta sinsemellan. Vi bör också se till att samla fackförvaltningarnas platser så att hela staden får ta del av dem och även de externa aktörerna.

Jag ser alltså inget som helst hinder med det här utan rekommenderar er i Skärholmen att genast börja byta med de stadsdelar i staden som ni önskar, helt enkelt. Jag är väl mer frågande till varför det här inte gjordes under de tidigare åtta åren. Det borde vara en självklar del av sommarjobbspolitiken i Stockholms stad.

Anförande nr 142

Jan Jönsson (L): Det kan jag instämma i. Jag tror dock att det behövs lite mer styrning även från staden centralt, för jag tror att risken annars är att en stadsdel kanske hör av sig till en förvaltning, och så tänker de att vi måste hålla på våra platser, och så blir det ingenting. Så blir det lätt i en stor organisation, så jag tänker att vi säkert med gemensam kraft och med tydliga direktiv kan få det här att ske. Det gläder mig att borgarrådet är så positiv till det.

Anförande nr 143

Lisa Palm (FI): Ordförande! Jag tycker att motionen är bra. Även majoriteten har sett behovet av att just bredda utbudet av feriejobb. Det är också varför staden under sommaren har gett sommarjobb till ungdomar som handlat om feminism, antirasism och mänskliga rättigheter. Dessa sommarjobbare har befunnit sig på olika platser runt om i Stockholm, och det här är också en del av vår satsning på ungas organisering.

Bland annat kan ni kolla in Rättighetsjakten. Det är ett projekt där ungdomar, på det sätt som Jan Jönsson efterfrågade, kom från olika delar av staden för att möta

människor som man kanske inte annars hade träffat. De här ungdomarna intervjuade andra ungdomar och tjänstemän för att öka kunskaperna om mänskliga rättigheter och också ta fram förslag på hur staden kan arbeta ur ett ungt perspektiv.

En annan stadsdels ungdomar tog fram en kampanj mot sexuella trakasserier. Den kampanjen heter ”Rör mig inte”. Om ni har Instagram rekommenderar jag er verkligen att kliva på det här kontot, för de är väldigt aktiva. Även Instagramkontot heter Rör mig inte. Att våra ungdomar i Stockholms stad själva får jobba med rättighetsfrågor som synliggör allas våra skyldigheter är även ett bra sätt att arbeta preventivt med frågor om våld och sexuella trakasserier.

Det är så här man kan arbeta med ett breddat utbud av feriejobb och samtidigt arbeta med rättighetsfrågor!

Anförande nr 144

Tina Kratz (V): Tack, Jan Jönsson, för att du vill utöka och utveckla feriejobben! Det är glädjande att Alliansen har ett så stort intresse för sommarjobben att ni nu kommer med flera olika förslag på hur vi ska kunna erbjuda fler ungdomar chansen att få feriejobb. Det är bara trist att ni inte gjorde något av detta när ni hade chansen.

Vi rödgrönrosa har genom att höja ambitionerna ökat antalet sommarjobb med 4 000 till ca 10 000 i sommar. Jag instämmer i slutsatserna att vi bör hålla oss inom lagens gränser. Det är ju varken lagligt eller önskvärt att finansiera gratis arbetskraft till privata företagare. Däremot är det en mycket bra idé att stadsdelarna samarbetar så att ungdomarna även kan få sommarjobb i en annan stadsdel. Det har vi också gjort. Det finns många vinster med att ungdomarna möter ett nytt område och får vidgade referensytor. Det gäller för övrigt även arbetsplatserna dit ungdomar från en annan stadsdel kommer. Detta är så bra att vi redan har påbörjat det. I somras var det Östermalm och en annan stadsdel som utbytte sommarjobb, och det kan säkert utvecklas ännu mer.

Jag vill också passa på att lyfta fram att det är viktigt att feriejobben även avspeglar framtidens arbetsmarknader, både med de jobb som Lisa Palm alldeles nyss refererade till och där vi också inkluderar arbeten inom bland annat kulturområdet. I Bagarmossens centrum har vi i sommar fått en vacker muralmålning av sommarjobbade ungdomar som berättar om ungdomarnas bild av Bagarmossen – mycket uppskattat av alla som passerar.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 145

Ulla Hamilton (M): Jag reagerar när Tina Kratz säger att den tidigare majoriteten inte gjorde någonting på det här området, för det är helt felaktigt. Vi gjorde väldigt mycket och tog ett tydligt initiativ för att se till att många ungdomar skulle få sommarjobb, vilket också ledde till att väldigt många privata aktörer också engagerade sig på det här området.

Jag tycker att det är tråkigt om man sprider felaktiga bilder. Vi gjorde mycket, ni gör också mycket och det är väldigt bra, för det är viktigt för ungdomarna i Stockholm.

Anförande nr 146

T i n a K r a t z (V): Absolut – ni gav 6 000 ungdomar sommarjobb under de somrar som ni satt vid makten. Vi gör ännu mer, och med de förslag som Jan Jönsson kommer med här i dag och de förslag som kommit från andra håll hade ni kunnat göra ännu mer under er tid. Det var bara det jag ville poängtera.

§ 26 Upphandling av stadens gymverksamhet (Utl. 2016:65)

Anförande nr 147

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det här är ingen ny debatt i fullmäktige. Tvärtom har vi den gång på gång om huruvida staden ska driva gym eller om dessa ska läggas ut på en privat entreprenör.

Jag måste ändå få säga att jag är lite förvånad över att Bo Sundin och Moderaterna väljer att lägga all denna energi på att diskutera vem som ska drifta stadens gym. Det kan ju inte vara huvudfrågan för idrottspolitiken i Stockholm. Tvärtom borde väl fokus ligga på hur vi får fler att bli fysiskt aktiva, hur vi får fler att vilja träna och delta i stadens idrottsverksamhet, för det är ju vårt mål att fler stockholmare ska idrotta och inte minst i de grupper som i dag inte rör på sig och motionerar.

En av de grupper som vi ska prioritera, där vi har varit överens i idrottsnämnden mellan alla partier, är unga tjejer. De rör sig i betydligt mindre utsträckning än unga pojkar. En av de saker som efterfrågas av just den här gruppen är gymverksamhet och gruppträning. Därför tycker jag som idrottsborgarråd att det är självklart att det som ett bra komplement till den övriga verksamhet vi har också är möjligt att i våra simhallar till exempel besöka stadens gym och stadens gruppträning.

Det här räcker självklart inte, utan vi måste göra, och gör, väldigt mycket mer för att fler stockholmare ska upptäcka idrotten. Våra utegym är ett fantastiskt exempel på hur man tillgängliggör motion och idrott för fler. Då måste vi också se till att de placeras och belyses på ett sådant sätt att de upplevs som trygga även för den här målgruppen.

Summa summarum ser jag helt enkelt att det finns en väldigt stor gymmarknad i Stockholm, och det verkar inte som om den står och faller med stadens egna gym. Men av samma anledning tycker jag att det läggs väldigt mycket energi på att debattera driften av Stockholms stads enstaka gym i stället för att lägga den energin på att se till att vi kan nå fler i alla Stockholms målgrupper så att de kan bli mer fysiskt aktiva och röra på sig.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 148

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag instämmer i borgarrådet Bjuggrens tal. Jag tycker också att det är sorgligt att fokus ligger på att privatisera driften av våra gemensamma anläggningar.

När högeralliansen satt vid makten lyckades de privatisera driften av Högdalens sim- och idrottshall, vilket har gjort att staden går miste om minst 1 miljon per år. Dessa pengar hade man gärna kunnat satsa på att till exempel få fler stockholmare i rörelse och motion.

Ordförande, fullmäktige! Våra verksamheter vad gäller gym som finns i anslutning till bad har det syftet att de som köper till exempel årskort eller besöker de här anläggningarna ska kunna erbjudas olika typer av motion och aktiviteter. Sedan gör man inte det här för att tjäna pengar, utan man gör det för att stärka och främja

folkhälsan. Det är väldigt viktigt till skillnad från privata som, med all rätt, vill tjäna pengar på sina verksamheter.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 149

B o S u n d i n (M): Ordförande, kommunfullmäktige! Det här är en ett år gammal motion som nu har kommit upp. Precis som har sagts tidigare har vi diskuterat det här flera gånger i olika sammanhang. Jag tycker att det finns anledning att titta på vad som är de kommunala kärnverksamheterna. Är det att driva gym eller att se till att vi rör på oss i många andra sammanhang?

I dag finns det en mängd olika gym runt om i staden med olika inriktningar, olika profileringar och olika prisklasser. Därför tycker inte vi moderater att det är rimligt att kommunen ska driva parallella verksamheter när de skulle kunna drivas av privata aktörer på ett mycket bra sätt.

Det finns också en annan aspekt, och det är detta med pengar. De kommunala gymmen går med förlust. Vi betalar en del av våra skattemedel för att underhålla dessa i kommunal regi. Det vore bättre att satsa de pengarna på andra typer av verksamheter som vänder sig till barn och unga bland annat.

Något som också är intressant i sammanhanget är att det handlar om en ideologisk skiljelinje här. Ska kommunen driva all verksamhet eller inte? Det är intressant att konstatera att när vår grannkommun Sundbyberg, som på den tiden var socialdemokratiskt styrd, renoverade ett stort bad gjorde de den avvägningen att de skulle låta en privat aktör ta över gymmet. De samarbetar på ett alldeles förträffligt sätt. Socialdemokrater i både den kommunen och den här kommunen har tyckt att det här är en mycket bra verksamhet.

Jag tycker att det är ett utmärkt tillfälle att successivt föra över de här kommunala gymmen till privata aktörer. Det vore mycket lämpligt att ta ett första steg i samband med att vi renoverar olika bad. Då kan det bli ett naturligt samarbete mellan den privata aktören och det kommunala badet när det gäller gemensamma utrymmen. Nu gäller det Åkeshov, och snart kommer det att gälla Vällingby, Forsgrenska etcetera.

Därför yrkar jag bifall till min motion.

Anförande nr 150

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag måste först få säga en sak. Det är inte sant att de går med förlust, och det tror jag att du också vet, Bo Sundin. Det som har hänt är att vinsten inte är lika stor, och det är väl ändå ganska rimligt att man inte gör jättestora vinster i kommunal verksamhet. Det är inte sant.

Jag håller med dig om att det finns en tydlig ideologisk skiljelinje här där ni företräder linjen att kommunen inte får driva någon sådan här verksamhet och vi företräder linjen att eftersom det finns en stor privat marknad gör det ingenting om det också finns kommunala alternativ. Det är en tydlig skiljelinje.

Men jag är nyfiken och har en fråga utifrån ert perspektiv med det här marknadsvarmandet på detta område. Ser ni inga problem med att den konkurrensfördel som det

bolag får som får driva gymverksamheten i stadens badhus? Det är ett mervärde som många av de andra privata gymmen skulle få väldigt svårt att matcha.

Anförande nr 151

B o S u n d i n (M): När det gäller den sista frågan vill jag säga att vi är för mångfald. Då är det naturligtvis ingen självklarhet att det privata företaget finns i alla de kommunala badhusen. Det kan vara olika privata aktörer som är intresserade av ett gym eller två gym i samband med baden. Det ser jag inte som något problem.

Anförande nr 152

M e h d i O g u z s o y (V): Ett argument som ni har fört fram när det gäller om staden ska driva gym i anslutning till simhallar eller inte har varit att man snedvrider konkurrensen. Ni har varit med och drivit fram att man ska ha så kallade utegym, och de är jättepopulära bland motionärer i Stockholm. Med det resonemanget borde ni ha stoppat dem så att de som tränar där skulle ha blivit tvingade att söka sig till gymanläggningar i stället för att lyfta tyngder i det fria. Jag tycker inte att ni har rimliga argument för varför staden ska konkurrensutsätta driften av gymanläggningar.

Anförande nr 153

B o S u n d i n (M): Det är lite som att jämföra äpplen och päron. Ett professionellt gym inomhus där man tränar regelbundet med olika hjälpmedel är en viktig del av friskvården. Det har också konstaterats att en del behöver och vill ha personliga tränare. Det finns det i de privata alternativen. Kommunala gym kan inte erbjuda det av olika skäl. Det är också en brist. De utegym som finns vid idrottsplatser används i samband med att man är på idrottsplatsen och tränar andra saker eller tar en träningsrunda. Jag tycker att det är två skilda saker.

Anförande nr 154

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! I det här ärendet bör man nog börja med att fråga sig hur konkurrenssituationen ser ut. Inom konkurrenssteori definieras en marknad utifrån två dimensioner, dels den geografiska dimensionen, dels produktdimensionen. Motionären har varit inne en hel del på det när han beskriver att det finns en mängd olika gym i Stockholm med olika profiler och så vidare. Man kan lägga upp ett gym på olika sätt. Har man många maskiner och mindre lösa vikter, skivstänger och hantlar drar det till sig motionärer och pensionärer. Satsar man mer på hantlar, fria vikter och skivstänger blir det fler kroppsbyggare som kommer dit. Man kan alltså forma gymmet på olika sätt så att det drar till sig olika grupper.

Hur är det nu med gymmen på baden i Stockholm? Min bild är nog att de generellt har många maskiner, och därmed är besökarna på Stockholms kommunala gym pensionärer och motionärer, och när vi pratar intäkter är numera ungefär hälften eller en tredjedel ensamkommande flyktingpojkar. Vi kommer att få se intäkterna öka under den närmaste tiden.

Låt oss titta på remissvaren. Där kan vi se att den gymform som ligger närmast att konkurrera med baden är Friskis & Svettis. De svarar helt yrvaket att de inte kan ta ställning eftersom de över huvud taget inte har tänkt på frågan. Det antyder att konkurrenter till de kommunala gymmen inte uppfattar att konkurrensen är så

aktuell. Först måste motionären klargöra att konkurrensförhållandena är starka. I någon mening är nog detta en icke-fråga. Det är nog den preliminära bedömning man bör göra.

Utifrån det skulle man kunna dra slutsatsen att man skulle yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, men jag har förklarat detta inför landstingsfullmäktige, och jag utgår ifrån att jag kommer att få möjlighet att förklara det i budgetdebatterna här i november. Låt aldrig de rödgröna triumfera! Bifall till motionärens förslag till beslut!

Anförande nr 155

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande, fullmäktige! Det är jättebra att alla har koll på att de här gymmen inte går med förlust. Intäkterna är fortfarande större än utgifterna. Men det är ändå ett problem att intäkterna minskar eftersom det kan vara ett tecken på att idrottandet minskar. Alla de som slutar att gå på våra gym eller vilken anläggning som helst flyttar inte till en privat anläggning i stället. För många är kanske alternativet att de inte idrottar alls. Det är såklart ett problem som vi politiker behöver ta på allvar. Det kan handla om att man har skadat sig eller fått andra preferenser när det gäller vad man behöver. Man har kanske blivit äldre, man kanske har flyttat till en annan del av Stockholm och är inte bekväm med den anläggning som finns där eller man kanske har fått sämre ekonomi och helt enkelt inte har råd att gå dit. Det finns en mängd anledningar.

Vi måste ta problemet med att stockholmare inte får likvärdiga möjligheter att röra på sig på allvar. Men för de personer som har slutat idrotta spelar det ingen roll vem som äger gymmet de slutade gå till. Utan det spelar kanske roll var det ligger, vilken verksamhet som erbjuds, vad det kostar att gå där och så vidare. Allt detta är sådant som vi kan påverka i de anläggningar som vi äger och driver och sådant som vi inte kan påverka i privata anläggningar. Därför fungerar detta att vi själva kan styra verksamheten som ett viktigt verktyg för att få dem som står ganska långt ifrån idrotten i dag att komma dit.

Ett bra exempel är det vi har gjort i år när vi har inlett en satsning på trygghet och välkomnande anläggningar som gör att fler kan känna sig bekväma. Det kan handla om den fysiska miljön i våra omklädningsrum, men det kan också handla om bemötandet från personalen. Det är till exempel frågor som har gjort att transpersoner att har blivit en grupp som står långt från idrotten i dag. Genom att vi har några gym kvar i baden – det är ju bara elva stycken – kan vi jobba med de här frågorna och få fler grupper att börja idrotta.

De simhallar som de här gymmen finns i är en brett uppskattad verksamhet, och gymmen är ett viktigt komplement till simhallen för många som går dit. Vi kanske behöver utveckla hur de fungerar på vissa platser. Man kan vara väldigt kreativ på vissa ställen. En annan sida av detta är att vi kan utveckla hur det ser ut så länge vi har kvar gymmen. Så länge vi har dem kan vi anpassa den till alla stockholmare. Därför vore det mycket dumt att göra oss av med det folkhälsopolitiska verktyg som gymmen faktiskt är.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 156

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Det är ju lysande att elva kommunala gym som orättfärdigt konkurrerar på marknaden ska rädda folkhälsan åt stockholmarna. Det blir helt lysande. Jag har två problem med kommunstyrelsens förslag i det här ärendet.

Det ena är företagandets villkor, som majoriteten uppenbarligen inte förstår. Det handlar inte om att vi kan göra någonting billigare och bättre. Det handlar om illojal konkurrens. Ett privat företag kan inte samordna personalen och låta städaren som städar badet också städa gymmet och så vidare. Där har Konkurrensverket sagt ifrån. Man får inte låta verksamheterna gå i varandra. De ska vara separata om kommunen ska driva dem. Om kommunen ska driva separata gym och göra det med lägre löner eller vad det nu är för någonting blir det en annan sak, men det är inte det som detta handlar om, utan det handlar helt enkelt om konkurrenssnedvridning.

Den andra saken som jag har problem med är folkhälsoaspekten. Elva kommunala gym ska rädda folkhälsan. Vad är det som säger att majoriteten har något slags monopol på att tala om för folk hur de ska sköta sin hälsa? Det blir lite mycket när man börja styra och säga att så här ska man göra och att de här pensionärerna ska träna här för att det är bättre för dem. Var och en kan faktiskt avgöra det själv. Satsa på ungdomarna! Satsa på skolan! Satsa på gymnastik, lek och idrott i skolan från början så att barn och ungdomar lär sig att det finns olika alternativ för att röra på sig! Men ge inte oss stockholmarna de här pekpinarna när det gäller den kommunala gymverksamheten!

Anförande nr 157

A n d e r s L i n d e l l (MP): Jag tänker komma med en pekpinne. Om alla grupper hade exakt lika lätt att få sina hälsobehov tillgodosedda hade det kanske varit som du säger. Problemet är att det inte är så. Det finns stora grupper som blir diskriminerade även på gym och andra idrottsanläggningar. Det gäller till exempel hbtq-personer och personer med funktionsnedsättning som har svårt att ta till sig idrottsverksamhet på många sätt. Du kan ju förklara om du tycker att deras problem är överdrivna eller om våra siffror inte stämmer när det gäller vilka grupper som inte kan ta del av idrotten. I så fall har vi fel, men allt vi har sett visar att det faktiskt finns grupper som hjälps väldigt mycket av att vi har en verksamhet som vi kan anpassa men som kanske inte skulle bära sig marknadsmässigt.

Sedan har jag en fråga som gäller att vi skulle slå ut privata gym. Tycker Centerpartiet att det finns ett problem med en underetablering av privata gym i samhället? Verkar det som om det är mycket svårt att starta ett gym?

Anförande nr 158

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande! Det verkar fortfarande som om man har lyssnat men inte förstått. Eller också har man kanske inte lyssnat. Jag pratar inte om att slå ut det ena eller andra. Jag pratar om konkurrenssnedvridning när man använder skattepengar för att driva verksamheter som kan och ska drivas som privata företag i egen regi. Privata företag kan driva gym som ligger i anslutning till bad. Det finns ingenting som hindrar det. Det finns ingenting som hindrar privata gym att tillgodose olika människors behov. Det finns massor av gymnastik och idrott för tant Agda och farbror Fredrik utan att de behöver gå till badets kommunala gym.

Det här missuppfattas helt och hållet. Låt oss hålla isär kommunal verksamhet, och låt oss se till att vi inte konkurrenssnedvrider marknaden.

Anförande nr 159

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag har suttit i idrottsnämnden ganska många år, och jag aldrig blivit kontaktad av privata näringsidkare inom gymverksamhet som har påtalat vilken fruktansvärt dålig verksamhet staden har när den driver gymverksamhet i anslutning till simhallar.

Det är bara nonsens att Konkurrensverket kritiserar oss. De har sagt att privata aktörer har ett syfte med sin verksamhet och kommunala ett syfte. Vi på vänstersidan tycker att det är viktigt att vi tar ansvar även för folkhälsan i den här staden. Som påpekades i föregående replik har vi ett ansvar att erbjuda de människor som inte har möjlighet att främja sin hälsa genom motion och rörelse en möjlighet att motionera i förebyggande syfte för att slippa sjukdomar och elände i framtiden.

Anförande nr 160

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Jag har förstått att det finns ideologiska skillnader, och jag har också förstått att det finns ett skäl till resultatet i den rankning som vi talade om i ett tidigare ärende där Stockholm har sjunkit ett åttiotial punkter när det gäller förtroende för stadens företagsamhet och intresse för företagande. Jag förstår det. Jag tror att majoriteten egentligen vill ha all verksamhet i kommunal regi. Det vore naturligtvis enklast att inte ha någon konkurrens på marknaden. Men det finns faktiskt ett konkurrensverk och det finns regler för vad man ska göra, och man ska hålla isär verksamheterna och inte nyttja personalen tillsammans. Man ska inte konkurrera där det finns fungerande marknader, och det finns det när det gäller gymverksamheten.

Dessutom tycker jag att det är för många pekpinnar när det gäller vad vi ska göra, hur vi ska uppträda och var vi ska träna.

Anförande nr 161

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! När jag läste motionen fick jag en känsla av déjà vu. Jag hittade faktiskt en interpellation som jag tror att vi har behandlat. Den handlar om nästan samma saker.

Men det hindrar inte att frågan kan diskuteras. Det här är främst en ideologisk fråga. Elva gym är inte avgörande för idrottsverksamheten i staden och än mindre för stadens ekonomi. Sedan förs det ju diskussioner om det går med underskott eller inte. Det är väl lite beroende av hyressättningen.

Vi sverigedemokrater vill ha ett fritt näringsliv och konkurrens mellan olika aktörer och olika entreprenörer. Sedan kan det bli så att ingen är intresserad. Det beror lite grann på var de här gymmen ligger. Då får väl staden överväga om man ska gå vidare i de gamla hjulspåren. Vi vill alltså, och det är den ideologiska biten, ha en upphandling i konkurrens.

Därför yrkar vi bifall till motionen.

Anförande nr 162

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det finns en del att snappa upp i det som har sagts. Jag vill börja med att reagera lite grann på Emilia Bjugghrens raljerande över att Moderaterna över huvud taget väcker den här motionen och säger att Moderaterna och Alliansen borde koncentrera sig på andra och viktigare saker. Vi väcker inte bara motioner i störtomvälvande frågor, utan vi väcker motioner om både smått och stort. Jag vill inte påstå att det här är den viktigaste frågan för Stockholm, men det är ändå en fråga som jag tycker är värd att diskutera i fullmäktige. Jag ser inte detta främst som ett idrottspolitiskt förslag, utan detta är framför allt en näringslivspolitisk motion. Ska kommunen äga och driva verksamheter där det finns en fungerande marknad? Nej, det ska vi inte, svarar vi i Alliansen. Därför yrkar vi också bifall till motionen.

Jag tror inte att det finns något som helst samband, vilket jag tyckte att borgarrådet antydde, mellan existensen av kommunala gym och unga tjejers idrottande. Jag vet inte var de sambanden finns. Det insinueras att de skulle finnas. Kommunala gym tillgängliggör inte motion och hälsa för fler. Däremot konkurrerar kommunala gym med privata företag som verkar på en fri och kommersiell marknad, och det är ett problem.

Mehdi Oguzsoy säger i sitt inlägg att privata gym över huvud taget inte främjar folkhälsan, utan det är bara kommunala gym som gör det. Jag tycker att det är ett rent felaktigt och näst intill upprörande påstående gentemot alla de privata gymaktörer som finns. Det vimlar av människor på de privata gymmen, och det förbättrar naturligtvis det generella hälsoläget i vår kommun.

Sedan vill jag också ifrågasätta något som miljöpartisten sade när han nämnde hbtq-gruppen och sade att det skulle vara en grupp som motionerar i mindre utsträckning än övriga. Eftersom jag själv tillhör den här så kallade gruppen vill jag säga att min erfarenhet snarare är att åtminstone homosexuella är mycket aktiva motionärer. Det finns en kultur i de här kretsarna som snarare är mycket hälsofrämjande och där det är viktigt att ha en bra hälsa. Jag kan möjligtvis se att det finns problem bland transpersoner, och det kan möjligen ha med omklädningsrum och annat att göra. Jag ifrågasätter en stigmatisering av hela hbtq-gruppen där man säger att den generellt sett skulle ha en sämre hälsa och gå mer sällan på gym. Men det är mycket möjligt att det finns rapporter som jag inte har läst.

Summa summarum: Bifall till motionen!

Anförande nr 163

M e h d i O g u z s o y (V): Jag sade faktiskt inte att de privata aktörerna inte bedriver en verksamhet som främjar hälsa. Däremot sade jag att de har ett syfte med sin verksamhet, och det är att tjäna pengar. Syftet med våra anläggningar är att främja folkhälsan. Du hävdar att det inte finns något som helst belägg för att gymanläggningar skulle främja hälsan. Jag vet inte vad du bygger ditt påstående på när du säger att det inte skulle gagna folkhälsan att kunna lyfta lite tyngder i anslutning till simhallarna.

Dessutom kan man i dag få friskvård på recept. Man kan bli hänvisad till simhallarna som också kan erbjuda en möjlighet att lyfta tyngder för att stärka sin kropp och återgå till ett arbete.

Anförande nr 164

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Jag är medveten om detta. Jag är själv en flitig motionär på gym, och jag inser absolut värdet av gymverksamheten. Men jag förstår inte varför kommunen ska äga gymmen. Det är jättebra om man kan lyfta tyngder vid simhallarna, men låt privata entreprenörer driva gymverksamheten.

Du har den vanliga fördomen mot privata företagare att det enda de är ute efter är att tjäna pengar. Det är klart att det är en viktig idé i ett företag. Tjänar man inte pengar läggs företaget ned, och människor blir arbetslösa. Men det finns också visioner och idéer bakom privata företag. Om du frågar vd:n på SATS, Friskis & Svettis eller någon annan av alla de gymaktörer som finns är jag övertygad om att de skulle kunna hålla brinnande föredrag för dig om betydelsen av folkhälsa i vårt land, och de skulle kanske vara mycket mer brinnande än hos en kommunal verksamhetschef för de här gymmen. Jag tycker att du har fel på den punkten, Mehdi.

Anförande nr 165

Anders Lindell (MP): Det är alldeles riktigt att hbtq-begreppet är ganska brett. Det var därför jag använde transpersoner i mitt första inlägg. Det är framför allt den gruppen som har värst fysisk hälsa inom hbtq-gruppen. Däremot kan vi se att bland yngre hbtq-personer i ett bredare perspektiv, även de homosexuella män som du säger kanske ändå är ganska välrepresenterade på privata gym, finns det fortfarande många som drar sig för att idrotta generellt. Det är någonting som vi behöver bemöta. Det kan vi göra på flera sätt i de kommunala anläggningarna.

Något som man ska vara öppen för är att det som är gym i dag eller gruppträning inte bara innebär att man lyfter tyngder, utan det kan vara en annan sorts idrott som kanske fungerar sämre. Lagidrotten är till exempel ganska dålig på att ta till sig homosexuella killar. Det skulle kunna vara ett komplement om man utvecklade verksamheten åt det hållet.

Anförande nr 166

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Jag tackar för det förtydligandet. Jag tycker att det var bra att du gjorde det, Anders. Jag noterar att du nämnde transpersoner i första inlägget, men sedan gick du över till hbtq-personer generellt. Jag tycker att det blir lite problem i den här debatten när man talar om hbtq. Det är ett mycket vitt begrepp. När det handlar om en del av detta, i det här fallet t:et, tycker jag att det är synd om man breddar gruppen för mycket när det handlar om en smalare grupp. Jag tycker att det snarare kan missgynna hbtq-rörelsen och hbtq-personers situation, rättigheter och allt det vi pratar om. Man stigmatiserar en hel grupp som inte behöver bli stigmatiserad. Jag tycker att det finns en risk för det nu, och därför ville jag lyfta fram det i mitt anförande.

Jag håller helt med dig om att det finns problem när det gäller gruppidrott, men just den här motionen – apropå att fullmäktiges ordförande ofta säger att vi ska prata om det ämne som det handlar om – handlar om gymverksamhet. Då tyckte jag kanske att du generaliserade lite för mycket.

Anförande nr 167

Borgarráðet B j u g g r e n (S): Det är inte riktigt så enkelt att det bara handlar om gymverksamhet, utan det handlar om gym i anslutning till kommunala bad. Om man inte har så bra förkunskaper om hur våra bad och simhallar sköts kanske det låter som om det är självklart att det finns en fungerande marknad, och det gör det inte. Kommunen driver simhallar och badanläggningar eftersom det inte finns en fungerande marknad. Det behövs kommunala medel för att man ska ha råd att ha simhallar. Det är i anslutning till dem som vi också har gym. Egentligen blir väl frågan: Kan man ens säga att dessa gym skulle finnas på den privata marknaden om de privatiseras? De har fortfarande fördelen av att ha kommunalt subventionerade simhallar vägg i vägg. Skulle inte det vara en lika stor snedvridning?

Men min främsta fråga till Erik Slottner är: Du tillhörde ändå den majoritet som till ganska nyligen styrde den här staden. Om det här är en så pass viktig fråga som ni lyfter fram ur ett näringsperspektiv, varför gjorde ni inte det här under era åtta år?

Anförande nr 168

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Tiden går. Det är inte så alldeles nyligen som vi styrde, utan nu har Socialdemokraterna styrt ganska länge. För länge tycker jag själv. Jag sysslade inte så mycket med de här frågorna. Jag var bara ersättare i fullmäktige under den förra mandatperioden. Vi gjorde säkert en massa saker på det här området som jag inte vet något om.

Men jag undrar hur mycket ni verkligen har försökt om jag ska vara helt ärlig. Om något av de här elva gymmen skulle bära sig på kommersiell grund undrar jag om ni verkligen skulle vara så snabba med att sälja. Jag tvivlar på det. Sedan kan man undra hur mycket pengar de här gymmen får kosta. Ska vi plöja ned miljoner i kommunala gym för att de inte bär sig på en kommersiell marknad tycker jag kanske att man ska säga att de här pengarna ska gå till annan verksamhet i stället, och då får man köpa kompletterande gymkort till det simhallskort som man redan har.

Anförande nr 169

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om jag var otydlig eller om jag blev medvetet misstolkad av Erik Slottner. Det finns massor av privata aktörer som Friskis & Sveltis och World Class som gör ett jättebra jobb. De främjar också folkhälsan. Det vill jag göra tydligt. Men jag är av den uppfattningen att vi har olika syften med våra verksamheter. Det har jag sagt tidigare, och det säger jag nu också.

När ni satt i majoritet drev ni igenom privatiseringen av Högdalens simhall, Erik. Den går back med minst 1 miljon per år jämfört med om den skulle ha drivits i egen regi. Jag vill inte subventionera privata aktörer med kommunala medel. Jag vill hellre satsa de pengarna på barn och ungdomar. Det är vår prioritet i alla fall.

Anförande nr 170

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu blev det lite rörigt. Emilia Bjuggren sade precis att de kommunala gymmen inte bär sig på en privat marknad. Det innebär alltså att vi måste stötta dem med kommunala pengar. Nu påstår du att vi skulle gå med förlust om vi gjorde oss av med de här kommunala verksamheterna. Då skulle vi minska våra intäkter. Hur är det egentligen? Går de elva kommunala gymmen med

plus eller minus? Ska vi ha dem kvar i kommunal ägo om de går med plus? Om de går med minus, hur mycket minus kan de gå med innan vänstersidan säger stopp och belägg nu kan vi inte driva dem längre eftersom det tar pengar från annan kommunal kärnverksamhet?

Anförande nr 171

M e h d i O g u z s o y (V): I kronor och ören kanske det är en förlust, Erik, men det är värt varenda förlustkrona som vi gör om det ger en bättre folkhälsa. Du vet kanske att inte någon av de här simhallarna bär sina egna kostnader, inte ens driftkostnaderna. Jag tror att Eriksdalsbadet bär sina driftskostnader, men i övrigt bär de inte sina kostnader. Med ert resonemang skulle man lägga ned alla för att de inte bär sina kostnader och låta marknaden styra och ställa.

Det är inte så vi resonerar. Vi tycker att det är viktigt att vi kan erbjuda stockholmarna bra motionsmöjligheter och därmed främja folkhälsan. Det är viktigare än att räkna kronor och ören i förlust.

Anförande nr 172

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande! Jag ber om ursäkt. Jag glömde att säga att vi yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

§ 27 Extra jobbstimulans (Utl. 2016:66)

Anförande nr 173

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Herr ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till motionen. Den här motionen skrev Gulan Avci och jag den 25 maj 2015, så det är ett tag sedan. Ni får ha respekt för att jag känner mig lite ringrostig i denna fråga.

Ung eller gammal, ny i Stockholm eller stockholmare av tredje generationen, för alla som försöker ta sig in på arbetsmarknaden är det oerhört viktigt att de första stegen till jobb också ger mer pengar i plånboken. Det gäller i synnerhet i dagsläget när nyanländas interaktion i det svenska samhället är den allra mest angelägna utmaningen för oss politiker. Då måste alla bidrags- och transfereringssystem anpassas och ge största möjliga incitament för människor att komma in i arbete så snabbt som möjligt. Den som får ett fotfäste på arbetsmarknaden ska inte bestraffas. Arbete måste löna sig. Integrationsutmaningen innebär också att målgruppen för försörjningsstöd kan förväntas skifta när människor lämnar etableringsprocessen och ska ta sig in i samhället.

De undersökningar som föredragande borgarråd hänvisar till, som visar att målgruppen för jobbstimulans hittills har varit ganska begränsad, ger inte nödvändigtvis en fingervisning om framtidens situation. Vi kommer att ha en grupp människor som är arbetsföra men som inte tidigare har haft något fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. För dem är det oerhört viktigt att varje steg in på arbetsmarknaden också räknas och ger resultat.

Därför tycker vi liberaler att vi måste höja ambitionerna när det gäller jobbstimulansen. Det är ett litet steg mot att se till att fler barn växer upp med föräldrar som går till ett arbete. Det är ett sätt att hjälpa människor som har varit utanför arbetsmarknaden länge att orka och våga ta de första stegen ut på arbetsmarknaden. Det är en del av det löfte som vi måste ställa ut till alla dem som strävar efter att bygga sig en framtid i vårt land, nämligen att i Sverige belönas arbete, initiativkraft och den som vill göra rätt för sig. Här kan man faktiskt skapa sig ett bättre liv.

Anförande nr 174

A l e x a n d r a M a t t s o n Å k e r s t r ö m (V): Det här förslaget om jobbstimulans bygger på antagandet att personer som har försörjningsstöd som inkomst har det därför att de tjänar på det i stället för att arbeta, vilket vi i Vänsterpartiet menar är fel. Man har inte försörjningsstöd för att man tjänar på det. Vi tror att får man ett arbete kommer man att välja det. Man behöver inte stimulera människor till annat. Jag tror också att det är nog jobbigt att söka försörjningsstöd varje månad och stå utan arbete och a-kassa. Vi tror inte att det är nödvändigt med en ytterligare stimulans.

Anförande nr 175

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige! Motionärerna vill öka den disponibla inkomsten och öka incitamenten till att jobba. Jag tycker att det är feltänkt på något vis. Remissinstanserna vittnar om att den redan införda jobbstimulansen haft väldigt liten effekt. Personligen tror jag mycket mer på de insatser som vi kan

göra med till exempel Stockholmsjobb och prova-på-studier för att rusta folk för ett självständigt liv och ett jobb.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 176

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill tacka för en motion i ett mycket angeläget ämne. Det ekonomiska biståndet är en del av samhällets yttersta skyddsnät. Det är tänkt att under en kort period ge personer som saknar andra möjligheter att tillgodose sina behov en skälig levnadsnivå. Samtidigt ser vi att en stor andel av dem som i dag får ekonomiskt bistånd får det under en längre tid. Åtgärder för att se till att man så snart som möjligt kommer vidare till egen försörjning är förstås mycket viktiga. Därför infördes jobbstimulansen av alliansregeringen 2013 i syfte att skapa de här incitamenten att komma ut i arbete.

Det finns dock några problem här. Det största problemet är att det finns så lite som tyder på att jobbstimulansen verkligen har effekt, det vill säga att fler personer kommer ut i arbete, och det är ju själva syftet. Socialstyrelsen har gjort en undersökning av detta som visar att en fjärdedel av Sveriges kommuner uppger att inte någon person har tagit del av den här jobbstimulansen. I övrigt, sett till riket, är det ca 2 procent som är arbetsföra och har stått till arbetsmarknadens förfogande som har tagit del av detta. Det finns också en administrativ börda för kommunerna att hantera den här reformen i praktiken.

Det viktigaste är att vi försöker göra saker som ger resultat för de här människorna. Det är mycket angeläget. Jag tror att det finns andra saker som är viktigare att göra. Vi har bland annat sagt att människor med ekonomiskt bistånd ska ha SL-kort i Stockholm. Det ökar människors frihet och möjlighet att söka arbete. Vi har till exempel infört Stockholmsjobb som arbetsmarknadsborgarrådet kan redogöra mer för. Det är också en mycket bra insats för att möjliggöra för människor som står långt från arbetsmarknaden att komma vidare ut i egen försörjning. Vi behöver också förstärka arbetet för att nå människor, inte minst kvinnor, som står långt från arbetsmarknaden.

Jag tycker att det är ett viktigt ämne, men det finns fler insatser som jag tror skulle tjäna den här gruppen bättre.

Anförande nr 177

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Herr ordförande! Du och jag sitter ju och tampas om de här frågorna i socialnämnden, Åsa. Vi tycker väldigt lika i många frågor. Jag tycker att man måste se den här frågan i ett helt nytt perspektiv jämfört med 2015 när vi skrev motionen. Man kan verkligen förstå dem som kommer till vårt land nu och hamnar i den knipan att de behöver få ekonomiskt bistånd. Jag tycker att det är tufft att sedan våga ta steget att prova att börja jobba lite när man har kultur, språk och kanske andra erfarenheter med sig in i vårt land samtidigt som man riskerar att förlora sitt ekonomiska bistånd. Jag tycker att vi borde stimulera detta snarare än det motsatta. Hur tänker du?

Anförande nr 178

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag uppskattar väldigt mycket att jobba med dig i socialnämnden, Isabel. Ditt ord väger en del. Det säger jag här högt inför alla. Det är klart att vi ska vrida och vända på alla stenar och fundera på hur vi kan göra så mycket som möjligt för att ge stöd och hjälp. De människor jag möter som kommer till vårt land är mycket måna om att komma ut i arbete. De vill jobba och ha sin självständighet. Jag tror att det är så både för oss som har bott länge i Sverige och för människor som kommer hit.

Jag är ändå lite skeptisk till detta med tanke på de effekter som den här politiken har haft hittills. Det är alltid värt att pröva idéer, men nu har vi också något slags bedömning av och facit på vad det här har gett för resultat hittills. Det är därför jag ställer mig lite avvaktande till detta.

Anförande nr 179

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag uppskattar också motionärernas vilja att underlätta för personer som uppbär försörjningsstöd. Men om man provar att jobba och sedan blir av med jobbet får man ju tillbaka sitt försörjningsstöd. Det finns inget motsatsförhållande här. Men om får jobb och kan klara sig själv eller i alla fall en del av sin försörjning kan man göra det. Jag håller med mina majoritetskamrater här som har pratat om att det finns andra saker som vi har prioriterat. Vi har till exempel sagt att SL-kortet måste komma tillbaka in i försörjningsstödsnormen. Det slog väldigt hårt mot många när det togs bort. Jag är glad att vi för en politik där det ska komma tillbaka.

§ 28 Tillåt ombildningar i ytterstaden (Utl. 2016:77)

Anförande nr 180

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det känns möjligen lite som om motionens rubrik inte kommer att resultera i någon större ändring av majoritetens nuvarande politiska hållning, men jag gör ett försök. Jag såg att borgarrådet Ann-Margarethe Livh kommer att komma upp i talarstolen, och vi har ju pratat om det här några gånger.

Jag vill passa på att nämna någonting om varför det kanske vore bra att tillåta ombildningar i ytterstaden. Det har funnits en tid i den här staden då vi har haft en relativt bred samlad uppfattning om att det vore bra om det fanns blandade upplåtelseformer i hela Stockholm. Det kan man åstadkomma på lite olika sätt. Antingen kan man se till att det byggs väldigt mycket av den upplåtelseform som saknas – det kan vara lite svårt för kommunen ibland att bygga bostadsrätter i vissa områden, men man kan underlätta för andra – eller också kan man försöka se till att hyresrätter i det befintliga beståndet ombildas. Det går tyvärr bara att ombilda till bostadsrättsformen. Regeringen såg ju till att stoppa möjligheten att ombilda till ägarlägenheter, eller man jobbade åtminstone för att stoppa det. Det skulle vara väldigt bra med den möjligheten att motverka segregationen. Det handlar om att försöka att se till att människor som vill bo i en viss stadsdel också kan göra det även om de vill äga sin bostad. Ett bra sätt att motverka segregationen skulle kunna vara att tillåta ombildningar.

Nu har inte intresset alltid varit jättestort, kommer Ann-Margarethe Livh säga. Hon har aldrig mött någon som har velat ombilda i till exempel Rinkeby. Jag tycker att det påminner lite om den förra debatten när vi diskuterade de kommunala gymmen här i salen. Det var en vänsterpartist som sade: Det är minsann ingen entreprenör som har hört av sig till mig och velat att de kommunala gymmen skulle sättas under konkurrens. Det kanske inte är så att man i första hand kontaktar en vänsterpartist när man ser ett sådant problem i staden. Och jag tror faktiskt inte att någon som vill ombilda en lägenhet i första hand ringer till Ann-Margarethe Livh och säger: Snälla Ann-Margarethe, skulle du kunna jobba för det? Utan jag tror att de kontaktar politiker och partier som skriver den här typen av motioner. Jag förutsätter att jag kommer att få ytterligare samtal om detta, vilket jag får ibland när jag är ute och vandrar i Rinkeby, Tensta och andra delar av ytterstaden, till exempel Skärholmen.

Jag tycker såklart att man ska yrka bifall till den här motionen. Det skulle bidra till att skapa lite mer av det jag tror att vi alla ändå vill uppnå, nämligen en blandad stad.

Anförande nr 181

Borgarrådet L i v h (V): Vi har ju haft den här debatten några gånger både i den här salen och på andra ställen. Nej, jag tror inte att de som vill omvandla direkt hänger utanför min dörr. Däremot har väldigt många som inte har velat omvandla, som har bott i hus som skulle omvandlas, känt sig otroligt överkörda och rädda. De har inte velat bli hyresgäster hos sina grannar. De har faktiskt valt att bo i allmännyttan men tvingas att bli hyresgäster i en bostadsrättsförening. Det har varit väldigt många, speciellt äldre människor, som har varit utsatta för dina konsultor som har varit där och försökt att övertala dem att ombilda fast de faktiskt varken vill eller kan. Dessa människor har hört av sig till mig, och de var väldigt många, när du styrde bostadsmarknaden, Joakim.

Anförande nr 182

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du ska ju hålla ett anförande senare och då får vi kanske höra mera. Jag skulle vilja höra vilka alternativ du har. Jag inledde med att säga att om man inte tillåter ombildning, vilket ni i Vänstern aldrig kommer att göra, undrar jag varför ni inte ser till att det byggs mer av de upplåtelseformer som saknas i vissa stadsdelar. Du har själv sett till att det nu ska byggas 170 hyresrätter i Svenska Bostäders regi i Tensta. Då kan man fråga sig varför det ska ske just i Tensta. Varför inte se till att de byggs någon annanstans där det finns färre av just den upplåtelseformen. Tensta skulle kanske var betjänt av att få in fler upplåtelseformer, för det finns faktiskt Tenstabor och andra som inte bor i Tensta i dag som skulle kunna tänka sig att göra det som skulle kunna tänka sig att skaffa sig en bostadsrätt i Tensta.

Nej, ni är emot allt, Ann-Margarethe.

Anförande nr 183

K a d i r K a s i r g a (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Inget är nytt under solen. Det jag hör från Joakim Larsson är: Sälja, sälja, sälja, ombilda, ombilda, ombilda! Sedan undrar han varför vi bygger hyresrätter i Tensta. Vi i den rödgrönrosa majoriteten ville även bygga i Ålsten, vilket ni stoppade. Ni stoppade 150 hyresrätter som stockholmarna behöver.

Vi i den rödgrönrosa majoriteten är jättestolta över vår bostadspolitik. Det handlar om allas rätt till tak över huvudet, en mindre segregerad stad och en bostadspolitik som motverkar klasskillnader. Någoting måste göras när det finns över 80 000 aktivt sökande i bostadskön. De söker aktivt efter hyresrätter. Ni moderater och Alliansen borde ha tänkt på detta. Varför stoppade ni 150 hyresrätter i Ålsten? Är ni för ett segregerat Stockholm? Vi i den rödgrönrosa majoriteten säger gång på gång att vi vill minska klyftorna. Vi vill att stockholmarna ska ha tillgång till hyresrätter. Det finns ett behov av det i Stockholms stad när Stockholms stad expanderar så ofantligt mycket.

Det visar också att vi fattade rätt beslut när vi stoppade ombildningarna. Det visar sig när vi tittar på omvärldsanalysen i efterhand och ser vad som händer i världen. Vi får flera tusen människor som söker skydd i Stockholms stad. Flera tusen människor söker sig hit till Stockholm för att arbeta, studera och bosätta sig. De har behov av hyresrätter och inte av bostadsrätter. Vår politik har visat klart och tydligt att vi är för variation. Det betyder att vi också är för bostadsrätter, men i dag behöver stockholmarna hyresrätter. Vi behöver fler hyresrätter, inte färre hyresrätter.

Anförande nr 184

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det här är intressant. För det första säger man här att vi behöver fler hyresrätter. Då kan man fråga sig varför det bara är 20 procent hyresrätter i de start-pm som ni hittills har tagit fram i år. Varför är det bara 20 procent hyresrätter i stället för, som på vår tid, 40 procent? Det är väldigt konstigt. Jag kan förstå att det kan hända, men det stämmer inte riktigt med din retorik här eller någon annanstans heller.

Det som gäller Ålsten är intressant. Du säger att vi stoppade 150 bostäder. Då kan jag bara säga att det gjorde uppenbarligen ni också eftersom det var 300 från början. Ni måste ju ha stoppat ungefär 150 av dem. Det får du gärna beskriva lite närmare.

Vi gjorde det vi sade att vi skulle göra redan när ärendet var uppe förra gången. Det gjorde inte ni, det gjorde inte Vänstern och inte heller delar av Miljöpartiet. Vi höll oss till det vi hade lovat, men det vet ni kanske inte så mycket om.

Anförande nr 185

K a d i r K a s i r g a (S): Du har lämnat in en motion, Joakim, som handlar om ombildningar. Och ombildningar handlar om allmännyttans bestånd. Vi kan säga så här: Ni har faktiskt aldrig uppnått era mål när det gäller allmännyttan. Ni har inte gjort det.

När det gäller Ålsten pratar vi hela tiden om behovet av hyresrätter, hur Stockholm expanderar, hur människor söker sig till Stockholm, hur studenter, affärsidkare och näringslivet skriker efter fler bostäder. Ni har fortfarande samma ideologiska dogmatiska linje, det vill säga att ombilda och sälja.

Stockholmarna kan lita på Moderaterna och hela högern: De vill sälja deras hyresrätter.

Anförande nr 186

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det finns en överhängande risk att vi i den här debatten kommer att slå ideologin i huvudet på varandra. Vänstern med Ann-Margarethe Livh i spetsen kommer att hävda att vi ideologiskt har reat ut allmännyttans lägenheter. Med Vänsterns retorik låter det nästan som att en hyreslägenhet som ombildats till en bostadsrätt upphör att vara bostad. Så är verkligen inte fallet.

Vår politik gjorde det möjligt för bostadsbolagen att investera i att bygga nya hyresrätter. Många av dem blir färdigbyggda under den här mandatperioden. Då är det inte så att ni i majoriteten inte är stolta över att det byggs lägenheter.

Vi på den högra sidan i salen ser en ideologisk fana resa sig på er sida. Du har tidigare lovat, Ann-Margarethe Livh, att ingen lägenhet ska ombildas under er majoritet. Jag tycker att det är lika minst ideologisk hantering av frågan som ni i majoriteten har utmålat oss när det gäller att hantera frågan. Men i dag har vi områden som helt domineras av hyresrätter. I fyra stadsdelar är mer än 90 procent hyresrätter. Här förvägrar den rödgrönrosa majoriteten, på ideologisk grund, för de här människorna rätten att ombilda sina lägenheter och själva äga sitt boende.

Denna politik kan leda till att ungdomar som är uppvuxna i en stadsdel, utbildat sig och skaffat bra jobb är hänvisade till att köpa bostad i en annan stadsdel. På det sättet skapas inte en bättre social hållbarhet i stadsdelen, utan genom den förda politiken riskerar man att utarma den sociala hållbarheten i området. Har man inte stått i bostadskön sedan man riktigt inte kunde gå och om man inte stått länge i kön kan man hälsa hem att få ett hyreskontrakt i det område som man har växt upp i.

Nej, blandade bostadsformer i våra stadsdelar är nog ändå bäst. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 187

Borgarrådet L i v h (V): Självklart är bostadspolitik ideologisk, all politik är ideologisk. Frågan är: För vem bygger vi i Stockholm? Vem ska bo i den här staden? De med stora plånböcker eller de som har mindre plånböcker?

Vi tittar på alla stockholmare. Det är därför allmännyttan är viktig. Det är en viktig ideologisk fråga att alla människor ska ha råd att bo i den här staden, oavsett om man tjänar mycket eller lite. Det är skillnaden mellan er och oss. Ni struntar i dem, och det gör inte vi.

Anförande nr 188

J o n a s N a d d e b o (C): Det låter nästan som att allmännyttans bostäder skulle vara något slags billigare möjligheter att bo. Men nyproduktionspriset i allmännyttan är inte speciellt billigt. Man behöver ha en rätt stor plånbok för att kunna bo i allmännyttans bostäder.

Absolut handlar det om ideologi när vi bedriver politik; det är precis likadant i den här diskussionen. Men jag tycker att det är synd att de människor som skulle kunna köpa sina lägenheter inte får möjlighet att göra det, utan vi ska fortsätta att ha stadsdelar där bostadsbeståndet till mer än 90 procent består av hyresrätter.

Jag tycker att vi skulle behöva skaffa oss möjligheter att göra en blandad stad i så stor utsträckning som möjligt.

Anförande nr 189

M a l i n E r i c s o n (FI): I våras hade vi uppe ett ärende i kommunfullmäktige där Moderaternas agerande fick mig att undra hur Moderaterna tänker sig att syftet med allmänna bostadsbolag är. Då ställde jag frågan till Joakim Larsson om Moderaterna ser allmännyttan som något slags kommunalt byggföretag, att vi bygger, säljer av, bygger mer och säljer av. Jag fick inget svar. Joakim kanske inte uppfattade frågan.

Jag ställer frågan igen: Tänker sig borgarrådet Larsson och Moderaterna att Stockholms bostadsbolag ska fungera som kommunala byggföretag? Vi är öppna för sådana bolag, men då ska det vara sådana med den uttryckliga uppgiften bygga för försäljning. De allmännyttiga bostadsbolagen ska ägna sig åt sin kärnverksamhet, lägga lägenheterna till sitt bestånd och hyra ut.

Ett stort problem är, som Ann-Margarethe Livh sade, när det gäller att sälja ut lägenheterna att de som inte kan eller inte vill köpa sina lägenheter antingen måste göra det ändå eller tvingas flytta. Det är inte så mycket valfrihet där, vilket man tycker verkligen borde oroa oppositionen.

Hyresrätten ska inte vara ett första steg in på vägen på marknaden för bostadsrätter. Det är en upplåtelseform i sitt eget värde. För många är det den enda möjlighet som återstår i deras ekonomiska situation. För andra är det ett eftertraktat alternativ. Alla känner inte ägandets romantik på samma sätt som Moderaterna.

Jag håller med borgarrådet Larsson om att det måste finnas olika sorters upplåtelseformer i hela staden. Men det ska inte ordnas genom att bostadsbolagen i utbyte säljer ut till de boende som har ekonomiska möjligheter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 190

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Nej, vi ska absolut inte på något sätt bidra, vad som än händer, till att ha ett kommunalt byggbolag. Det lovar jag dig. Jag kan säga att ägandets romantik, som du talar om, lägger jag mig inte i, men det är det ni gör.

Vad jag menar är att de som vill äga tvingas i dag i praktiken att flytta från vissa stadsdelar, och det ser jag som ett problem. Jag träffar människor i Rinkeby, i Tensta, i Husby. I Husby finns det 101 exakt likadana hus där alla är hyresrätter, ägda av ett enda bolag dessutom. Jag ser inte att de ser någon öppning i den politik som nu förs. De får endast en möjlighet om de vill äga sin bostad, och det är att lämna stadsdelen. Det tycker jag inte är bra. Det enda jag begär att vi ska försöka se till att de som vill ombilda ska få den möjligheten och i lagstiftningen se till att man inte kan göra det med någon form av enkel majoritet, eller vad de nu är ni påstår.

Anförande nr 191

M a l i n E r i c s o n (FI): Ja, jag tycker att det är bra med blandade upplåtelseformer, men vi ser att problemet är större med den segregering som finns i villaområdena. Där skulle vi kunna bygga hyresrätter om vi får majoritet för det.

Anförande nr 192

Borgarrådet L i v h (V): Fru ordförande! Joakim har en underbar dubbelmoral. Här står han och gnäller över att vi bygger några hyresrätter i Tensta. Hur många bostadsrätter byggde du, Joakim, när du styrde i Rinkeby? Hela Rinkeby Allé markanvisade ni till Svenska Bostäder för att bygga kommunala bostäder, det kommunala bolaget. Ett helt kvarter ned mot Bromsten har blivit SHIS-bostäder. Är det din uppfattning om en blandad stadsdel?

Ursäkta mig, men varför byggde du då inte en enda bostadsrätt i Rinkeby? Det gjorde du faktiskt inte. Det skulle du naturligtvis ha gjort om du ville ha dessa fantastiska blandade stadsdelar som du hela tiden pratar om.

Ja, vi vill bygga hyresrätter, och vi vill bygga i allmännyttan. Allmännyttan behövs i Stockholm, och det behövs en stor allmännytta i Stockholm. Jag kan förklara varför. Det är därför att för allmännyttiga bolag, våra bolag, har vi sänkt inkomstkraven. Våra lägenheter, våra bostäder är öppna för alla stockholmare, medan de privata bolagen faktiskt kräver tre gånger hyran eller mer. Det utestänger människor. Det bidrar till en segregerad stad.

Därför behöver vi allmännyttan, och därför kommer vi att bygga så mycket allmännytta som vi bara kan. Det innebär inte, som du säger, Joakim, att vi utestänger de privata. När vi säger 40 000 lägenheter fram till 2020, 10 000 allmännyttan, 30 000 privata, är det inte att missgynna de privata byggarna.

Anförande nr 193

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är nog bäst att revidera den där siffran, Ann-Margarethe Livh, 40 000 bostäder till 2020. Det finns absolut ingenting som pekar på att ni kommer att klara det. Med tanke på det bolag där du själv är ordförande och resultaten där ser det väldigt mörkt ut även för de kommunala bolagen. Men det kan vi spara.

Du frågade mig om Rinkebystråket. Jag är faktiskt ganska fascinerad över din retorik där. Det som nu sker med Rinkebystråket och även kring Rinkeby Allé är att de kommunala bolagen kan ta ett stadsutvecklingsperspektiv. Det är jättebra att det kan göra det med sina ekonomiska muskler, som de har fått genom att de hade ekonomi och muskler från ombildningarna. Det gör att stadsdelen nu för första gången är intressant för dem som vill bygga bostadsrätter. Det värsta är att det kommer nog att bli du som får inviga de här bostadsrätterna, hur glad du nu blir. Det beror på att vi använde bolagen på rätt sätt.

Anförande nr 194

Borgarrådet L i v h (V): Ursäkta mig, men det finns inte en enda bostadsrätt eller över huvud taget en enda bostad planerad på Rinkebystråket. Det jag frågade dig om var varför du inte byggde bostadsrätter utan byggde kommunala lägenheter både på Rinkeby Allé och i ett stort kvarter som blev SHIS-lägenheter. Samtidigt pratar du varmt för en blandad bebyggelse. Det menar jag är dubbelmoral, Joakim.

Anförande nr 195

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det har väl inte funnits någon fråga i Stockholms kommunfullmäktige de senaste åren som rymt så många olika uppfattningar som denna. Många av dem är sprungna ur amsagor och ur rykten och pådyvlade påståenden, och den objektiva informationen har egentligen inte fått det stora utrymme som den borde ha fått.

Ombildning av bostadsrätter i ytterstaden betyder att vi erbjuder hyresgästerna i de kommunägda bostadsbolagen att ta över och bilda en förening, ett kooperativt ägande av sina bostäder och sköta fastigheten framgent, ingenting annat. Det är så att förorterna längst ut i Stockholm domineras av kommunalt ägda hyreslägenheter. Från Liberalerna vill vi ha blandade upplåtelseformer, blandat boende, blandade människor, och vi vill gärna se att de som vill göra en så kallad bostadskarriär i områden där de trivs ska kunna göra det.

Den här frågan debatterade jag för många år sedan med Annika Billström i Radio Stockholm. Då frågade Annika: Hur ska vi göra för att få områden i ytterstaden mer blandade? Ja, då får ni väl bygga bostadsrätter. Det är bra att ni gör det nu. Ni bygger 80 procent bostadsrätter och 20 procent hyresrätter. Det är sanningen. Det är bara synd att man inte bygger så många bostadsrätter i ytterstaden. Det beror också i sin tur på att det är dyrt att köpa nya bostadsrätter.

Om man vill ha blandat boende och en valfrihet för alla stockholmare ska man öka utbudet av bostadsrätter i ytterstaden. Under min tid som ordförande i Stockholmshem gjorde vi det, och vi lyckades genomföra några ombildningar i Skärholmen. Det har fungerat väldigt väl. Även i Rågsved gjorde vi det. Jag tror att det är ett bra sätt att gå till väga att erbjuda människor det.

Jag tycker att det är ett stort bekymmer att det är en sådan ideologisk skillnad här och att ni i den rödgrönrosa majoriteten inte vill att människor ska kunna välja i större utsträckning, utan ni vill styra dem och helst styra även andra än de kommunala bostadsbolagen.

Bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 196

K a d i r K a s i r g a (S): Hej, Björn! Du vet att vi från den rödgrönrosa majoriteten är för blandade upplåtelseformer. Vi är för variation. Vi vill också ha bostadsrätter i ytterstaden. Vi vill också ha hyresrätter i de stadsdelar där det är färre hyresrätter än bostadsrätter. Där skiljer sig ambitionerna av rent ideologiska och dogmatiska skäl. Det vill jag att ni förklarar för stockholmarna.

I min stadsdel, i Hässelby-Vällingby, fanns det en gång ett kommunalt boende som Stockholmshem ägde, i Smedshagen, med flera hundra lägenheter. Där erbjöd ni människorna att de skulle få köpa loss hyresrätterna. Men det ni glömde är att de som bor i de här hyreslägenheterna har 180 000 kronor i årsinkomst i dag. Hur skulle de kunna göra bostadskarriär?

Anförande nr 197

B j ö r n L j u n g (L): Jag tycker att Kadir Kasirgas fråga är helt befogad. Det kräver ett historiskt svar, men mycket kort: Sverige valde hyresrätten medan Norge och Finland, framför allt Norge, valde äganderätt när det gäller bostäder för dem som vi efter andra världskriget kallade för arbetare. Vi har valt hyresrätt.

Jag håller fullkomligt med dig, Kadir, om att om man har en årsinkomst på 180 000 kronor är det svårt att i dag köpa en bostadsrätt, men det var fullt möjligt att göra det för tio år sedan. Vi ska erbjuda den möjligheten för dem som vill, vi ska inte tvinga någon att köpa.

Sedan vill jag bara säga varför vi har sagt nej till boende i Ålsten, till hyreslägenheterna. Vi har varit överens under många år om att vi skulle bygga på vissa platser och inte på andra. Vi har bara hållit våra löften som är åtta år gamla. Så enkelt är det – vi håller löfena.

Anförande nr 198

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Jag blev jätteförvånad när jag läste ärendet och hörde på debatten. Här har Joakim Larsson lagt en jättebra motion. Det är klart att vi ska bifalla den. Det är väl jättebra att vi har blandade boendeformer i både ytterstaden och innerstaden. Jag är väldigt förvånad över det jag hör.

Jag yrkar bifall till motionen. Jag kan redan nu berätta att jag kommer att begära votering. Det gäller generellt att jag framöver kommer att lite oftare begära votering, för nu börjar det snart bli valrörelse, och vi behöver få på pränt vad de olika partierna tycker. Jag ska inte på något sätt missbruka det, men här kommer jag att begära votering.

Bifall till motionärens förslag till beslut!

Anförande nr 199

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det har försvunnit 30 000 billiga hyresrätter från bostadsmarknaden i Stockholms stad. De har nämligen sålts och gjorts om till bostadsrätter. Om jag ska vara riktigt ärlig ser jag på det så att det även har skett en väldig förmögenhetsöverföring. Jag missunnar inte dem som har fått den förmögenheten och de pengarna, men jag missunnar inte heller stockholmarna billiga hyresrätter. De hyresrätter som såldes var förhållandevis billiga hyresrätter, som vi hade behövt i dag. De vi bygger i dag kostar mer pengar.

De som vi sålde tillhörde alla medborgare i den här staden, men det var bara några som fick köpa. Så ser det ut. Så ser jag på det.

Det är också så att vi socialdemokrater alltid har velat ha blandad bebyggelse ända sedan Vällingby byggdes. Det är så vi vill ha det. Oavsett fördelningen i dag, som ser sned ut, är det så att vi behöver fler hyresrätter, inte färre. Vi kan inte ombilda hyresrätter. Vi behöver fler hyresrätter, och vi löser detta genom att bygga bostadsrätter! Det vet jag, för jag sitter i exploateringsnämnden. Varenda gång vi markanvisar tittar vi på hur fördelningen ser ut på olika områden, och vi bygger även nya bostadsrätter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 200

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det verkar vara lätt att prata om den blandade staden, men när den ska realiseras är det desto svårare. Vi är väldigt många som talar om den blandade staden, och i princip alla urbanforskare pratar om vikten av den blandade staden för att skapa attraktiva boendemiljöer och för att skapa trygga boendemiljöer. I den blandade staden ingår också blandade upplåtelseformer.

Men så ser det inte ut i alla stadsdelar i dag. Det finns vissa delar, som vi har skrivit i vår reservation, fyra stadsdelar, där över 90 procent är hyresrätter. En femtedel av våra stadsdelar har över 70 procent hyresrätter. Därför vill vi att man i dessa stadsdelar ska kunna få ombilda till bostadsrätt.

Man ska inte behöva flytta från sin stadsdel om man vill äga sitt boende. Det ska vara möjligt att äga sitt boende i hela Stockholm. Detta är någonting som nämns som ett problem i stadsbyggnadsseminarier och olika stadsbyggnadsdebatter. Det är väldigt många som säger att det är ett problem att när människor i exempelvis Rinkeby får högre inkomster händer det väldigt ofta att de flyttar till exempel till Hässelby-Vällingby till ett radhusområde. Det är inte bra att när inkomsterna stiger, när den disponibla inkomsten i hushållet stiger, väljer hushållet att flytta och byta stadsdel. Det är inte bra att det är så.

Beträffande den debatt som Joakim Larsson och Ann-Margarethe Livh hade angående nybyggnation i Rinkeby har investeringsviljan hos privata fastighetsägare varit ganska liten gällande Järvafältet. Det har ansetts vara en ganska stor risk att bygga bostadsrätter på Järvafältet när man kan bygga bostadsrätter i affärsmässigt betydligt säkrare områden. Därför var det svårt att få privata byggherrar att satsa på Järvafältet.

Vad gäller Rinkebyterrassen har vi fått dit Byggvesta som i vanliga fall bygger hyresrätter. Men vi fick dem att göra halva beståndet med bostadsrätter. Nu blir det hälften bostadsrätter och hälften hyresrätter av det som Byggvesta bygger på Rinkebyterrassen. Det satt hårt inne, men vi fick dem till att göra detta. Förhoppningsvis kan det ge följeffekter. Om det här blir lyckat, vilket jag hoppas och tror, så kanske också investeringsviljan hos privata fastighetsägare och byggherrar kommer att öka framöver i Järva och att det kommer att kunna byggas fler bostadsrätter så att det inte bara ska vara allmännyttan som bygger Stockholmshus. Vi behöver fler bostadsrätter också i Järva.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 201

Borgarrådet L i v h (V): Vi har aldrig motsatt oss, tvärtom, att man bygger bostadsrätter också i ytterstaden. Vi vill ha det. Låt oss titta på våra programutvecklingsområden Skärholmen och Farsta. Där är det 50-50 vi vill ha, bostadsrätter och hyresrätter. Där är vi inte osams. Det som vi inte är överens om är när ni vill ombilda, att rycka bort hyresrätter från utbudet i Stockholm i en tid när 70 000 – 80 000 står i bostadskön och kräver och söker hyresrätter, framför allt hyresrätter med låga hyror. Det är inte rätt läge att rycka undan hyresrätter från bostadsmarknaden.

När vi bygger i ytterstaden ska vi självklart bygga blandat – det är vi helt överens om. Men det som jag tycker är ett problem är att många människor med låga inkomster har ingen valfrihet. De kan inte flytta till Djurgårdsstaden. Det går inte. Det är den stora bristen på valfrihet. Du måste ha en tjock plånbok för att kunna välja en bostad i Stockholm.

Anförande nr 202

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Den plånboken behöver bli ännu större nu när ni ska höja tomträttsavgälderna. Så fick jag in det också; jag kunde inte låta bli.

Det är jättebra att bygga blandat i Skärholmen och Farsta. Vi är helt överens om det, och vi får hoppas att så blir utfallet också. Men hur mycket har ni försökt att få in bostadsrätter på Järva?

Ann-Margarethe Livh skäller ut Joakim Larsson och säger att vi i Alliansen inte gjort något i Rinkeby under våra mandatperioder. Men vi såg till att de blir 150 – 170 bostadsrätter i Rinkebyterrassen. De är inte färdigställda än, men det är ändå ett tillskott av bostadsrätter. Hur mycket har ni markanvisat under de här två åren? Vi har sett några markanvisningar för hyresrätter för Stockholmshus på Järva, men vi har inte sett några markanvisningar för bostadsrätter.

Fortfarande är det lite tomt prat, Ann-Margarethe. Vi har sett för lite av det ni pratar om. Återigen: För att få en bättre balans ska också möjligheten finnas att ombilda i de stadsdelar där hyresrätten fortfarande är dominerande. Så tycker vi.

Anförande nr 203

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber Ann-Margarethe Livh trycka in sig så att hon kan komma upp i talarstolen, för nu kommer hon att vilja replikera.

Jag tror inte att Ann-Margarethe Livh far med osanning med flit, men faktum är att hon stod här någon minut sedan och påstod att hon aldrig har varit emot det här med Rinkebyterrassen. Men det är bara att titta på vad ni har sagt. Ni har varit emot Rinkebystråket. Ni har varit emot Rinkebyterrassen, som för övrigt inte ligger på stråket men i slutet av stråket på en överdäckning som kallas Rinkebyterrassen. Den fanns inte för några år sedan, men vi såg till att den byggdes. Där byggs det en hel del bostadsrätter, och ni röstade nej i stadsbyggnadsnämnden till detta när vi skulle godkänna detaljplanen. Du har uppenbarligen glömt det, Ann-Margarethe, eller står du här och far med osanning. Det vill jag inte anklaga dig för, utan du har glömt det, och jag vill påminna dig.

Ni har varit emot detta. Det var då ni skulle säga ja till bostadsrätter i Rinkeby. Då säger ni nej till bostadsrätter i ytterstaden. Varför det? Varför vill ni bara bygga hyresrätter överallt när det vid det tillfället fanns någon aktör som ville in och bygga bostadsrätter?

Ni pratar om de tjocka plånböckerna. Jag försökte i en debatt nyligen förklara för Ann-Margarethe Livh att de Stockholmshus som nu planeras i Tensta kommer per kvadratmeter, om man tittar på hyran, ligga högre i månadskostnad i praktiken än vad en bostadsrätt i området kommer att kosta per månad. Det innebär alltså att man ännu mer cementerar utanförskapet genom att se till att de absolut billigaste hyresrätterna, som Ann-Margarethe Livh lyckas skaka fram under mandatperioden fastän de inte kommer att vara färdigbyggda under mandatperioden, kommer att bli dyrare i månaden än om man skulle köpa en bostadsrätt i området, räknat i månadskostnader.

Det hela fallerar. Hela er politik för att minska segregationen fallerar, och det blir pinsamt när vi talar om ytterstaden. Se till att människor som får möjlighet att äga sin bostad. Det är inte svårare än så. Jag vet att det finns enstaka bland er – kanske inte inom Vänsterpartiet – som genom åren har sagt: Vi borde väl. Men det sitter så djupt inne. Ni är så rädda för att människor ska få möjlighet att äga sitt boende.

Faktum är att det är pengar om bolagen fick in genom ombildningar som har skapat möjligheten till den kraftfulla stadsutveckling som vi nu ser i Rinkeby. De lägenheterna ska invigas av dig, som har varit emot detta under hela resan, på fredag kl. 14.00. Jag ska stå där och ta emot hyllningarna, jag lovar!

Anförande nr 204

Borgarrådet L i v h (V): Den här debatten är en never ending story. Jag tror att vi kommer att plåga den här församlingen med de här debatterna hela mandatperioden.

Vi har aldrig varit emot att bygga bostadsrätter i Rinkeby. Det vi sade var att stadsplaneringen på den här terrassen var jättedålig. Vi ville överdäcka hela E18, och vi ville ha bostäder efter hela E18. Vi hade kunnat bygga många fler bostäder än vad som görs nu, och vi hade kunnat bygga både hyresrätter och bostadsrätter.

Du ser ju, Joakim, de förslag och program vi har. I Skärholmen och Farsta och på andra ställen i ytterstaden bygger vi blandat. Men vad gjorde du? Du hade en massa konsulter som sprang runt och försökte övertala folk att köpa sina lägenheter, vilket de inte ville. De där konsulterna kostade oss 20–30 miljoner i skattepengar. Det är inte en vettig politik. En vettig politik är att bygga blandat, inte att försöka tvinga folk att köpa sina lägenheter när de inte vill.

Anförande nr 205

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är onekligen lustigt att ett parti som har medverkat till att det hittills i start-pm i stadsbyggnadsnämnden har varit 20 procent hyresrätter i stället för som tidigare 40 procent slår sig för bröstet på grund av utvecklingen.

Nåväl! Jag kan bara konstatera en enda sak, och det är att inget av det som Vänsterpartiet håller på att driva i den här staden, att man ska ha en lång tunnel på det ena stället och en överdäckning på det andra, är möjligt med er politik. Inget av det är möjligt om man inte har pengar till det. Pengar kan man få in i den här stadens kassa genom att se till att man också vågar sälja någonting, men ni vägrar. Ni har förvägrat hyresgäster att köpa sina hyresrätter. Ni har förvägrat andra aktörer att komma in på marknaden. Det som ni vill göra i stället är att låna ännu mer. Och ska ni börja överdäcka, Ann-Margarethe Livh, då kommer det inte att räcka med 1 miljard i månaden. Ni måste ta 2 eller 3 miljarder i månaden. Det är helt oväsentligt för Vänsterpartiet hur mycket den här staden ska belånas, och det kommer att kosta hyresgäster och stockholmarna enorma summor framöver.

Anförande nr 206

K a d i r K a s i r g a (S): Jag har en fråga till dig, Joakim. Du vet att vi är för blandade bostäder. Det ska vara variation i Stockholms stad. Det ska vara öppet för alla. De som saknar tjocka plånböcker och inte har råd att köpa bostadsrätt ska kunna bo i hyreslägenhet. Du nämnde själv att nyproducerade lägenheter brukar vara mycket dyrare och att folk kanske inte har råd att flytta in. Då vill jag fråga dig: Varför vill du i så fall fortfarande ombilda de befintliga allmännyttiga hyresrätterna och beröva stockholmarna de billiga hyreslägenheterna?

Anförande nr 207

Borgarrådet L a r s s o n (M): Men snälla någon! Läs motionen! Där står det precis varför. Det handlar om att människor bor segregat i delar av ytterstaden. Det här är möjligheten för dem att äga sin bostad fast de vill bo kvar. Det du säger är att de ska flytta från Rinkeby om de vill äga sin bostad. Flytta från Rinkeby! Det är det du säger. Jag tycker att det är ganska onödigt. Det finns människor som vill bo i områden som de inte har möjlighet att bo i om de vill äga.

Ni tror att kommunala bolag är experter på att bygga billigt. Jag vet inte vad ni har för syn på de kommunala bolagen och hur det fungerar med upphandlingar. Det är väldigt svårt för de kommunala bolagen att bygga billigt. Det finns massor med privata aktörer som säkert dagligen skulle komma upp till dig om du ville och berätta hur man bygger billigt och också ser till att man bygger både bostadsrätter och hyresrätter. Man slipper LOU, som vi inte kan komma undan. Kommunala bolag kommer alltid att bygga dyrare än de privata. Sorry!

Anförande nr 208

Borgarrådet B j u g g r e n (S): När man sitter och lyssnar på den här debatten kan man inte låta bli att bli provocerad. Ett Stockholm för alla förutsätter i grunden ett Stockholm som håller samman. När man då hör Joakim Larsson uppe i talarstolen säga att det inte är svårare än så att sälja lägenheter, eller hur han nu uttryckte det, känner man att det väl var just det som var problemet. Det var inte svårare än så. Det var lätt att sälja ut stora delar av allmännyttan i stora delar av innerstaden och närförorterna. Men när det är sålt är det sålt, och det finns inte överdrivet mycket plats att bygga nytt.

I samma veva som vi har sett de här 69 000 allmännyttiga lägenheterna ombildas har vi också sett konsekvensen av den förda politiken. Jag är inte säker på om Moderaterna oroas av bilden av den dopade bostadsmarknad som vi har fått och som delvis är en effekt av den förda politiken. Framför allt har vi fått en brutal segregation i Stockholm. Gröndal, där jag bodde tidigare en sväng, är ett av de områden i Stockholm som gentrifierats allra snabbast de senaste decennierna. Det är klart att ombildningen av allmännyttan har en stor del i den snabba gentrifiering som har skett och som har tryckt ut människor från det området och sett till att det blivit ett alltmer homogent område.

Tittar man på inkomstklyftorna i Stockholm är det tydligt. I innerstaden har det de senaste två decennierna ökat med ungefär 64 procent och i Skärholmen med 1 procent. Det är klart att det faktum att allt fler människor som inte har kapital har tvingats ut från innerstaden har att göra med de här ombildningarna.

Nu handlar debatten om huruvida man ska ombilda i ytterstaden, inte i innerstaden, för det finns ju inte så mycket kvar att ombilda där. Men jag tror att de flesta av oss som är rationella förstår att diskussionen inte handlar om huruvida några hushåll i Rinkeby ska ombilda eller inte. Där lade den moderata majoriteten mycket energi på att försöka få människor att ombilda, men med väldigt dålig framgång. Nej, det som det handlar om är ju nästa steg. Vi har sett ombildningarna i innerstaden och närförorterna. Vilken är nästa förort som ska gentrifieras, som människor ska tryckas ut från och där vi ska se att segregationen fortsätter att öka? Det är det den här diskussionen egentligen handlar om, och det är därför vi säger nej. Vi vill inte se ett mer segregerat Stockholm. Vi vill se ett Stockholm som håller samman och ett Stockholm för alla.

Anförande nr 209

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, Emilia Bjuggren, det handlar om att Socialdemokraterna i Stockholms stad står långt från sina socialdemokratiska vänner i resten av landet och framför allt resten av länet, där man både säljer till andra aktörer och bolag och ser till att ombilda i den mån hyresgästerna vill. Det enkla skälet är att det ger bolagen ekonomiska muskler att utvecklas. Det ni gör nu är inte bara att ni dränerar staden på den ekonomi som skapar möjligheter för stadsutvecklingen och de investeringar som staden behöver. Ni ser dessutom till att alla investeringar som behöver göras när man bygger och ser till att infrastrukturen fungerar finansieras med lånade pengar. Vi kanske står här om låt oss säga tio år med drygt 100 miljarder i skuld. Vi får hoppas att ni inte styr så länge. Det blir 70 miljarder när den här mandatperioden är slut. Det ska betalas någon gång, Emilia Bjuggren, och det är du som får ansvara för att det löser sig.

Anförande nr 210

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Kan jag ta det som ett löfte, Joakim Larsson, att det blir mitt ansvar?

Jag är helt övertygad om att den stora skillnaden mellan den situation som vi har och den situation som många av mina kollegor i till exempel kranskommunerna har är att de inte har haft åtta år av realisationer av den gemensamma allmännyttan. Det är dessa realisationer som gjort att vi har ett läge där vi absolut har ganska mycket pengar i staden. Men det här gör också att de andra kommunerna har en helt annan verklighet att utgå från. Vi har haft en majoritet som sålt i perioder, så att vi till slut har tappat 69 000 lägenheter i allmännyttan i vår stad, vilket har bidragit till en brutal segregation som minskar människors livsmöjligheter. Det här vill vi ändra på. Vi vill se till att vi bygger en stad som håller ihop.

Anförande nr 211

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Man får i alla fall motion i den här debatten. Men nu ska jag inte vara rolig mer.

Vi har debatterat ombildningar i ytterstaden. Det är viktigt, men jag tycker ändå att det har visat på att vi inte har kommit någonstans när det gäller den rådande majoriteten. Vi har en socialdemokrati som fortfarande står till vänster om väldigt många av kollegorna runt om i det här länet. Jag tycker att det är tragiskt, för det finns väldigt många fördelar med att tillåta ombildning i de delar av staden som domineras av hyresrätter.

En sak som inte ens har diskuterats här handlar om bolagens muskler att klara av renoveringar i miljonprogram. Det är förvånande att man inte är mer intresserad av att hålla uppe den nivå på renoveringstakten som vi fick till stånd i Järvaområdet. 2 500 lägenheter renoverades. 80 procent kunde flytta tillbaka. Det var unika siffror för Stockholms stad, och de var möjliga tack vare att vi hade ekonomiska muskler. Det vi ser nu i bolagen är att man får dra ned takten på renoveringarna för att man ska klara av de bostadspolitiska målen. Man ska i stället ägna sig åt nyproduktion, och hela marknaden vill bygga. Vi har massor. Vi har 100 aktörer i Stockholm som vill bygga hyresrätter och bostadsrätter runt om i den här staden. Men man ser inte till att man gör sin läxa; man renoverar inte i den takt som vi kom upp i. I stället satsar man på de kommunala före de andra.

Allt detta hör ihop. Jag tycker att det är tragiskt. Jag förstod att ni inte ska ändra er och bifalla den här motionen, men jag tycker att ni ska ta till er det som socialdemokraterna i Luleå skrev när man började ifrågasätta sitt eget bolag. Jag har läst på sossarnas hemsida att tillväxt av nya bostäder är möjligt ”på ett sätt som bostadsbolaget Lulebo aldrig fixade. Kommunen förblir en stor bostadsaktör men friskare vindar blåser in i den lokala marknaden.” Det är jätteroligt att titta runt på sossarnas hemsidor, för det visar sig att där finns frön av ekonomisk kunskap om hur man ska hantera situationen när bolagen till exempel inte klarar av att renovera.

Men i den här staden är det helt hopplöst. Här ska det inte ombildas någonting. Här ska man inte se till att man får ekonomiska muskler i bolagen. I stället ska man låna, låna, låna, vilket vi får säga i den här talarstolen gång efter annan. Det kommer att bli dyrt för stockholmarna, och det, Emilia Bjuggren, kommer vi naturligtvis att berätta

för väljarna ända fram till valdagen, så att man kan se till att det blir ett annat styre i den här staden. Det behövs, för det här har ingen råd med.

Anförande nr 212

M e h d i O g u z s o y (V): Joakim Larsson! Du verkar vara bekymrad över att bolagens ekonomi har blivit mycket sämre på grund av att man inte ombildar. Du refererar till socialdemokratiska styren i andra kommuner, som säljer allmännyttan till privata ombildare. Men samtidigt som ni reade ut de mest attraktiva lägenheterna i den här staden valde dina kamrater i Uppsala en annan väg. De sade: Ska ni köpa ska ni köpa till marknadspris! Det gjorde att de kommunala bostadsbolagen i Uppsala till skillnad från er inte sålde sitt bestånd till reapris. Ni skänkte mer eller mindre bort lägenheterna. Låt mig bara nämna ombildningarna här på Norr Mälarstrand! En lägenhet köptes för 3 ½ milje. Två månader senare var utgångspriset 9,5 miljoner. Förklara för mig vilken ekonomisk ansvarsfullhet du har!

Anförande nr 213

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu fick du igång debatten på slutet! I Uppsala, säger du, använde de en annan modell för att sälja bostadsrätter. De räknade på priset på ett annat sätt. Ja, och det gjorde att de heller inte sålde en enda bostad. Det var det som var själva problemet. När man väljer marknaden, som du säger, vänder man sig till alla. Då blåser man ut huset så att det är tomt. Sedan öppnar man dörrarna och säger ”kom och köp” till marknaden.

Du behöver inte stå och le mot mig, för det här är den gängse metod man använder på bostadsmarknaden. När man säljer och ombildar till bostadsrätter är det bostadsrättsföreningen som köper huset. Det är de som bor i huset som är marknaden, och därför är det en annan prissättning. Tror du att privata hyresvärdar som använder den här modellen tycker att de har skänkt bort sitt hus till hyresgästerna som har ombildat? Nej, det tycker de inte, för det här är den modell som man använder sig av. Det är inget konstigt. Det är den vi har använt oss av, och det skulle vi säkert behöva göra även i fortsättningen.

§ 29 Utveckling av statens fastigheter (Utl. 2016:78)

Anförande nr 214

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Hej, Joakim Larsson heter jag. Nu ska vi byta spår. Vi ska dra oss till 1200-talet, när gråmunkarna... Nej, vi ska inte prata om Riddarholmen på det sättet. Jag ska berätta om en plats i Stockholm som har skapat väldigt mycket engagemang genom åren. Vi har haft boende på den här ön, det vill säga Riddarholmen, i omgångar. Det var inte bara gråmunkar och kungligheter och så där. Vi har haft ordenssällskap. Vi har Wrangelska palatset och adelspalatsen. Det har varit riksdag där. Det är en fantastisk ö. Men det blev en ämbetsholme av det hela på slutet, kan man säga, med väldigt lite bostäder. Det fanns en boende fram till 2010. Det måste ha varit väldigt ensamt, faktiskt.

Det har skapats väldigt mycket engagemang kring Riddarholmen. Genom åren har det faktiskt, när man tittar tillbaka, diskuterats minst tre stora bad. Wrangelska palatset hade ett bad, och vi har haft olika badanläggningar på förslag. Raoul Wallenberg, som var arkitekt i botten, var mycket ung när han 1935 ritade ett friluftsbad för platsen. Det skapade naturligtvis ett ramaskri att m a n skulle ha något så hemskt som ett friluftsbad där. Men det har funnits mycket engagemang kring detta. På olika sätt har man föreslagit att Riddarholmen skulle kunna bli något annat än en plats dit folk bara går av misstag, att det också skulle kunna bli en mötesplats. På det sättet behövs boende.

Möjligheten att staten skulle kunna omvandla ett antal av de ämbetshus som finns där har nu uppmärksamats, inte bara av mig, utan av flera, och förhoppningsvis skulle man från stadens sida ändå kunna signalera att det här vore väldigt positivt, så att Statens fastighetsverk kunde börja med det arbetet.

I dag är Riddarholmen mer levande än på länge genom att Centerpartiet har drivit frågan om food trucks tillsammans med oss övriga i Alliansen. I dag finns det food trucks där på luncherna, men det räcker liksom inte. Det måste hända mer på Riddarholmen. Jag tror att boende skulle vara fantastiskt bra. Antagligen skulle flera hundra bostäder vara möjliga om Statens fastighetsverk fick i uppdrag att börja omvandla dessa till bostäder, för att använda ett bra uttryck. Och kanske Socialdemokraternas hjärta vänder sig till den här motionen när de tänker på att Hjalmar Branting ändå startade alltihop i det där riksdagshuset, som man skulle kunna göra bostäder av. Tänk lite så, så kanske ni blir positiva! Bifall gärna motionen!

Anförande nr 215

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Joakim Larsson! Jag antar att det var ett tag sedan den här motionen väcktes. Det känns som att du redan har blivit bönhörd, för i regeringens 22-punktsprogram, som presenterades i juni, säger den första punkten bland annat att man ska utse en statlig förhandlingsperson som ska få i uppdrag att se över om det finns olika fastigheter i det statliga fastighetsbeståndet som skulle kunna ses över för avyttring för att kunna bli bostäder framöver. Det här är alltså någonting som förhoppningsvis är på gång.

Det ska sägas att det är extra svårt att göra om gamla kontorsfastigheter till bostäder, eftersom det i de fallen är svårare att få till genomgående lägenheter med en tyst sida. Det är de gamla trafikbullenreglerna som innebär besvär här. Men med det här 22-

punktsprogrammet har nu Boverket fått i uppdrag att titta på hur mer tillåtande trafikbulerregler skulle kunna förbättra möjligheterna ytterligare.

Mitt tips till Joakim Larsson är att kontakta kollegorna i riksdagen och säkerställa att de här punkterna verkligen blir av.

Anförande nr 216

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Jag har också ställt mig väldigt positiv till den här motionen. Det sägs också i svaret att det är alldeles utmärkt om vi kan få fram fler bostäder även med statens hjälp och via Statens fastighetsverk. Som Martin precis sa finns det även ett uppdrag att titta på den frågan.

Den andra delen i den här motionen handlar dock om att Stockholms stad ska uppvakta regeringen. Det verkar sannerligen vara en omväg också ur Joakim Larssons synvinkel. En snabbare väg skulle som sagt vara att gå via partivännerna i riksdagen, tror jag, så att man får ett tryck i frågan i den byggnaden. Det vore väl alldeles utmärkt.

Sedan kanske inte allt är helt enkelt, som också Martin var inne på här. Detta sägs också från våra kontor med anledning av komplexiteten. Många av de här byggnaderna är ju kulturhistoriskt väldigt värdefulla, och det finns byggtekniska egenskaper som gör att det inte är helt enkelt med ekonomi och annat som man naturligtvis måste få ihop. Precis som med vilken fastighetsägare som helst får vi utgå från att även denna agerar rationellt. Men som sagt vore det alldeles utmärkt om staten skulle vara beredd att fullfölja de initiativ som man har tagit. På det viset kan man säga att den här motionen har blivit åhörd på andra sidan vattnet. Med det vill jag bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 217

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag har naturligtvis tittat på den där listan som bostadsministern har pratat om, den här inventeringen. Det visar sig att man har utrett de statliga fastigheterna i 39 kommuner, och det är ju jättebra. Men Stockholms stad är inte med på listan, och det är det som är själva problemet här. Jag tycker att det vore en fantastisk åtgärd om Stockholms stad kontaktade regeringen och bostadsministern och sade: Hörni, se i regleringsbrevet till att utreda vilka fastigheter som är lämpliga för att bygga bostäder på!

Det är absolut inte så att jag har tänkt att man skulle vara ”orationell”, för att använda dina uttryck, Jan Valeskog, och att jag skulle påstå att man ska bygga bostäder där det inte är lämpligt, utan tanken var ju att använda de fastigheter som är lämpliga att ha bostäder på, och det tror jag är flera stycken. Det har funnits bostäder på holmen förut, så jag tror att det går att få till stånd igen.

Anförande nr 218

J a n V a l e s k o g (S): I motionen pratar inte Joakim Larsson så mycket om Riddarholmen som han gör i anförandet. Hur som helst springer vi ju knappast och uppvaktar privata fastighetsägare och vädjar om det ena och det andra, och vi kanske inte heller uppvaktar staten på det sättet. Nej, det är väl i så fall rimligt, särskilt när det ytterst är en politiskt styrd organisation, Fastighetsverket, att Moderaterna agerar

via riksdagen, om man nu vill få till stånd en uppvaktning eller en politisk debatt om detta. Men som sagt kan vi bara se positivt på om man hittar sådana fastigheter som man kan ombilda och göra om till bostäder, även om de inte är så många. Det kan vi vara överens om. Det vore alldeles utmärkt.

Anförande nr 219

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms utmaning med att bygga bostäder är stor. Vi behöver vända på alla stenar i vårt arbete för att tillgodose behovet av bostäder i vår stad. Centerpartiets lösning är givetvis att bygga högt, tätt och miljövänligt i kollektivtrafiknära lägen. Det kommer väl inte som en chock för någon. Men det räcker inte. Vi vet hur lång tid det tar att bygga nya bostäder i nya fastigheter i den här staden. Om det kan uppstå möjligheter att frambringa bostäder i ett redan befintligt bestånd tror vi att det är ett viktigt tillskott till alla andra planer som vi redan har att arbeta med.

Jag måste säga att jag tycker att svaret på motionen är alldeles för passivt. Borgarrådet Wanngård skriver: Vi förhåller oss positiva om någon vill ändra nyttjandet av sina fastigheter till boende. Med tanke på alla de bostadsgeneraler och planer som man så stolt framhåller tycker jag att man just i det här fallet har en lite passiv inställning, framför allt nu när regeringen har skickat signaler om att man är intresserad av att flytta ut myndigheter från Stockholm. Borde inte vi som stad vara där och aktivt se vilka möjligheter som finns?

Jag ska inte förlänga debatten, men jag vill med detta yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen och yrka bifall till motionen.

Anförande nr 220

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Med den här attityden och med den här majoriteten är det helt uppenbart att det inte kommer att hända någonting i detta ämne, som jag tycker är väldigt angeläget. Det är ju en otroligt passiv hållning som framkommer här i talarstolen. Valeskog tycker att majoriteten svarar positivt på motionen i borgarrådets synpunkter och att majoriteten näst intill har bifallit motionen. Borgarrådets synpunkter är mycket korta och avslutas med: Vi ser i dagsläget ingen anledning att uppvakta regeringen i denna fråga. Jag skulle snarare säga att det är ett avslag på Joakim Larssons motion, och det tycker jag är väldigt tråkigt.

Jag är faktiskt lite förvånad över den här njugga inställningen. Det är ju helt uppenbart att det behöver göras någonting. Riddarholmen har nämnts. Där är det, tycker jag, väldigt tydligt att det behöver komma till bostäder. Men detta gäller också Drottninggatan, där det på sina håll snarare skapats något slags anonym mur av departementsbyggnader i stället för ett levande gaturum i en av de mest centrala delarna av Stockholm.

Vi får veta att det finns någon förhandlingsperson som nu har utsetts och som tydligen inte ska jobba med Stockholm, som vi fick veta senare i debatten. Jag vet inte vem den här personen är, men om förhandlingspersonen nu finns och är utsedd av regeringen kan man undra: Vilka initiativ tar majoriteten här i Stockholm för att uppvakta förhandlingspersonen om att någonting måste ske med Fastighetsverkets byggnader i Stockholm på de platser där det går att göra något och där det behöver

göras något? Men med den här passiva och njugga inställningen, som vi ser i kommunstyrelsens argumentation och i borgarrådets synpunkter kommer det inte att hända någonting. Det är helt uppenbart.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 221

J a n V a l e s k o g (S): Det intressanta är vilka initiativ som tas. Regeringen har tagit ett sådant initiativ. Man kan ställa en motfråga: Vilka initiativ har oppositionens partier tagit i riksdagen? Inte ett enda, är sanningen. De som har tagit initiativ i den här frågan är regeringen. Stockholms stad träffar Fastighetsverket regelbundet i sådana här diskussioner kring fastigheter, gemensamma intressen och annat. Självklart kommer de här frågorna att diskuteras, utgår jag från, även om det är på tjänstemannanivå. Däremot kommer vi inte att springa och uppvakta olika fastighetsägare, privata eller andra, och säga hur de ska förvalta sina fastigheter. De är professionella, skulle jag väl ändå vilja konstatera. Det är klart att de har den kunskapen.

Vi kommer inte att sätta p, tvärtom. Vi kommer absolut att underlätta för i det här fallet Statens fastighetsverk om de vill göra om fastigheter till bostäder. Men vi springer inte och uppvaktar regeringen när regeringen jobbar med de här frågorna. Det verkar vara en väldig omväg.